Evangélikus Élet

EVANGÉLIKUS HETILAP • *www.evangelikuselet.hu* *78. évfolyam, 28. szám* ■ *2013. július 14.* ■ *Szentháromság ünnepe után 7. vasárnap* Ára: 275 Ft

„Lelkészgyermekként igen sok igehirdetést hallgatott, természetes késztetést érzett tehát, hogy a strasbourgi egyetemre beiratkozva teológiát és filozófiát kezdjen tanulni.”
„…még holta után is beszél” ▶▶ *10. oldal*

„A tanár szerepe rendkívüli, nem lehet eléggé hangsúlyozni. A jó iskola egyet jelent a jó tanárokkal.”
A reménység emberei
▶▶ *8–9. oldal*

„Huszárik Zoltán különös és nagyon érzékeny művész volt, elhivatott ember, akárcsak a kortársai által idehaza megmosolygott, különc festőzseni, *Csontváry Kosztka Tivadar.*”
Huszárik – Csontváry(ja) ▶▶ *7. oldal*

„Ha tehát nyár, akkor táborozás. Hittantábor, konfirmadus- és ifitábor…”
Ha nyár, akkor…
▶▶ *12. oldal*

A megmozdult szótár ▶▶ *6. oldal*
Fiatalok a strandmisszió hullámhosszán ▶▶ *12. oldal*
Másfél millió (turista)lépés ▶▶ *12. oldal*
Beavatás ▶▶ *13. oldal*
Keresztény kultúrkörben a könyvfalók ▶▶ *13. oldal*
Az óceán sem választja el őket ▶▶ *13. oldal*

KÁROLY GYÖRGY TAMÁS FELVÉTELE

Megújul az Európai Egyházak Konferenciája

Budapesten ülésezett a szervezet közgyűlése

▶ **Sokszínű, de végül eredményes vitafórum volt, néha kemény szócsatákkal – így jellemezték a résztvevők az Európai Egyházak Konferenciájának *(Conference of European Churches, CEC)* budapesti közgyűlését, amely elhatározta a több mint ötvenéves szervezet megújítását. A hosszú előkészítést és csaknem egy hétig tartó budapesti munkát lezárva július 7-én este százhatvan igen szavazattal, hét ellenszavazattal és hét tartózkodás mellett elfogadták a szervezet új alkotmányát. A száztizenöt protestáns, ortodox, anglikán és ókatolikus tagegyházat tömörítő konferencia hat napig – július 3-tól 8-ig – tartó közgyűlésén kétszázhúsz delegátus, illetve több mint kétszáz tanácsadó, szervező és újságíró vett részt.**

A küldöttek döntöttek arról, hogy megszűnik a konferencia genfi központja – a brüsszeli irodával egyesülve sokkal erőteljesebben tudja majd közvetíteni a tagegyházak közös állásfoglalásait az Európai Unió felé. A strasbourgi iroda révén az Európa Tanáccsal, vagyis a nem uniós tagállamokat is felölelő szervezettel, valamint más intézményekkel is szoros kapcsolatot ápolnak.

▶▶ *Összeállításunk a 4–5. oldalon*

Elfogadták az egyházügyi törvény módosítását

Újból elfogadta a parlament az egyházügyi törvény módosítását, amelyre azért volt szükség, mert *Áder János* köztársasági elnök jogbizonytalanság miatt visszaküldte a jogszabályt az Országgyűlésnek. Az államfő kifogásának figyelembevételével átírt törvényt július 5-én 255 igen szavazattal, 57 nem ellenében hagyta jóvá ismét az Országgyűlés.

A Ház június 26-án szabályozta újra az egyházként való elismerés rendjét, miután négy hónappal korábban az Alkotmánybíróság az egyházi törvény több rendelkezését is megsemmisítette. Az új szabályok szerint minden vallási közösség használhatja majd az *egyház* megnevezést.

■ MTI

Gyülekezeti és diakóniai központot szenteltek Bobán

▶ **Zsúfolásig megtelt a bobai evangélikus templom július 7-én, vasárnap kora délután, amikor a Nyugati (Dunántúli) Egyházkerület, illetve a Vasi Egyházmegye lelkészei, a diakóniában dolgozók és a gyülekezet tagjai együtt adtak hálát az új gyülekezeti és diakóniai központ épületéért.**

Nagy nap volt ez a bobai gyülekezet és a Lakos Ádám Szeretetszolgálat munkatársai számára, hiszen oly hosszú évek után végre egy kifejezetten modern épületszárnnyal gazdagodtak, amely kettős célt szolgál majd a közösség életében: egyrészt a gyülekezeti alkalmak, gyermekfoglalkozások helyszíneül szolgál, másrészt pedig a gyülekezet szeretetszolgálatának lesz az új központja.

Egy régi álom vált valóra. Korábban még vizesblok sem volt a gyülekezeti házban, most azonban emellett egy kis konyhával, irodahelyiséggel és közösségi terekkel, kisebb termekkel is bővült.

▶▶ *Folytatás a 13. oldalon*

A reménytől a bizalomig

■ D. Szebik Imre

A napisajtóban kevés hír jelent meg az Európai Egyházak Konferenciájának (CEC) július 8-án befejeződött budapesti nagygyűléséről. Úgy vélem, kedves Olvasóink előtt – talán pont azért, mert ritkán foglalkoznak vele a sajtóban – kevésbé ismert ez az egyházi szervezet. Csendben és hangos viharok nélkül végzi munkáját 1959 óta, tehát több mint fél évszázada.

Amennyire összeköti sorsunkat az egy kontinenshez tartozás, annyira fontosnak ítélték már 1957-ben az akkori egyházi vezetők az egymással való találkozást. Ezért meghívták az ortodox, anglikán és protestáns egyházi vezetőket a dániai Lieselundba, s *Egbert Emment,* a Holland Református Egyház főtitkárát választották meg a gyűlés moderátorául. A személyes találkozás és egymással való ismerkedés jegyében zajlott a konferencia.

A szerény kezdetet bölcs döntés követte. 1959-ben megtartották – a szintén dániai Nyborgban – az első CEC-nagygyűlést. Résztvevői határozatban mondták ki: „Európa egyházainak közös örökségük van. Nem utolsósorban rájuk van bízva az evangélium. Ez különösen segítette Európát az egyes ember jogának, igazságának és méltóságának mint ajándéknak és feladatnak a felismerésében. Európa egyházainak be kell bizonyítaniuk, hogy Európa szolgálni is tud, és kész arra, hogy más világrészek népeinek önzetlen módon segítsen úgy, ahogyan azt Európától elvárhatják.”

Az idei, július 3–8. között *„Most tehát miért késlekedsz?”* (ApCsel 22,26) mottóval megrendezett nagygyűlés nyitó istentiszteletén Budapesten, a Pozsonyi úti református templomban *Steinbach József* református püspök, a Magyarországi Egyházak Ökumenikus Tanácsának elnöke prédikált. Igehirdetésében (ApCsel 22,14–16 alapján) korunkat többek közt az értékvesztettség tényével jellemezte. E válságos helyzetből igazi, valós kiút az evangélium hirdetése és elfogadása s az ebből következő belső tartást, értékeket felmutató élet. – mondotta a püspök.

A nyitóülésen részt vett *dr. Kövér László,* az Országgyűlés elnöke. Felolvasták *Áder János* államfő üdvözlő levelét. Köszöntőt mondott *dr. Erdő Péter* római katolikus érsek, bíboros, az Európai Püspöki Konferenciák Tanácsának elnöke. Beszédében hangsúlyozta, hogy a két testvérszervezet egymást erősíti munkájában, és állandó kapcsolatban állnak egymással, hiszen közös kihívásokra kell mai biblikus válaszokat adniuk. Fontos, hogy Európának legyen lelke. Nagyobb hangsúllyal kell megszólaltatni a keresztény meggyőződésen alapuló üzenetet, hogy eljuthasson minden embertársunkhoz. Jézus Krisztus korunkban is a reménység forrása.

Köszöntötte a nagygyűlést *Tarlós István,* Budapest főpolgármestere. Hangoztatta, hogy a mai társadalom akkor gyógyul ezernyi bajából, ha a családnak mint legkisebb közösségi sejtnek a megbecsülése, támogató segítése megvalósul, s benne harmonikus személyiségek formálódására biztosítunk igazi otthont.

Úgy vélem, az Európai Egyházak Konferenciája – mint a legszélesebb ölelésű ökumenikus nem katolikus szervezet – hivatott lenne az Európai Unió különböző szervezeteivel párbeszédet folytatni. Mindnyájan tapasztaljuk, hogy brüsszeli uniós szervezetekben kevésbé érvényesül a keresztény vélemény, erőtlen az egyházak hangja.

Ha a katolikus egyházzal együtt ez a minden egyházat képviselő szervezet közösen és hitelesen foglalna állást, akkor lehetetlen volna nem észrevenni, hogy a keresztények Európa alkotórészei ma is. Nemcsak a múlt kultúrájának letéteményesei, s nem egy sokak által elavultnak vélt nézeteket valló közösség tagjai, hanem éppen a jövő, a kibontakozás, a lelki-szellemi és anyagi értékeket megbecsülő és valós sorrendbe helyező kereszténység elkötelezett szolgálattevői.

A budapesti nagygyűlés előkészítése idején a szervezők számára nyilvánvaló volt, hogy a konferencia saját szervezetének fennmaradásáért, megújulásáért küzd. Ebben akkor sokan csak reménykedtek, de csak kevesen bíztak benne. A delegátusok – sokszor nyílt vita után – végül közös álláspontra jutottak. Egyik fontos dokumentumuk címe is ezt tükrözi: *A reménytől a bizalomig.* Elfogadták a szervezet új alkotmányát, s hangoztatták az európai közös keresztény álláspont fontosságát.

Szilárd meggyőződésem, hogy a jövő útja épp ez a közös képviselet, amely erőteljesebb, eredményesebb, hitelesebb s bizonnyal költséghatékonyabb is lehet. Vagy tényleg ütköznének az egyes nemzeti egyházak érdekei? Vagy a Szentírást oly sokféleképpen lehetne értelmezni, hogy ebből adódóan nem lehetne közös hitbeli és erkölcsi nézeteket artikulálni? Nem gondolom, hogy így lenne. Hiszen: *„Egy a test, és egy a Lélek, aminthogy egy reménységre kaptatok elhívást is: egy az Úr, egy a hit, egy keresztség, egy az Istene és Atyja mindeneknek; ő van mindenek felett és mindenek által és mindenekben.”* (Ef 4,4–6) Miért késlekednénk elfogadni?

Földrészünk keresztény egyházainak képviselői épp Budapesten tudtak megújulást kimunkálni. Örülünk, hogy hazánk fővárosát választották tizennegyedik nagygyűlésük helyszínéül. Vigyék magukkal a magyar kereszténység Krisztus iránti elkötelezett szolgálatkészségét és hazánk jó hírét.

A szerző egyházunk nyugalmazott püspöke

Oratio œcumenica

Urunk, Istenünk! Mennyei Atyánk! Hálát adunk neked, hogy újra felhoztad ránk napodat, kegyelmed szerint fenntartod a teremtett világ jó rendjét, és az élet csodájában részeltetsz minket. Bocsásd meg nekünk, hogy sokszor felelőtlenül bánunk a minket körülvevő élővilággal. Kérünk, add nekünk azt a felelős szeretetet, amelynek révén jó gazdaként tudjuk gondozni, művelni és tisztán tartani teremtett világodat.

Urunk, Istenünk! Szeretettel bíztál egymásra minket, embereket, hogy egymás felebarátai legyünk. Krisztusban egymás testvéreivé, ajándékaid örököstársaivá is tettél minket. Kérünk, erősítsd meg az egész embervilágban a felebaráti szeretet, a békességteremtés és a szolidaritás lelkületét. Bennünk is munkáld ezeket, de részesíts minket Krisztus szeretetében is, hogy még ellenségeinket is szeretni tudjuk.

Köszönjük neked kegyelmed élő jelét, az egyházat. Köszönjük, hogy a testvéri közösség révén Krisztushoz, rajta keresztül pedig hozzád kapcsolódhat az életünk. Kérünk, te gyógyítsd ki belőlünk, ami rút, és nem illik a te nyájad tagjaihoz. Add Szentlelkedet, hogy a szeretet útján tehessük vonzóvá Krisztus testét, az egyházat és ezt a helyi gyülekezetét, a mi közösségünket is. Erősítsd meg bennünk szent Fiad szavát és szeretetét, hogy az egész világ előtt felszabadult örömmel lehessünk az ő követői.

Mennyei Atyánk! Kicsinyek oltalmazója, gyengék erősítője, szomorkodók vigasztalója, elesettek felemelője! Te töröld a könnyeket, hogy valóban könnyebbítsen a sírás. Te adj bátorítást, hogy elviselhető legyen a fájdalom. Te adj vigasztalást, hogy megszentelődjön a nyomorúság, a gyász. Te adj reménységet ott, ahol most embertársaink a halál kapuja előtt állnak. Add meg most mindezt a rászorulók részére és számunkra is, akik mindennap Jézus Krisztusra nézünk. Ő megnyitotta előttünk is az örök élet kapuját. Benne bízva, reá hagyatkozva hadd láthassunk mindig előre, a te országod dicsőségéig. Ámen.

SEMPER REFORMANDA

„A hitetlennek viszont egyetlen jó cselekedete sem használ megigazulására és üdvösségére. De egyetlen rossz cselekedete sem teszi őt rosszá vagy elkárhozottá. Hanem a hitetlenség, amely a személyt és a fát rosszá teszi, tesz rossz és kárhozatos cselekedeteket. Ebből következik, hogy ha valaki jóvá vagy rosszá lesz, akkor ez nem a cselekedetekből, hanem a hitből vagy hitetlenségből ered, ahogyan a bölcs mondja: *»A bűn kezdete az elpártolás Istentől«,* vagyis az, hogy nem hisz (Sir 10,14–15). Pál is ezt írja a *Zsidókhoz írt levél* II. fejezetében: *»Hinnie kell annak, aki Isten elé járul.«* (Zsid 11,6) Krisztus is ugyanezt mondja: *»Tekintsétek a fát jónak, és gyümölcseit is jónak, vagy tekintsétek a fát rossznak, és gyümölcsét is rossznak«* (Mt 12,33), mintha ezt mondaná: [55] »Ha valaki jó gyümölcsöt akar, kezdje a fánál, és ültessen jót.« Ugyanígy: ha valaki jót akar cselekedni, ne a cselekvésnél, hanem a hitnél kezdje, amely a személyt jóvá teszi, mert a személyt semmi sem teszi jóvá, csak a hit, rosszá sem, csak a hitetlenség."

▶ *Luther Márton:* Értekezés a keresztyén ember szabadságáról *(Prőhle Károly fordítása)*

SZENTHÁROMSÁG ÜNNEPE UTÁN 7. VASÁRNAP – 1MÓZ 3,20–24

Mi az élet fája?

Őstörténet – így jelöljük az *Ószövetség* első tizenegy fejezetét, ezzel érzékeltetjük, hogy nem helyszínen készült, napi érdekességre számot tartó riportról van szó, hanem ennél sokkal értékesebb, szent tanítás bontakozik ki előttünk. Az őstörténet azonban mégsem pusztán mély értelmű mitológia, amelyen szívesen csemegéznek a különféle lélektani iskolák, hanem igazi, valóságos történések rejtőzködnek a leírt képletek hátterében, amelyeknek végzetes következményeit a mai napig viselnünk kell.

Mózes első könyvének itt a figyelmünk középpontjába kerülő 3. fejezete számunkra az egyik legnagyobb rejtély. Mert az igeszakasz olvasása (vagy hallása) közben érthető rossz érzés tölti el a szívünket, amikor ez az ősi szimbólum kerül elénk: az éden elvesztése. A fogalom – *éden* – több mint jelkép, az emberi lélek nagy mélységeit mozgatja meg. A művészetből vett számos példa igazolja ezt. Elveszett az éden. Hol az élet fája?

Illyés Gyula Az Éden elvesztése című lírai oratóriumában az 1960-as évek közepén a megrázó veszteség következményeként írja le az összes emberi küzdelmet. Neves írónk lelkét az atomháború rémképe riogatta. De ő nagyon bízott az ember értelmes lehetőségében, szemben a veszéllyel: „Nemcsak tiszta ésszel és szívvel, hanem mosolygó tiszta arccal is" felvehetjük a küzdelmet ellene. „Ezt a vérebet egy riasztja meg; ha szemébe nevetsz."

Látva a világpolitika zavaros menetét, elment a kedvünk a nevetéstől, még ha hálát adhatunk is Istennek azért, hogy az igazi atomháborút – eddig – elkerülhettük. De az édenen kívül tengődünk! Merre vezet út az élet fájához?

Nemigen lenne szellemi bátorságunk kételkedni jeles írónk emberbe vetett optimista bizalmában, de megerősíti kételyünket Illyés hitében *Déry Tibor,* akinek nincs ilyen jó véleménye az emberi jókedv és vidámság erejéről. Akkor és szinte azonnal írt egy művet válaszként *Szembenézni* címmel, és elvetette az ember jóságába vetett hitet.

Az éden elvesztése – és ezt már a Szentírás nyomán mondjuk – a nagy negatív hatalom átmeneti győzelmének és az Istennel szembeni emberi bizalmatlanságnak a következménye. Hagyományos megfogalmazásban Ádám és Éva tragikus engedetlensége (a tiltott gyümölcs elorozása, igaz, a sátán zseniális trükkjének következményeként), a bűneset halálos árnyékot vetett az egész emberiségre. Furcsa szellemi vállalkozás az 1Móz 3-ban írottakat tagadni, pedig az egyik legszörnyűbb emberi tapasztalatunk – naponta átélve – , hogy fájdalmasan nagy baj van a világunkban. Innen ered az ember szenvedése. Elveszett az éden!

Fájdalmas tény az emberi szenvedés! Küzdünk sokszor a megélhetéssel és a mulandósággal, kudarcainkkal és bűneinkkel, és a vereség rossz íze öli ki a nevetést szánkból és a szívünkből. Túlságosan nagyok a veszteségeink! Mert kívül vagyunk az édenen, itt, a halál árnyékának völgyében. És nagyon hiányzik nekünk az élet fája!

Evangéliumi látásra segítsen bennünket a Szentlélek Isten! Mert emberlétünk csodálatos titka mégis megmaradt, minden keserves küzdelmünk és harcunk ellenére is, és ezt értékelni kell: az élet (ha a fáját keresni is kellene). Éva anyasága az életet jelenti, és ennek megfoghatatlan titkáról csak szent elképzeléseink lehetnek, amelyekről elsősorban az újszülött gyermeküket karjukban tartó édesanyáknak van sejtésük.

De gyarló gondolataink között időnként mégiscsak szembesülünk azzal a csodálatos titokkal, hogy „vagyok", hogy „itt vagyok", élek, szeretek, cselekszem. Talán egy égbe nyúló hegyormon, hullám verte tengerparton, avagy a felkelő vagy éppen lenyugvó nap sugarainál rádöbbenek létemre és életemre – de annak félelmetes mulandóságára is. Mert kívül vagyunk az édenen, itt, a halál árnyékának völgyében. S boldog pillanatainkban fájóan hiányzik nekünk az élet fája. A boldogtalan pillanatokban pedig még jobban! Pedig itt, ezen a ponton kezdjük megsejteni az ige kínálta szellemi távlatokat! Ott van minden mögött a kegyelmes Isten!

Ne féljünk megérteni a „bőrruha" rendeltetését sem, és legyen bennünk elég alázat ahhoz, hogy a szívünkkel megértsük Isten csodálatos szeretetét, ahogyan felkészíti a vele szemben bizalmatlan embert az édenen kívüli életre: *„felöltöztette őket"!* A büntetés előtt megjelenik Isten óvni akaró, felöltöztető szeretete.

Isten nem hagyhatta szó nélkül az emberi engedetlenséget! Mert az ember bűnének lényege az Isten szava iránti bizalmatlanság! Hiába beszélt az Isten Ádámnak és Évának, ők az első ördögi kísérletre jobban hittek a nagy „hitetőnek", mint Istennek, és ebből fakadt az engedetlenség. Bűnünk, ha nem bízunk az Isten szavában! Ádám és Éva sem érthette a tilalom értelmét, de attól még bízhattak volna annak szavában, akitől a létet, az életet kapták.

Az Isten iránti bizalmatlanság (amelynek gyümölcse az engedetlenség) következménye keserű. A halál lett a törvény. Ezek után majd más módszert kell keresnie a mennyei Atyának ahhoz, hogy az iránta bizalmatlanná váló gyermekeit mégis megmentse. Már 1Móz 3-ban megszólal a messiási prófécia a 16. versben: lesz majd Valaki, aki a sátán fejére tapos.

Az édent elvesztettük. A lángpallosú kerubok képe annak a lehetetlenségét fejezi ki, hogy az ember a maga erejével visszatalálhat a boldogság paradicsomába, még ha voltak is nagy álmok földi paradicsomokról. Csak vért és halált hoztak ezek az emberi álmok. S itt, a halál árnyékának völgyében nem találjuk az élet fáját mindaddig, amíg fel nem ragyog előttünk a golgotai kereszt, ahol Jézus Isten Bárányaként magára vette minden bűnünket.

Ez a keresztfa lett az élet fája, de már egy másik, egy mennyei hazára irányítja figyelmünket. Jn 3,14 szerint Mózes egykori rézkígyója helyett erre a keresztre kell felnéznünk, mert *„úgy kell az Emberfiának is felemeltetnie, hogy aki hisz, annak örök élete legyen őbenne".*

Íme, az élet fája!

■ Ribár János

A VASÁRNAP IGÉJE

Imádkozzunk! Urunk! Az elveszített éden helyett add látnunk keresztedet, az élet fáját, és ehessünk róla kegyelmedből, s legyen erőforrásunk itt és az örök életben. Ámen!

„Fölötted ott ragyog az Úr, dicsősége meglátszik rajtad!"

▶ ***Händel Messiás* oratóriumáról szóló sorozatunkat az első rész második felének tételeivel folytatjuk: a karácsonyi evangéliumra és az arról szóló próféciákra irányul a figyelmünk, részben ismét *Tallián Tibor* tanulmányának segítségével.**

Első pillantásra rejtélyes, hogy a drámaíró Händel miért fogott e különös, antológiaszerű szövegkompiláció megzenésítéséhez; közelebbről a dolog nem is olyan meglepő. A szövegben az erős érzelmek és képek önmagukban és egymással szemben állva alkotnak drámai kontrasztot. A meg nem írt opera-passió egymás után fűzött lírai betétjei mögött a zenében mégis ott sejlik az egész történet: minden idők egyik alaptörténete.

A történetből a kivételesség fénye sugárzik a zenére, a zene meghatottságát és égig csapó ujjongását csak ez a történet válthatta ki Händelből s általában a barokk évszázad emberéből. A legnagyobb történethez, a legnagyobb hőshöz fűződő érzelmek szólnak a *Messiás* zenéjéből. Ez az oka annak, hogy ezek az érzelmek olyan elemi erejűek, olyan hasonlíthatatlanul intenzív a zenei hangvételük. Fennáll viszont annak a veszélye, hogy a történet jelzéssé zsugorodik a műben; hogy nem a szenvedésre, hanem a győzelemre esik a fő hangsúly.

Folytatva a mű megismerését a 9. tételtől: az első tételhármas árnyékfény ellentétekben gazdag szövege ismét Ézsaiástól való: *„Bár még sötétség borítja a földet, sűrű homály a nemzeteket, de fölötted ott ragyog az Úr, dicsősége meglátszik rajtad. Világosságodhoz népek jönnek, és királyok a rád ragyogó fényhez."* (Ézs 60,2–3) *„A nép, amely sötétségben jár, nagy világosságot lát. A halál árnyékának földjén lakókra világosság ragyog."* (Ézs 9,1)

Az accompagnato és az ária összetartozását az azonos szólista és a közös h-moll hangnem is erősíti. A sötétben botorkáló népről szóló basszusáriában a vonósok és az énekhang uniszónóban botladozik a kromatikus dallamlépések és bizonytalan tonalitások göröngyein. Ezt a feszültséget egy derűsen egyszerű, G-dúr kórustétel oldja fel, melynek szövege a karácsonyi introitus keretverse is: *„Mert egy gyermek születik nekünk, fiú adatik nekünk. Az uralom az ő vállán lesz, és így fogják nevezni: Csodálatos Tanácsos, Erős Isten, Örökkévaló Atya, Békesség Fejedelme!"* (Ézs 9,5)

Jézus születése körül egyszerre csak Dél-Itália kék-bársony ege ragyog föl: a híres *Pifa,* az olasz pifferari, a Rómában karácsony táján muzsikáló síposok siciliano ritmusú zenéjének átszellemült idézete, hommage *Corellinek,* a *Karácsonyi concerto* szépséges pasztoráltételének. Ez a C-dúr hangszeres tétel a Lukács evangélista szerinti karácsonyi történetet vezeti be. A recitativók és accompagnatók – a szubdomináns és domináns rokon hangnemeket megjárva – a D-dúr Gloria-kórusba torkollnak.

„Pásztorok tanyáztak azon a vidéken a szabad ég alatt, és őrködtek éjszaka a nyájuk mellett. És az Úr angyala megjelent nekik, körülragyogta őket az Úr dicsősége, és nagy félelem vett erőt rajtuk. Az angyal pedig ezt mondta nekik: »Ne féljetek, mert íme, hirdetek nektek nagy örömet, amely az egész nép öröme lesz: Üdvözítő született ma nektek, aki az Úr Krisztus, a Dávid városában. A jel pedig ez lesz számotokra: találtok egy kisgyermeket, aki bepólyálva fekszik a jászolban.« És hirtelen mennyei seregek sokasága jelent meg az angyallal, akik dicsérték az Istent, és ezt mondták: »Dicsőség a magasságban Istennek, és a földön békesség, és az emberekhez jóakarat.«" (Lk 2,8–14) A kórustétel érzékletesen bemutatja az angyali és a földi világ kontrasztját, valamint azt is, ahogy szózatuk elhangzása után az angyalok bájosan elrepülnek.

Az első rész zárószakasza – az eddigi, szorosabb hangnemi kapcsolatokhoz képest váratlan távolságban – a tercrokon B-dúrban szólal meg, közelítve ezzel a második rész passiójának sötét g-molljához. A fanfárszerű motívumra épülő szopránáriában Zakariás szavai már virágvasárnapot idézik. *„Örvendj nagyon, Sion leánya, ujjongj, Jeruzsálem leánya! Királyod érkezik hozzád, aki igaz és diadalmas, alázatos, és szamáron ül, szamárcsikó hátán. Kiirtja a harci kocsit Efraimból és a lovat Jeruzsálemből. Kivész a harci íj is, mert békét hirdet a népeknek. Uralma tengertől tengerig ér, és a folyamtól a föld végéig."* (Zak 9,9–10)

A több hangnemet is érintő recitativo – ismét Ézsaiással – megmutatja a Messiás hatását a világra. *„Akkor kinyílnak a vakok szemei, és megnyílnak a süketek fülei. Szökellni fog a sánta, mint a szarvas, és ujjong a néma nyelve. Mert víz fakad a pusztaságban, és patakok erednek a pusztában."* (Ézs 35,5–6)

A szopránária újra a mennyeien tiszta pasztorálhangot üti meg. *„Mint pásztor, úgy legelteti nyáját, karjára gyűjti a bárányokat, ölébe veszi őket, az anyajuhokat szelíden terelgeti."* (Ézs 40,11) Az ária második része már az evangélium szavát idézve nyújt vigasztalást minden idők emberének: *„Jöjjetek őhozzá mindnyájan, akik megfáradtatok, és meg vagytok terhelve, és ő megnyugvást ad nektek. Vegyétek magatokra az ő igáját, és tanuljátok meg tőle, hogy szelíd, és alázatos szívű, és megnyugvást találtok lelketeknek."* (Mt 11,28–29; egyes szám első személyből harmadik személybe helyezve.) Händel minden áriaszövegben a látni- és láttatnivalót pillantja meg, ezért mindegyik egy-egy jelenetté, képpé színesedik.

Végül: *„Mert az ő igája boldogító, és az ő terhe könnyű"* (Mt 11,30) – közvetíti Krisztus szavát Máté evangélista az első rész áttetsző hangzású, virtuóz éneklést igénylő zárókórusában.

Építő bibliaolvasást és felüdítő zenehallgatást kívánunk!

■ Dr. Ecsedi Zsuzsa

CANTATE

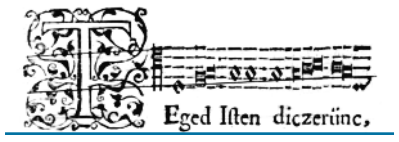

Engedelmes szívvel, erős lélekkel

Fülöp Mónika lelkésszé avatása Soltvadkerten

„Isten az engedelmes szívű embert tudja használni, s én ezt itt tanultam meg" – mondta *Fülöp Mónika* a soltvadkerti evangélikus templomban július 6-án tartott ünnepi istentisztelet után. *Gáncs Péter* püspök, *Szabóné Mátrai Marianna* és *Homoki Pál* lelkész szolgálatával ez alkalommal avatták lelkésszé.

A soltvadkerti oltárkép, mely tanúja volt Mónika keresztelője és konfirmációja után az ordinációjának is, azt üzeni, hogy Jézus viharos, nehéz körülmények között is megtartja a hívásának engedelmeskedőket. E bátorítással kezdte igehirdetését a püspök, majd Róm 8,19 alapján – *„Mert a teremtett világ sóvárogva várja az Isten fiainak megjelenését"* – arról szólt, hogy egy némettanár azért indul el a lelkészi szolgálat útján, mert *só*várogva várják azt, amit Isten rá bízott; azt a sót, amely ízesít, megőriz, gyógyít. A háziasszony tudja, jól sózni művészet; az iskolalelkész se adjon se kevesebbet, se többet annál, mint amennyire a diákoknak, szülőknek szükségük van.

FOTÓ: LEHOCZKI FERENC

A confirmát tizenöten énekelték, köztük a helyi katolikus, baptista és pünkösdi lelkipásztorok, s az alkalom ünnepélyességét a férfikar szolgálata is emelte.

A köszöntések során Homoki Pál helyi lelkész a küldő és mentor gyülekezet nevében adott útravalót, és utalt az elkötelezett evangélikus elődökre. Szabóné Mátrai Marianna, az Evangélikus Hittudományi Egyetem Gyakorlati Intézetének vezetője szerint Mónika törékenynek látszik, pedig erős lelkű. „Ne csak azzal törődj, mit adsz a rád bízottaknak, hanem azzal is, mit adnak ők neked, mert akkor érsz célt, ha ismered őket" – tanácsolta.

A fogadó gyülekezet lelkipásztorai támogatásukat ígérték az új szolgatársnak. *Lázárné Skorka Katalin* mezőberényi lelkész szerint egykor Berény adott énekeskönyvet Vadkertnek, most Soltvadkert ad lelkészt Berénynek. *Fejér Sándor* azt kérte Mónikától, hogy amikor a Viharsarokban élő, lázadó korban lévő gyerekeknek közvetíti az evangélikus hitet, tiszta képet mutasson. Végül *Radosné Lengyel Anna* egyházkerületi felügyelő számára a lelkésznő állandó mosolya volt üzenetértékű.

Fülöp Mónika augusztus 1-jétől Mezőberényben kezdi meg iskolalelkészi szolgálatát.

■ Hulej Enikő

Fülöp Mónika először tanítói oklevelet szerzett, majd a szegedi Juhász Gyula Tanárképző Főiskola német nyelvtanári szakán diplomázott 1997-ben. A kiskunhalasi Szilády Áron Református Gimnázium tanára volt 1994-től 2001-ig. Ezt követően megszületett két gyermeke.

A Vasárnapi Iskolai Szövetségben nyaranként hat–tizenkét éves gyermekek között misszionárius, majd a Bács-Kiskun megyei gyermekmissziói munka koordinálója, misszionáriusképzések egyik vezetője.

Az Evangélikus Hittudományi Egyetem teológus-lelkész szakán 2013-ban szerezte meg diplomáját. Gyakorlati évét Soltvadkerten végezte *Homoki Pál* lelkész mentor mellett abban a gyülekezetben, ahol *Káposzta Lajos* esperes-lelkész konfirmálta, és ahol családja is aktívan bekapcsolódott a gyülekezet életébe.

Lelkészi szolgálatát a Mezőberényi Petőfi Sándor Evangélikus Gimnázium és Kollégium iskolalelkészeként kezdi meg. Két gyermek édesanyjaként keresztyén kötelességének érzi, hogy részt vállaljon a fiatalok hitre való neveléséből.

Az áthidalható 433 kilométer

Halász Alexandra lelkésszé szentelése Sopronban

Egyházunk elnök-püspöke, *Gáncs Péter* nem túl gyakori vendég a soproni evangélikus templomban, hiszen az itteni gyülekezet nem az ő egyházkerületének, hanem a dunántúlinak az egyik fellegvára. Mégis ő jött el a Nyugati (Dunántúli) Egyházkerület legnagyobb templomába július 7-én délután – és nem is elnök-püspöki minőségében, hanem mint déli egyházkerületi püspök, hogy lelkésszé szentelje *Halász Alexandrát,* a soproni gyülekezet fiatal tagját. Mindez pedig azért történt így, mert a területileg illetékes – nyugati egyházkerületi – püspök, *Szemerei János* és Gáncs Péter megállapodása értelmében Alexandra a Déli Egyházkerületben kezdi meg szolgálatát mint a Békéscsabai Evangélikus Gimnázium, Művészeti Szakközépiskola, Kollégium és Alapfokú Művészetoktatási Intézmény iskolalelkésze.

Az elnök-püspök a szentelési meghívón szereplő ige, Mt 7,13–14 alapján „a szoros kapu és keskeny út" szimbólumára építve hirdette az Úr igéjét.

A püspök Alexandra lelkére kötötte, hogy a diákok mellett legyen útitárs, aki együtt megy velük az úton, úgy, mint Jézus és az emmausiak. Sopron 433 kilométerre van Békéscsabától: ez bizony nagy távolság. Gáncs Péter azonban azzal biztatta a lelkésznőt, hogy ő is Békéscsabán kezdte el püspöki szolgálatát, rámutatva arra, hogy mekkora érték mindaz, ami a végeken van – akár a nyugati, akár a keleti végeken. És a nagy távolság áthidalható, ha a soproniak, csabaiak és cinkotaiak is imádkoznak az új lelkészért, és továbbra is mögötte állnak hordozó gyülekezetekként.

FOTÓ: KISS TAMÁS

A szentelési istentisztelet liturgiájában *Szabóné Mátrai Marianna* az Evangélikus Hittudományi Egyetem részéről, illetve *Vető István* lelkész mint Alexandra hatodéves gyakorlatának mentora vett részt.

Köszöntőt mondott a fogadó iskola igazgatója, *Kolarovszki Zoltán,* valamint *Mesterházy Balázs,* a nevelő iskola leköszönő iskolalelkésze és *dr. Wagner Szilárd* iskolalelkész.

A hittudományi egyetem rektora, *dr. Szabó Lajos* beszédében többek között arról is szólt, hogy a teológia nem engedi el kötelékéből a lelkésznőt, mert magiszteri szinten az intézményben folytatja tanulmányait. Vető István és a cinkotai közösség kedves személyes ajándékokat hozott az igei üzeneten túl. A köszöntések sorát *Radosné Lengyel Anna* déli egyházkerületi felügyelő és Gáncs Péter püspök zárta.

■ Gabnai Sándor

Halász Alexandra Ildikó 1987. október 4-én született Sopronban. A Berzsenyi Dániel Evangélikus (Líceum) Gimnáziumban érettségizett 2007-ben. Az Evangélikus Hittudományi Egyetemen katekéta-lelkipásztori munkatárs szakon kezdte teológiai tanulmányait, de az első félév után átjelentkezett a lelkész szakra. 2011-ben egy félévet Németországban, Erlangenben töltött. Hatodévesként a cinkotai gyülekezetben szolgált, ahol nagyon sok pozitív, elhivatottságát megerősítő élményben volt része. Tanulmányai kezdete óta folyamatosan erősödött benne az a meggyőződés, hogy szolgálatát a fiatalok körében szeretné végezni. Tudatosan koncentrált a hitoktatásra, hogy minél több gyakorlatot szerezzen benne.

Most tehát miért késlekedünk?

ÉGTÁJOLÓ

Az Európai Egyházak Konferenciájának (CEC) budapesti nagygyűlése alkalmából fel kell idéznem, hogy a legelső nemzetközi ökumenikus találkozó, amelyen részt vettem, a szervezet 1979-es krétai nagygyűlése volt. Teológushallgatóként ifjúsági delegátus lehettem. A nemzetközi szervezeteknél már akkor is bevett gyakorlat szerint ugyanis az egyes küldöttségekben fiatalok is helyet kellett hogy kapjanak, így aztán *Muntag Andor* professzor mellett én is utazhattam. (*Harmati Béla* akkori Deák téri lelkész az utolsó pillanatban – betegség okán – lemondta a részvételt.)

Hadd utaljak néhány olyan mellékes epizódra, amely jól kifejezi a kor sajátosságait. Első élményem sokkoló voltát azok fogják megérteni, akiket tanított *Prőhle Károly* professzor, aki az Ökumenikus Tanács főtitkáraként vett részt a tanácskozáson. Nos, nem hittem a szememnek, amikor őt a khániai ortodox akadémia kertjében megpillantottam: nyakkendő nélkül volt! Ez a Budapesten elképzelhetetlen „lazaság" már jelezte: ott, a mediterrán világban még a legszigorúbb professzor is hajlandó változtatni a szokásain.

A másik élményem a magyar emigráció néhány tagjával való találkozás. Emlékezetem szerint *Pátkai Róbert, Terray László* és talán *Pósfay György* is ott volt a nagygyűlésen. Olyanokkal voltam együtt, akikről itthon a hivatalos vélemény nem volt éppen hízelgő. (Most, hogy leírtam e három nevet, örömmel nyugtázom, hogy mindhárman életben vannak. Isten tartsa meg őket továbbra is egészségben!)

A harmadik élményem: ott ültem a delegátusok között, és eleinte egy kukkot sem értettem abból, ami a szemem előtt zajlott. Ennek nem nyelvi okai voltak, hanem az eljárásrend ismeretének teljes hiányából fakadt. Akkori egyházunkban ugyanis egyáltalán nem tudtuk, mit jelent a demokratikus döntéshozatal. Az előttem ülők állandóan felugráltak, és mindkét kezüket magasba tartva *„point of order"-t* kiabáltak. (Idővel azért rájöttem: ügyrendi hozzászólási szándékukat jelezték.)

Miért mondom el mindezt? Mert az a találkozó hozzájárult ahhoz, hogy végül is megértsem, mit jelent a diktatórikus vezetési stílussal szemben a konszenzust kereső, de legalábbis a véleményeket ütköztető ügymenet. (Hazai egyházi fórumainkat – amikor is példának okáért évtizedekig nem hívták össze a zsinatot – éppenséggel nem ez jellemezte.) Istennek hála, az elmúlt évtizedekben már a mi régiónkban is természetessé válhatott a demokratikus döntéshozatal gyakorlata.

A negyedik, látszólag mellékes, valójában a korszakot jól tükröző élményem: Athénban nemcsak gépet váltottunk, hanem éjszakáznunk is kellett. Odafelé a repülőtéren egy asztalra borulva próbáltunk meg úgy-ahogy aludni, visszafelé kivettünk egy olcsó szállást a görög fővárosban. Hatan – református, evangélikus és baptista küldöttek – zsúfolódtunk össze egy szobában.

Én úgy döntöttem, nem a püspökök horkolását fogom hallgatni, hanem este kimegyek a számomra teljesen ismeretlen városba. Mondhatom, lenyűgözött Athén történelmi, művészeti és vallási kincseinek a látványa. Egyszerre tárultak fel előttem a pogány kultúra emlékei, és láthattam Pál apostol missziójának nyomait az Areopágoszon.

Jóval éjfél után értem a szállásunkra. Lábujjhegyen akartam ágyamhoz menni, de kiderült, mindenki ébren van. Az egyik társegyházi vezető igen kemény szavakkal teremtett le: attól tartottak, hogy elhagyom a delegációt, és talán emigrálni kívánok. Ez pedig óriási botrány lett volna, amiből nekik is bajuk származhatott volna. (Ma már tudom, ezek közül a férfiak közül többen az állambiztonságnak is dolgoztak.) Természetesen eszem ágában sem volt elhagyni hazámat, ellenkezőleg – ahogy mondani szokták –: „kalandvágyból itthon maradtam".

Ez az élményhalmaz egy életre meghatározóvá vált a számomra. Az európai egyházaknak az együttműködése, közös teológiai munkája és istentiszteleti élete az ökumené elkötelezettjévé tett. Az antik és a keresztény kultúra egymás mellett élésének felfedezése ott, az éjszakai Athénban pedig annak végiggondolására sarkallt, hogy mennyiben van Európának pogány, és mennyiben keresztény hagyománya.

Európát ugyanis ez a kettősség jellemzi. Ahogy már e hasábokon is leírtam volt: egyrészt egy mítosz, másrészt egy álom. A mítosz éppen Krétára vezet minket vissza. A görög mitológia szerint Zeusz beleszeretett a tenger partján sétálgató fönículai királylányba, Európába, és – bikaként a lányt szarvai közé kapva – a tengeren át magával vitte a szigetre. A mítosz tehát az erőszakról, a hatalomról és a kényszerről szól. Ismerünk azonban egy álmot is, amely ugyancsak Ázsiába vezet vissza bennünket.

Az *Apostolok cselekedeteiről* szóló könyv szerint Tróászban váratlanul egy macedón harcos jelent meg álmában Pál apostolnak, e szavak kíséretében: *„Jöjj át…, légy segítségünkre!"* (16,9) A szerzőnek, Lukácsnak a tömör tudósítása így rögzíti aztán a tényeket: *„…oda hívott minket az Isten, hogy hirdessük nekik az evangéliumot."* (16,10)

Ez a jelenet nem más, mint a pogány Európának a kereszténységhez intézett segélykiáltása. Pál meghallja ezt a sikolyt, és elindul. Vele együtt pedig a Jézusról szóló jó hír, az evangélium is eljut Európába. A Szentlélek életet lehel a haldokló görög–római világba. Ennek nyomán egy új Európa született.

Az antik európai kultúra megbecsülésével együtt azt vallom, hogy ma nem a mítoszt, hanem az álmot kell képviselnünk Európával kapcsolatban. Mert a mítosz pogány, az álom pedig keresztény. Mind a nyugati, mind a keleti oldalon tanúi vagyunk annak, mennyi mindent feladnak az országok – és bizony az egyházak is – a keresztény hagyományból. Ezáltal Európa könnyen pogány, újpogány helyzetbe süllyed.

A pogányság felé visszacsúszó kontinensen csak a jézusi evangélium meghallása segíthet. Hogy erre kevés igény mutatkozik? Pál apostol sem úgy indult ide, hogy mindenki őt és csak őt akarta hallgatni. Athénban – a demokrácia fellegvárában – sokan kinevették, de ő nem a maga népszerűségét kereste, hanem a feltámadott Urat hirdette következetesen.

Hiszem, hogy az egyházaknak a mind jobban szekularizálódó Európában történelmi feladatuk van. Nem vagyok naiv, így tudom, hogy számos egyház is a korszellem hatása alá kerül. Örömmel nyugtázom ugyanakkor, hogy sok küldött változatlanul vallja a *charta oecumenica* szép megfogalmazását: az egyházak adhatnak lelket Európának.

Mi tehát az én Krétától Budapestig terjedő tapasztalataimnak a tanulsága? Egyrészt jó, ha az egyházi döntéshozatalban működnek a demokratikus eszközök. Ugyanakkor – a nagypolitikában és az egyházi közéletben is – vissza lehet élni a demokrácia bűvszavával. Amikor az evangélium hirdetéséről van szó, akkor nem valamely testület döntése és szavazati aránya számít, hanem a missziói lelkület. Az álom széttörheti a mítoszt. Ezért lehet mozgósító erejű a budapesti nagygyűlés bibliai mottója is: *„Most tehát miért késlekedsz?"* (ApCsel 22,16)

Fabiny Tamás püspök
Északi Egyházkerület

EURÓPAI EGYHÁZAK

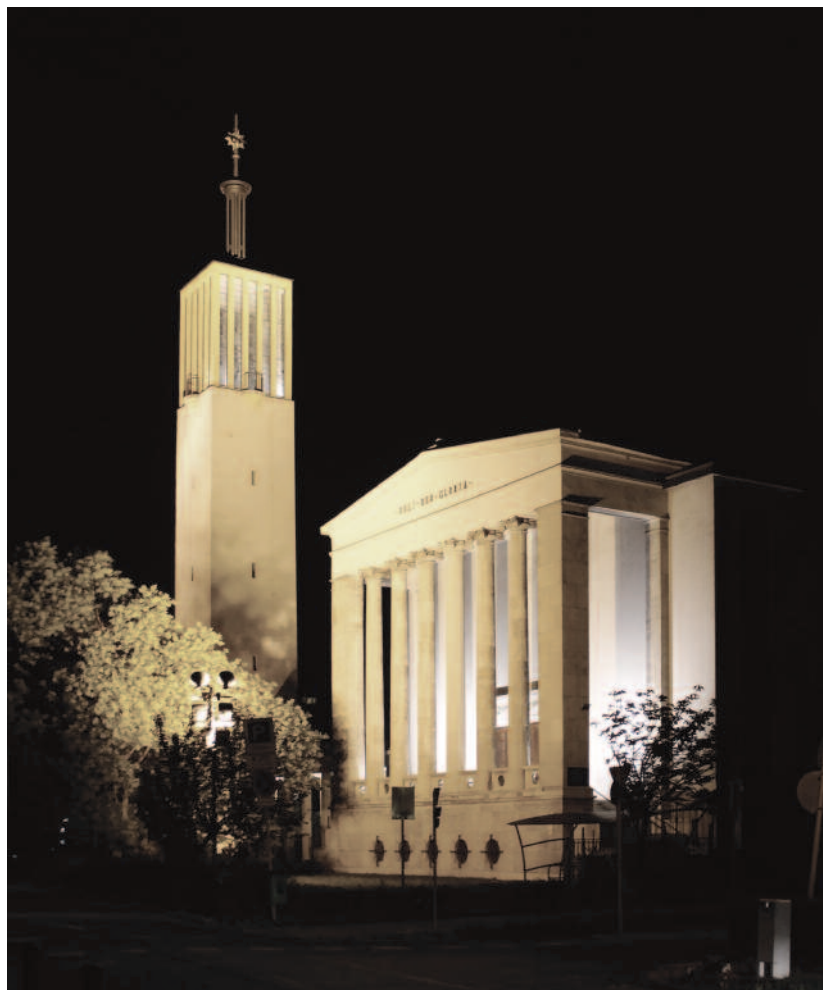

Megújul az Európai Egyházak Konferenciája

Folytatás az 1. oldalról

Július 8-án, a tanácskozás zárónapján megválasztották a hásztagú központi bizottságot, amely az eddigi negyventagú vezetőtestületet felváltva hatékonyabban kívánja irányítani a szervezet munkáját.

Takarékosabb és átláthatóbb lesz tehát a megújult konferencia, amely szorosabb ökumenikus egységet sürget. A testület Brüsszelben és egész Európában jobban hallható keresztény állásfoglalásokkal kíván jelentkezni, szembenézve a kontinensünkön egyre mélyülő társadalmi válsággal és a növekvő szekularizációval.

A hidegháború idején, 1959-ben létrehozott keresztény tömörülés többször módosította alapokmányát. Napjainkban újra azzal szembesült, hogy más feltételek között kell életképességét bizonyítania. Ma már nem az éles nemzetközi politikai szembenállás határozza meg Európa életét, hanem a tömeges bevándorlás, a szűkülő anyagi források, az elszegényedés és az egyre növekvő munkanélküliség, amely főként a fiatalokat érinti.

A delegátusok megszavazták a konferencia jövőjét meghatározó dokumentumot, a politikai referenciajelentést, valamint a pénzügyi jelentést. A budapesti közgyűlésen a keresztény tagegyházak közös üzenetben fordultak az európai döntéshozókhoz és a közvéleményhez, sürgetve az erőteljes fellépést a társadalmi válságjelenségekkel szemben.

A közgyűlést lezáró istentiszteleten elhangzott prédikációjában *Martin Schindehütte* német evangélikus püspök így értékelte a konferencia budapesti munkáját: „Most visszatekinthetünk az Európai Egyházak Konferenciájának jövőjéről folytatott viták hosszú sorozatára. A közgyűlésen megvalósult sok elvárásunk – és sok más elvárás nem teljesült. Úgy térünk vissza saját egyházainkhoz, hogy nyitott marad a kérdés, amelyet saját magunknak is fel kell tennünk: mire jutottunk, mi lesz a hozadéka vitáinknak s határozatainknak? (…) A kérdés legfontosabb egyházi feladatunkra emlékeztet minket: missziónkra az alapvetően megváltozó Európában. Feladataink azonban nem mi magunk szabjuk meg. Akkor válnak világossá számunkra, amikor meghalljuk Isten szavát, amikor elhív minket. Mi most együtt ünnepeljük ezt az elhívást."

EvÉlet-infó

A közgyűlés krónikája

Ökumenikus istentisztelet a Duna-parti templomban

Gyönyörű napsütés várta a CEC-közgyűlés több száz résztvevőjét az ökumenikus nyitó istentisztelet napján. A helyszín a Pozsonyi úti református templom volt. A küldöttek a templom Duna-parti mellvédjéről már az első nap rácsodálkozhattak a budai panorámára és a Margit-szigetre.

Az 1940-ben felszentelt impozáns épület valóban méltó helyszín volt. A protestánsokat, ortodoxokat, anglikánokat és ókeresztényeket tömörítő szervezet küldöttei teljesen megtöltötték az óriási teret. A vezetők padsorában foglalt helyet *dr. Kövér László,* a parlament elnöke.

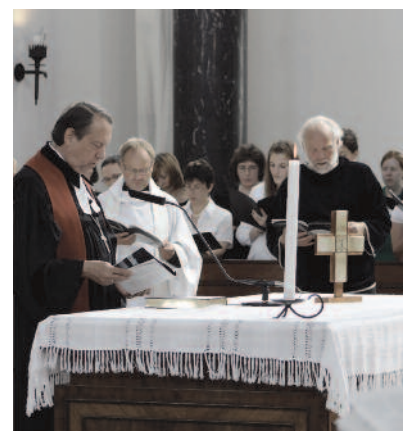

Gáncs Péter igehirdetése

Színpompás menetben vonultak be a templomba a szolgálattevők, köztük *Gáncs Péter,* a Magyarországi Evangélikus Egyház elnök-püspöke. Elöl haladtak a fiatalok, akik a keresztség megújítását jelképezve kis edényben vizet adtak a szélen ülőknek. Ők keresztet rajzoltak szomszédjuk kezére, akik aztán sorban továbbadták a vizet. Én egy fiatal afroangliai házaspár mellett kaptam helyet, gyönyörű kisgyermekeik is velük ültek a padban. Gyakran irányult rájuk a kamera, minthogy a Duna World televíziócsatorna egyenes adásban közvetítette a szertartást.

Az énekeket úgy válogatták össze, hogy minden egyház magára ismerhessen a zenében: volt korál, régi lutheránus és anglikán ének, valamint ortodox himnusz. Tisztán szólt és messze hallatszott a kórus, amelyhez bátran csatlakozott a gyülekezet. *Pap Kinga Marjatta,* egyházunk országos irodája ökumenikus külügyi osztályának referense volt az egyik szólóénekes; ő képzett kántor, s részt vett a konferencia egyházzenei anyagának összeállításában is. Több mint egy évig tartott ez a munka.

Válságos pillanatok

A tanácskozást részint a RaM Colosseum, részint egy közeli szálloda termeiben tartották. Nagy volt a sürgés-forgás, a pultoknál fiatalok irányították a delegátusokat a különböző helyszínekre, csengővel figyelmeztettek arra, hogy kezdődik a munka.

A konferencia anyagait nagy gonddal vitatták meg a küldöttek, sokszor heves vita után jutottak közös nevezőre. A plenáris üléseket a sajtó is figyelemmel kísérhette, de a kényesebb témákat zárt ülésen tárgyalták.

Voltak válságos pillanatok is, főként amikor a vezetőtestület megoszlásáról volt szó. Az ortodoxok ragaszkodtak ahhoz, hogy huszonöt százalékos részvételt kapjanak, még az is felmerült, hogy kilépnek a konferencia szervezetéből. A helyzet rendeződött, végül a húszfős központi bizottságban harmincszázalékos a képviseletük.

A tanácskozásról hiányoztak az orosz és a bolgár ortodoxok. A távolmaradás oka nyilvánvalóan az lehetett, hogy az észtek létrehozták saját egyházukat, s felvételt nyertek a konferencia szervezetébe.

Nem mindig kaptak szót a küldöttek. Volt egy kirívó eset is: épp a magyar delegátust tolta félre egy másik küldött. Volt, aki erőszakosabban próbálkozott, s végül elmondhatta felszólalását.

Áramvonalas szervezet

A konferenciát a takarékosság gondolata hatotta át, nem véletlenül, hiszen több tagegyház nem tudja az elvárt mértékben fizetni a tagdíjat. A szervezet pénzügyileg főként a skandináv és a német befizetésekre támaszkodik, s a takarékosság szükségessége napról napra hangsúlyt kapott. A vezetőtestület létszámát éppen ezért megfelezték, ami nemcsak olcsóbbá, hanem a remények szerint átláthatóbbá is teszi a munkát.

A húszfős új központi bizottság összetétele az arányosság szempontjából kérdéses lehet. Például a brit tagegyházak négy helyet kaptak – Anglia, Wales és Skócia is képviseletehez jutott –, s a konferencia elnöke is angol, *Cristopher Hill* püspök.

Rögtön megválasztása után gratulálhattam neki, sőt feltehettem az eszembe ötlő első kérdést: ki képviseli majd a bizottságban a magyarországi és a határon túli magyar egyházakat? Úgy válaszolt, hogy minden tagegyházra gondot fordítanak, ez kötelességük. Közép-Európából két ortodox, egy huszita és egy lutheránus delegátus tagja a központi bizottságnak. Ez utóbbi KB-tagot *Adriana Floreának* hívják, a romániai német evangélikusokat képviseli.

Messze hangzó üzenetek

Megtisztelte jelenlétével a konferenciát *Balog Zoltán,* az emberi erőforrások minisztere. Beszédében kitért arra is, hogy az 1989-es változások idején támadt remények néha illuzórikusak voltak, de az egyházak munkája jövőbe mutató.

Dr. Fabiny Tamás, a Magyarországi Evangélikus Egyház Északi Egyházkerületének püspöke is szólt ifjúkori emlékeiről. Szavai megnevettették a hallgatóságot, főként amikor arról mesélt, hogy a vasfüggönyös időszakban hazatért külföldről – vagyis a kalandot választotta.

A sok fárasztó tanácskozás után hajókiránduláson üdülhettek föl a résztvevők, megcsodálva az esti Budapest fényeit. A Duna egyébként nagyon közel volt a szálláshelyekhez: volt, aki a Margitszigeten szállt meg, mások egy Duna-parti szállodában pihenhettek. Amúgy kevés alkalmuk volt városnézésre, de beszélgetéseink során mindenki dicsérte a magyar vendégszeretetet.

■ B. Walkó György

KÁROLY GYÖRGY TAMÁS FELVÉTELEI

KONFERENCIÁJA

Cakó Ferenc homokanimátor és a MoNaMo együttes produkciója

A konferencia ideje alatt a CEC több vezetőjét kértük villáminterjúra, s beszélgettünk a rendezvény lebonyolítását segítő munkatársakkal is. A kérdésekre adott válaszok egyöntetűen azt tükrözik, hogy szinte mindenki fontosnak tartotta a változást, a megújulást. Megkérdeztük, hogy mit tartanak a konferencia fő feladatának, valóban úgy gondolják-e, hogy a szervezet késésben van. Érdeklődtünk az iránt is, milyen formában képzelik a szervezeti reformot, s hogy miként jellemeznék saját egyházukat. Fontos megjegyezni, hogy az interjúkat az alkotmány elfogadása előtt készítettük, ezt tükrözik a válaszok is.

KÁROLY GYÖRGY TAMÁS FELVÉTELEI

A villáminterjúkat készítette: BALLA MÁRIA *és* KINYIK ANITA

Emmanuel franciaországi metropolita, a CEC korábbi elnöke

– Mi a konferencia feladata az Ön megítélése szerint?

– Változás zajlik a szervezetben, elemezzük az elmúlt éveket. Alapvető célunk, hogy új alkotmányt fogadjunk el. Fontos szempont természetesen, mint minden közgyűlésen, hogy a tagegyházak képviselői találkozzanak egymással, hogy párbeszédet folytassanak. A jó együttműködés kulcsa, ha jobban megismerhetjük egymást, így lehetünk szolidárisak. A tanácskozás lehetőség arra, hogy szembesüljünk a problémákkal, s megoldást találjunk.

– Késésben vannak?

– Mindannyian azt várjuk, hogy javul a helyzetünk, s hogy kezelni tudjuk a kihívásokat. Napról napra kell megvívnunk harcainkat a problémákkal. Mi nem egyfajta intézmény vagyunk, mi egyházat alkotunk, s ennek a jegyében kell dolgoznunk.

– Van-e külön javaslata?

– A bizottság dolgozza ki a strukturális javaslatot, én ehhez tartom magam. A tagegyházaktól várjuk a döntést. Nyílt párbeszédet kell folytatnunk.

– Kérem, néhány szóban mutassa be az egyházát!

– Az ortodox egyházhoz tartozunk, kétezer éves múltra tekintünk vissza. Alapító tagjai vagyunk az Európai Egyházak Konferenciájának. Fontosnak tartjuk, hogy jelen lehetünk, s hogy részt vehetünk a közös munkában.

Kari Mäkinen finn evangélikus érsek

A közgyűlés fő célja az, hogy lehetővé tegyük a CEC további munkáját, mivel a jelenlegi struktúra egy korábbi időszakban, Európa politikai megosztottságának idején jött létre, s ma már mások a feladatok. Tovább kellett lépni, új módon kell fenntartani a szervezetet, ehhez új alapokmányt kellett kidolgoznunk. Erősíteni kell identitásunkat a jelenlegi Európában.

Néven kell neveznünk a kihívásokat: a migrációt, a gazdasági és szociális problémákat, a fiatalokat sújtó munkanélküliséget. Közös hangra, álláspontra van szükség. Ez a két szempont uralta a közgyűlést. Biztos vagyok benne, hogy az új alapokmány erősíti szervezetünket.

A konferencia bibliai mottója: *„Most tehát miért késlekedsz?”* – de ez a szervezők adta mottó. Én ezt nem úgy értelmezem, hogy a konferencia késésben lenne, hanem úgy, hogy nem várhatunk tétlenül, cselekednünk kell. Minden kétség ellenére Európa mint eszmei fogalom igenis létezik, de gyors változáson megy át, s változik a világban betöltött szerepe is.

Új kihívásokkal kell szembenéznünk: húsz-harminc éve a nemzetközi politikai szembenállás volt a fő probléma, a háború után az újjáépítésre kellett összpontosítani. Most új problémák vannak. Olyan szervezeti formát kell találnunk, amely lehetővé teszi az ezzel kapcsolatos közös munkát.

Martin Schindehütte püspök, a Németországi Protestáns Egyház tanácsának alelnöke

– Püspök úr, miben látja a konferencia alapvető célját?

– Az egyházaknak közösen kell fellépniük, hogy meg tudjanak felelni a komoly társadalmi kihívásoknak, és közös választ kell keresniük. Ez a legfontosabb cél.

– A szervezők a „Most tehát miért késlekedsz?” bibliai idézetet választották a konferencia mottójául. Mi a véleménye erről?

– Nem vagyok teljesen meggyőződve arról, hogy találó a mottónk, mert szerintem arra utal, hogy késésben vagyunk. Mi azonban nem késésben vagyunk, hanem kihívásokkal szembesülünk. Van egy csodálatos történet a Bibliában az etióp kincstárnokról, mindannyian ismerjük, az *Apostolok cselekedeteiben* olvasható. A kincstárnok felteszi a kérdést: *„Mi akadálya annak, hogy megkeresztelkedjem?”* Nincs tehát akadálya annak sem, hogy mi elinduljunk az öröm és boldogság útján, hogy eljussunk az örömhírhez. Ez sokkal jobb gondolat, mint az a mottó, hogy mire vártok, miért haboztok.

– Az Ön jelentős lélekszámú egyháza bizonyára ad lehetőséget az együttműködés napi gyakorlására.

– Protestáns egyházunk különböző német regionális egyházak föderációja, huszonnégymillió hívünk van. Ez nagy erőt jelent, de nagy felelősséget is.

Julio Murray panamai episzkopális püspök

– A nagygyűlés azon munkálkodik, hogy az egyház felelős válaszokat tudjon adni az aktuális problémákra. A CEC, együttműködve a latin-amerikai szervezetekkel, keresi a megoldást az igazságszolgáltatás és ki-, illetve bevándorlás kérdéseire.

– A konferencia mottója idézet a Bibliából: „Most tehát miért késlekedsz?” A szervezők miért gondolják úgy, hogy a konferencia a feladatok teljesítését illetően késésben van?

(Nevet. Jóízűen.)

– Az ige olyan kérdést tesz fel, amelyet mindig szem előtt kell tartanunk. Ha katasztrófa történik az országokban, ki az első, aki segít? Nem a kormány, nem is a civil szervezetek, hanem az egyház!

Nem gondolom, hogy késésben vagyunk. Az idők és a kérdések folyamatosan változnak.

– Kérem, mutassa be röviden olvasóinknak az egyházát! Hány híve van? Hogyan jellemezné a feladatát, lelki irányvonalát?

– A közép-amerikai Panama episzkopális egyházát képviselem. Nem vagyunk nagy egyház, tízezer ember tartozik hozzánk. Mi az oktatáson keresztül szeretnék az emberekre hatni. Fontos továbbá a rasszizmus és a diszkrimináció ellen folytatott küzdelem. Annak ellenére, hogy kis ország vagyunk, nagy problémát jelent a rasszizmus, ezt nem lehet tolerálni.

Tolnai Judit Anna önkéntes munkatárs

– Stewardnak lenni komoly feladat. Önéletrajzot kellett beadni, jelentkezési lapot. Sokan jelentkeztek, a szervezők választottak ki minket. Különleges feladat volt ez számomra, mivel XIII. kerületi vagyok, és a főbb rendezvények itt zajlottak. A nyitórendezvény is abban a templomban volt, amelybe reformátusként én is járok.

Kifejezetten jó érzés, hogy részese lehettem a konferenciának: sokat jelent nekem a konferencia ökumenikus jellege. Örültem, hogy itt lehettem, és segíthettem az embereknek. Turizmus-vendéglátást tanulok, ezért a részvétel szakmai oldala is fontos volt, hogy a vendégek tényleg kényelmesen érezzék magukat, hogy a programok gördülékenyen fussanak.

– Ez mit jelent, milyen feladataik voltak?

– Információs pultnál dolgoztam: eligazítottuk a vendégeket, tájékoztattuk őket, akár a csomagokról, útvonalakról, repülőtérről, gyógyszertárról lett légyen szó, mindenben igyekeztünk segíteni. A vezetők irányában is mi voltunk a fő kommunikációs csatorna, mi kötöttük össze a helyszíneket, az embereket.

– Hány órát dolgoztak naponta?

– Általában tizenhármat. Mind a tizenhárom óra örömöt szerzett: boldogság töltött el, mert segíthettem. Ez nagyon jó érzés. Fárasztó, de jó.

BALLA MÁRIA FELVÉTELEI

A megmozdult szótár

Kiállítás Weöres Sándor születésének századik évfordulója alkalmából a Petőfi Irodalmi Múzeumban

WEÖRES SÁNDOR 100

Klasszikus íróink, költőink műveit, életét a teljesség igényével mutatja be a Petőfi Irodalmi Múzeum. Különösen érdekes a százévesek sorozata: *Hamvas Béla, Radnóti Miklós, Ottlik Géza, Örkény István…* Szinte mindig valami új és érdekes fogadja a látogatót: ritka könyvek, kopott kéziratok, soha nem publikált fotók.

Ebben az évben *Weöres Sándort* (1913–1989) ünnepeljük, aki tündérköltő volt, pannon varázsló. Örök gyermek, budai buddhista, akinek elfért tenyerén a mindenség. Alakváltozásait csodáltuk leginkább, ahogy átlépett évezredeket. Talán senki nem érezte úgy a magyar nyelvet, mint ő, ezért tudta megálmodott verseihez hajlítani, mindent megénekelni szívverésütemű soraival.

A Petőfi Irodalmi Múzeum *A megmozdult szótár* című kiállítását június 19-én *Kemény István* költő nyitotta meg. Régi találkozásait idézte Weöressel, szerénységét és mindentudását. A múlt század *Arany Jánosának* nevezte, a világirodalom nagy költőjének. Kedves verséből, a *Toccátából* olvasott föl: „Amikor még / ember se volt, / páfrány-bokor / fölém hajolt, // apónak hívott / a bokor. / Mikor születtem? / Semmikor. // Két jó marék port / könnyedén / a teremtésből / hoztam én / kóválygó senki, / a nevem / Majtréja, Ámor, / Szerelem, // ős-kezdet óta / itt vagyok, / de a lepkével / meghalok.”

Kemény arra is utalt, hogy Weöres nemzedéktársai baráti közösséget alkottak, s többen – *Vas, Jékely, Rónay* – jelentőset teremtettek.

Kedves színfoltja volt az estnek a budapesti Weöres Sándor Általános Iskola és Gimnázium *Géza malac kórusának* műsora. *Békés Márta* tanárnő a költő gyerekverseiből válogatott; nagy kedvvel, sok tréfával adták elő.

„Munkámat használni lehessen, / ne szájtátva csodálni” – a költő *Nagyság* című verséből vette a mottót a kurátor, *Hegyi Katalin.* És el is hagytak minden eddig megszokottat, játékos sétára, közös felfedezésre hívták a látogatókat. Önálló gazdagodásra Weöres kifogyhatatlan kincsesládájából. Mondjuk, suttogjuk, rendezgetjük, lekopogjuk a zengő verssorokat. „Bóbita, Bóbita táncol” – olvassuk a falra fölvetített betűket, s ha ráfújunk az előttünk lévő finom virágszálakra, szétszáll minden. Kezdhetjük elölről az örök tanulást. Hatalmas gyümölcsök – körte, alma, szőlő – szólalnak meg, ha fülünkhöz emeljük őket. A fehér falból rigó énekel, és befejezve énekét a gyermekek vállára röppen.

Pihenésképpen az életút fotóit láthatjuk. Szülők, barátok a képeken, grafikák a költőről, illusztrációk és díszletek a műveihez. Régi utazások dokumentumai, feltűnik a költőtárs-feleség, *Károlyi Amy* is. S végül ott állunk a játszótér: az interaktív installáció előtt, amelyet a Moholy-Nagy Művészeti Egyetem Kreatív Technológia Laborjával készített a múzeum…

Egy óra múlva föladja az ember – ennyi csak arra elég, hogy betekintsünk a Weöres-univerzumba. Otthon kell folytatni – versolvasással.

■ Fenyvesi Félix Lajos

A kiállítás 2014. június 1-jéig látogatható a Petőfi Irodalmi Múzeumban (Budapest V., Károlyi utca 16.). Nyitva keddtől vasárnapig 10 és 18 óra között, hétfő szünnap.

Tárogatókoncert a kecskeméti evangélikus templomban

▶ Kecskemét az utóbbi hetekben a nagy városépítő polgármester, *Kada Elek* (1852–1913) halálának századik évfordulójára emlékezett. A megemlékezéssorozat gazdag programjai között volt életrajzi és kortörténeti kiállítás a cifra palotában, tudományos konferencia és könyvbemutató a városházán, illetve szoboravató. A záróalkalomra június 29-én került sor a kecskeméti evangélikus templomban. Ehhez tudni kell, hogy Kada Elek kedves hangszere volt a tárogató, e címmel még színművet is írt.

Kecskeméten *Szabó Sándor* jóvoltából a város lakói már hosszú ideje ismerkedhetnek a magyar tárogatóművészet értékeivel, merthogy a zenetanár, tárogatóművész nemegyszer megszólaltatta a hajdan töröksípnak nevezett, a kuruc korban legendássá vált régi magyar hangszert. Szervezőmunkájának eredményeképp június 29-én nagyszerű ajándékban részesültek Kecskemét régi zene iránt érdeklődő polgárai.

A *városi támogatási program* által is segített rendezvényt *dr. Zombor Gábor,* Kecskemét polgármestere nyitotta meg. Rövid értékelésében felvázolta Kada Elek életútját. Az egykori városvezetőnek – és elődjének, *Lestár Péternek* – rendkívül sokat köszönhet Kecskemét. Polgármesterségük alatt formálódott ki a mai nagyszerű szecessziós városkép. Kada Elek jelentősen előrevitte a város gazdaságát, iparát, a mezőgazdasági exportot. Iskolákat létesített, honfoglalás és népvándorlás kori régészettel foglalkozott, népszínműveket, magyar nótákat írt.

Szabó Sándor bevezetőjében utalt a tárogató szerepére a magyar zenei kultúrában, *Rákóczi* korától a 20. század elejéig, mikor a Rodostóból Kassára hazatérő Nagyságos Fejedelmet Kecskeméten is a tárogató hangja fogadta 1906 októberében. Megemlítette a Kecskeméten 1909-ben tartott országos dalostalálkozót. E nagyszerű rendezvényre számos művész és együttes érkezett a hírös városba; a találkozónak egy több ezer fő befogadására alkalmas ideiglenes csarnok adott helyet.

A koncert programjában elsőként *Farkas Ferenc Csíki búcsúztató* című műve hangzott el *Nagy Csaba* és *Herencsár Viktória* előadásában. Nagy Csaba 1972-ben egri főiskolásként kezdett foglalkozni a tárogatóval, *Sárosi Bálint* tanítványaként diákköri dolgozatot is írt róla. Ma ő az Országos Rákóczi Tárogatóegyesület elnöke, minden évben országos, négyévenként pedig tárogató-világtalálkozót szervez. Munkásságáért Bartók Béla-díjban részesült.

A két művész ezután a *Magyar táncokat* szólaltatta meg a 19. század elejéről.

Herencsár Viktória hároméves kora óta játszik cimbalmon, a Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskolán szerzett diplomát. Ő a Cimbalom-világszövetség elnöke, Budapesten, Besztercebányán és Pekingben is tanított és szerepelt számos alkalommal. Ma a Besztercebányai Művészeti Akadémia Magyar Arany Érdemkeresztt kitüntetett docense. Ez alkalommal a *Magyar fantáziát* szólaltatta meg elragadó virtuozitással.

KAPORNYAI ISTVÁN FELVÉTELE

A következő műsorszámban a *Gregus tárogatókvartett (Tóth Ákos, Nyilas Gábor, Tóth Gábor* és *Szabó Sándor)* művészete bilincselte le a közönséget: a *Rákóczi-induló, Magyar dalok és táncok, Estéli nótázás, Üveges tánc, Széki muzsika* szerepeltek összeállításukban. A remek akusztikájú templomban gyönyörűen patakzott *Vincze Zsigmond* dallama: „Szép vagy, gyönyörű vagy, Magyarország…”

E csokor dalai előtt *Kiss Gy. László* Liszt-díjas klarinét- és tárogatóművész játszott szólót.

Itt kell megemlíteni *Gregus Pál* mérnök nevét, aki csodálatra méltó szakértelemmel állította helyre a régi hangszereket, tárogatókat.

A program végén erdélyi és dunántúli muzsikát hallhattak az egybegyűltek Kiss Gy. Lászlótól és a kísérő együttestől *(ifjabb Csoóri Sándor, Csoóri Sándor Sündi, Czimber Ferenc, Halász Péter).* Ifjabb Csoóri Sándorról talán sokan tudják, hogy a *Muzsikás* együttes alapítójaként az autentikus népzene jeles hazai képviselője. Fia is az együttes tagja, ám a legifjabb, két hónapos Csoóri Sándor – amint Szabó Sándor kedvesen bejelentette – legfeljebb lélekben és érzésben lehetett itt…

Az előadók vérbeli művészekként a koncert végén bevonták, megénekeltették a közönséget. Stílszerűen elhangzottak az *Utca, utca, kecskeméti utca,* valamint a *Kecskemét is kiállítja nyalka verbunkját* című ismert dallamok.

A koncerten mintegy százötven főnyi érdeklődő volt jelen, közöttük a Finnországban élő kecskeméti zeneművész-tanár, *Oláh Lajos.*

Az esemény *Kis János* igazgató lelkész zárógondolataival fejeződött be. A zene Isten ajándéka, hozzá emelhet bennünket – mondta.

Evangélikus egyházunk gyülekezeteinek bátran ajánljuk a Kecskeméten fellépett művészek meghívását. A tárogató hangja nemcsak a múltba visz minket vissza, hanem magasabb lelki szférákba is: lélekben erősít, gazdagít.

■ Károlyfalvi József

Keresztény kultúrkörben a könyvfalók

Nyári olvasótábor a pesthidegkúti evangélikus gyülekezetben

▶ Mobiltelefon kikapcsol, figyelem bekapcsol. Jó programok mellett nincs szükség fegyelmezésre. Négy éve járnak nyáron is „iskolába” keddenként a pesthidegkúti – zömében – evangélikus gyerekek. Négy éve falják már a könyveket, és hallgatják a gyermeknyelvre fordított tudományos előadásokat a negyedévente megszervezett Könyvfaló klubban *Békés Tamás* koordinálásával (a felügyelővel az alapötletről és a kör céljairól 2011. augusztus 14–21-ei lapszámunkban olvashattak interjút), *Fenyvesi Judit* tanítónő előkészítő foglalkozásainak segítségével. A játékos kör repertoárja egyre bővül. És a meghódított épületek, múzeumok, bevett könyvtárak, felfalt ifjúsági és történelemi regények száma is gyarapodik. Július 2-án a Petőfi Irodalmi Múzeum (PIM) *Weöres Sándorról* szóló kiállításával folytatódott a nyári „batyus”, de intellektuális kirándulás…

A jelek szerint a fölnőttek legalább olyan jól érzik magukat egy-egy ilyen rendhagyó foglalkozáson, mint a gyerekek. Fenyvesi Judit meséli nevetve, hogy ha ők maguk jó érzéssel zárják az alkalmat, akkor biztosan tudják, elérték céljukat. A tanítónő szerint „a bokorban is van ötlet, csak le kell hajolni érte”. A szervezők – itt említhetjük még *Erdélyi Kata, Dobóné Kiss Ildikó* és *Pósné Kukorelly Eszter* gyülekezeti pedagógusokat – jártukban-keltükben is mindig olyan szemmel tekingetnek a világba, hogy vajon mely darabját vethetik majd be az olvasótáborban.

Küldetésüknek érzik tehát a vállalkozó szellemű pesthidegkútiak, hogy ha kicsiben, kicsiknek is (főleg kisiskolásoknak), de hirdessék a tanulás örömét, melyet az egyébként hangsúlyozottan keresztény szellemiségű csoport mottója is jól kifejez: „A szeretetet is tanulni kell.”

Itt semmi nem tabu. (Bár a játék a gyülekezeti teremben gyakorta előkerül.) Lehet kérdezni, lehet a gyerekek érdeklődésének megfelelően továbbfűzni az adott témát. Ennek köszönhetően nem külső kényszerként élik meg a gyerekek a tanulást, hanem átélik a hallottakat, látottakat. Ez a közvetlenség az, ami bensővé teszi és elmélyíti a tapasztalást.

Megszagolni egy régi kódex megsárgult, egérrágta lapjait az Egyetemi vagy a Széchényi Könyvtárban, *Munkácsy* Krisztus-trilógiájával körbevéve ücsörögni egy terem közepén, a tévé ősét, egy valószínűtlenül ormótlan alkotmányt megpillantani a Rádió- és Televíziótörténeti Múzeumban, az óriás örvös medvével szembenézni a Mezőgazdaságiban, az Országházban disztingváltan hancúrozni, vörös szőnyegen lépdelni játszócipőben, *Piszkos Fredet* hallgatni hangoskönyvben, a magyar olimpikonoknak együtt szurkolni a gyülekezetiben, a Szent Korona történetével ismerkedvén megfogni az időt, Eger várának makettrajzát zsírkrétával elkészíteni, Weöres Sándor kántáló hangját hallani egy óriás plüssgyümölcsből vagy rigmusaira tapintani az érintőképernyőn, verset olvasni a falról – mindebben részük lehetett az olvasótábor gyermekeinek.

Kreatív szókincsfejlesztés, ismeretszerzés, rácsodálkozás a világra. Hol természeti kincseire, hol civilizációs vívmányaira, hol nyelvi gazdagságára. Az „olvasótábor” megnevezés az előbbi felsorolást figyelembe véve kevésnek bizonyul. Bár ha az olvasás fogalmát kitágítjuk, és egyfajta életfilozófiának tekintjük, tehát hogy a világban mindig nyitott füllel-nyitott szemmel (és persze szívvel) kell járni, mondhatjuk, a pesthidegkúti univerzális olvasókör „világolvasó” kör, amely a szeretet szemüvegét helyezi virgonc tagjainak orrnyergére.

■ Kinyik Anita

ERDÉLYI KATA FELVÉTELE

Huszárik – Csontváry(ja)

A Duna Televízió csatornáin múlt vasárnap, majd másnap, július 8-án újra levetítették *Huszárik Zoltán* (1931–1981) *Csontváry* című alkotását, amelynek ajánlását örömmel fedeztem fel az *Evangélikus Élet Vasárnaptól vasárnapig* rovatában. Ez Huszárik második – és egyben utolsó – játékfilmje a *Szindbád* után. Előtte és közben azonban több kisfilmmel gazdagította kisszámú, ám értékeiben hatalmas életművét. Kisfilmjei – *Elégia, Capriccio, Amerigo Tot, Tisztelet az öregasszonyoknak, A piacere…* – valójában csak időtartamuk miatt „kisfilmek", értékeikben felérnek több nagyszerű játékfilmmel. A Balázs Béla-díjas és posztumusz Kossuth-díjas magyar filmrendező már életében a kortárs filmművészet legnagyobbjai közé emelkedett. Az élet szeretetét, érzékenységét a transzcendens világra otthonról hozta, özvegy édesanyjától, *Mariska* nénitől, a bibliaolvasó asszonytól, aki élete végéig vallását gyakorló, hűséges tagja volt a domonyi evangélikus gyülekezetnek. Fiát csaknem harminc évvel élte túl. Huszárik nem volt templomba járó ember. Nem azért, mert azokban az időkben nem volt ajánlatos templomba járni – ez őt nem érdekelte. Viszont nyilatkozataiban – ha tehette – idézett a Szentírásból. Volt, hogy más könyvek mellett Bibliát is ajándékozott barátainak…

A *Csontváry* egyben Huszárik Zoltán utolsó munkája is. Bemutatója 1980-ban volt a Corvin moziban. A rendező magát a premiert is *Latinovits Zoltán* emlékének ajánlotta, mint ahogy a filmet is neki dedikálta egy barlangból felröppenni akaró galamb vízbe zuhanásával, vergődésével kezdődő képsoron. Csontváryt ugyanis a tervek szerint Latinovits játszotta volna – azonban a legendás színművész még a film előkészületi, motívumkeresési stádiumában, 1976-ban távozott közülünk váratlanul, megrázó módon.

Huszárik pedig a – végül *Ichak Finci* bolgár színész főszereplésével bemutatott – film után egy évvel halt meg szintén váratlanul, lakásában, egyedül, futballmeccs nézése közben, szívrohamban. (*Bábolna* című dokumentumfilmjének első forgatási napjára készült.)

Hatalmas űrt hagyott maga után a magyar filmművészet nem jelentéktelen palettáján.

* * *

Huszárik Zoltán különös és nagyon érzékeny művész volt, elhivatott ember, akárcsak a kortársai által idehaza megmosolygott, különc festőzseni, *Csontváry Kosztka Tivadar* (1853–1919). Igen, a két teljesen különböző karakterű embert és művészt elhívásuk kötötte össze. Huszárik maga is mélyen átélte a művészi elhivatottság terhét. Ez késztette és ihlette arra, hogy (egyfajta „magyar művészsors" rokonításával is) filmet készítsen Csontváryról. Nem életrajzi filmet akart forgatni a festőről, ettől irtózott, és tudatosan tett is azért, hogy filmje ne az legyen.

A mű elkészülte után egy vele készült interjúban így vallott:

„Meg kell, hogy mondjam: gerincroppantó, az ember egész idegrendszerét próbára tevő munkával kellett újból szembenézni. »A lángész azt csinálja meg, amit akar, a tehetség azt, amit tud, a középszerű művész azt, amire éppen szükség van« – írta egy régi baskír költő. A Csontváry-film esetében természetes volt, hogy a lángész nyomvonalán kell elindulni, elrugaszkodni a földtől, eljutni a kozmoszig, ahol is a tűz, a víz, az energia szemszögéből méretik meg az ember. Degas mondta: »Festeni könnyű annak, aki nem tud«, s ezt csak azért idézem, mert Csontváry is húsz évet szabott meg önmagának, hogy a teljességig eljusson. Nos, némi öniróniával azt kell mondanom, hogy ez a film alkotógárdájára is vonatkozik (forgatókönyv: *Császár István, Dobai Péter;* operatőr: *Jankura Péter*): elég régen rugaszkodtunk neki ennek a nagyszabású feladatnak.

(…) A film két szálon bonyolódik. Egyfelől követi Z., a Csontváryt játszó színész sorsvonalát, aki olyan kényszerhelyzetbe kerül, hogy a ráháruló, megoldhatatlannak tetsző művészi feladat miatt deviánssá lesz, szétzúz minden kapcsolatot maga körül, majd teljesen feloldódik Csontváry eidoszában… Ide egy Rilke-sor kívánkozik, mintegy a Csontváry-film politikumát is jelezve: »Változtasd meg életed« – mert azt akarják, hogy ne változtasd meg.

Másfelől követi a film Csontvárynak, a festőnek az útját, amely profetikus megjelenése révén azonos a küldetéssel. »Ihletettség, akaraterő a szárnyaim« – mondja Csontváry, s repül is a Napig, míg Z., a színész szárnyaszegetten hull alá, hogy Csontváryként még megérje halálát, egy ország pusztulását…"

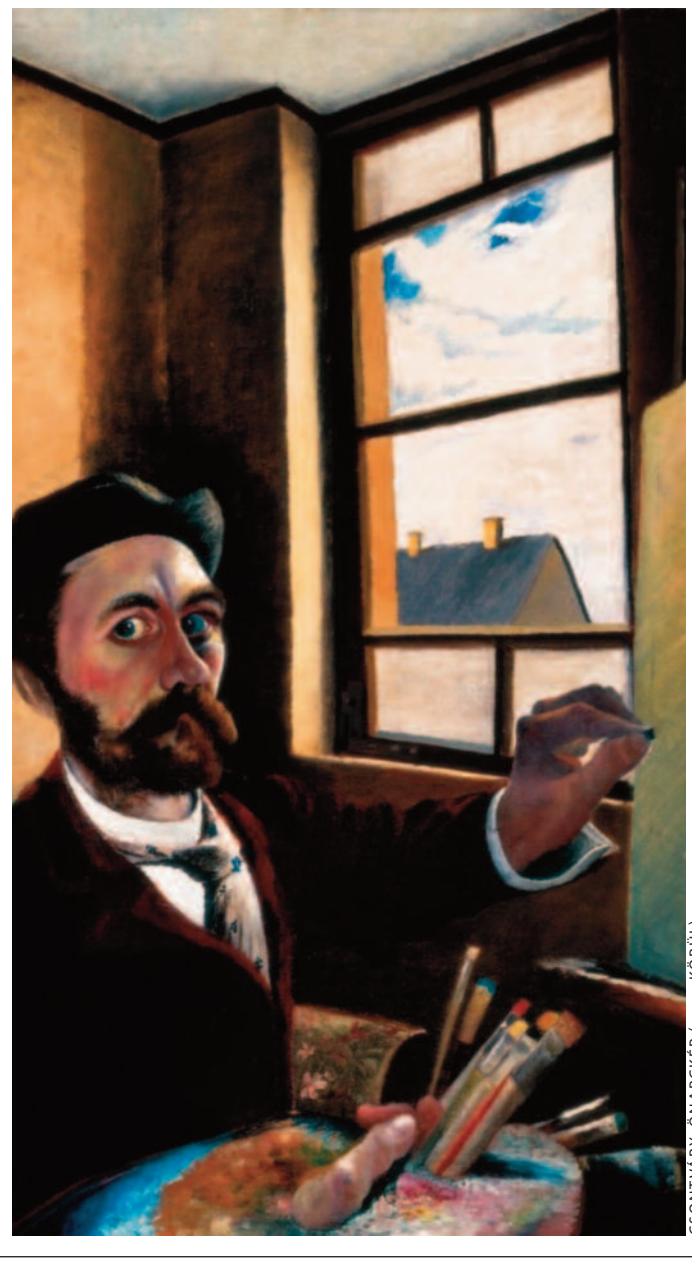

CSONTVÁRY: ÖNARCKÉP (1900 KÖRÜL)

Így vallott tehát Huszárik az elkészült filmről 1979-ben *Zsugán István* filmkritikusnak a *Filmvilág* című lapban.

* * *

Mint első asszisztense, rendezői munkatársa a *Csontváry* című filmnek (korábban Huszárik két kisfilmjének, a *Tisztelet az öregasszonyoknak* és az *A piacere…* címűnek), közelről lehettem tanúja „Z.", azaz Huszárik Zoltán küzdelmeinek, művészi, magánéleti vergődéseinek, „alázuhanásainak", hallatlan erőfeszítéseinek küldetése betöltésére. Mint mesteremtől, barátomtól tanulhattam rendkívüli irodalmi, képzőművészeti műveltségéből (ő maga képzőművész is volt), érzékenységéből, ízléséből, stílusérzékenységéből, igyekezve ott és úgy segíteni őt, ahogy szerény képességeim engedték.

Gyakran megfordultunk szülőfalujában, a Galga-völgyi Domonyban, nemegyszer együtt mentünk meglátogatni édesanyját, aki mindig hazavárta „tékozló" fiát.

* * *

Nagy öröm, amikor valahol Huszárik-filmet vetítenek. Nem szabad, hogy neve, művészete feledésbe merüljön, mint ahogyan ez itthon Csontváry Kosztka Tivadarral megtörtént, majdnem egy emberöltőnyi időre. Többek között ezért jött létre a végre hivatalosan bejegyzett *Huszárik Zoltán Alapítvány* is.

A filmrendező lánya, *Huszárik Kata* és Kata édesanyja, *Nagy Anna* színművészek két évvel ezelőtt indultak el az alapítványalapítás göröngyös útján. Velük együtt az alapítványnak tizenhat alapítója van: *Sára Sándor, Ágh István, Pozsgay Imre, Berecz András, Koltai Lajos, Kő Pál, Lencsó László, Mohi Sándor, Megyeri József, Ozorai András, Vidnyánszky Attila*, továbbá Domony Község Önkormányzata.

A kuratórium felállításával (tagjai: *Major Edit, Oross Imre, Schäffer Erzsébet, Ecker János*) végre elindulhat a munka. A cél: Huszárik Zoltán szellemiségének, munkáinak, film- és képzőművészeti alkotásainak megőrzése, terjesztése, szülőotthonának emlék- és alkotóházzá alakítása, valamint fiatalok bevonása (határon túlról is) az ő szellemi-kulturális örökségébe.

* * *

Még sok más tevékenység lehetősége is benne foglaltatik a Huszárik Alapítvány alapító okiratában, ezeket azonban e helyütt nem áll módomban tételesen felsorolni. Itt van helye és ideje azonban hálás köszönetet mondani a domonyi evangélikus lelkésznek, *Sághy Balázs* nagytiszteletű úrnak, aki már eddig is sok önzetlen segítséggel támogatta a Huszárik Alapítvány tevékenységét, s tudjuk, bizton számíthatunk rá a jövőben is.

Domony Község Önkormányzata (polgármester: *Tantó Csaba*) szobrot állíttat a falu híres szülöttének emlékére, kultúrotthona pedig Huszárik Zoltán nevét veszi fel. A bronzportrét *Monori Sebestyén* szobrászművész készíti.

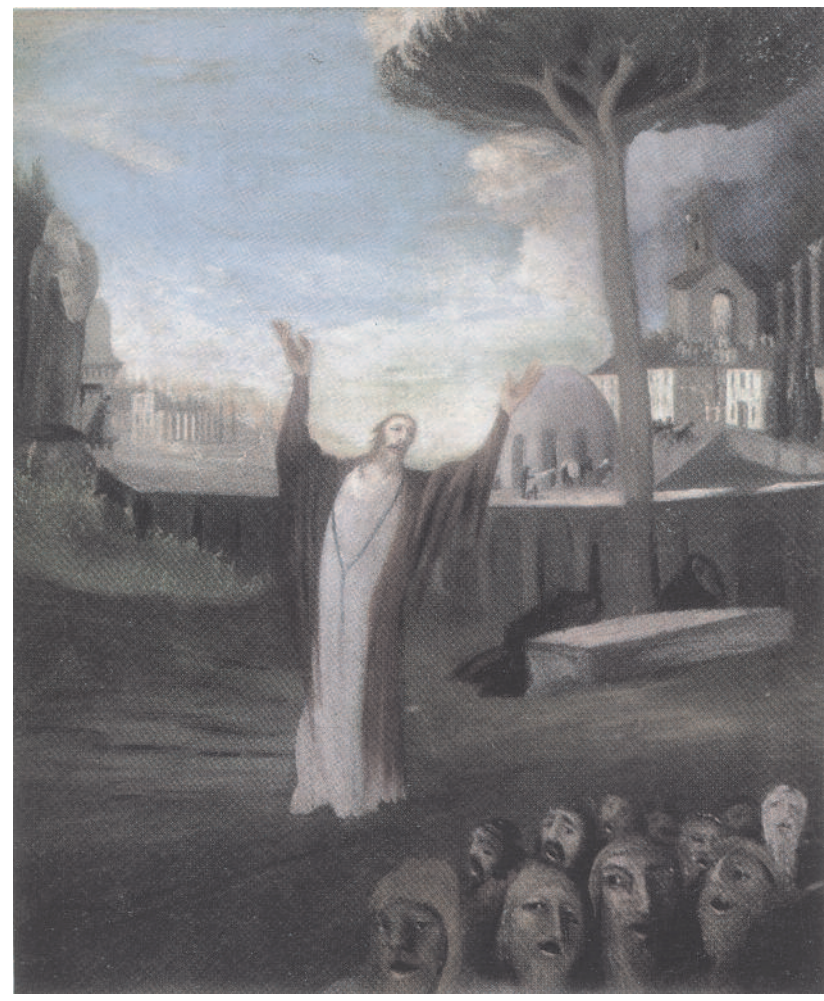

CSONTVÁRY: FOHÁSZKODÓ ÜDVÖZÍTŐ (1903)

Nagy várakozással nézünk elébe az október 13-ára, Huszárik halálának évfordulójára tervezett szobor- és kultúrházavató ünnepségnek, melynek megrendezésében természetesen a Huszárik Zoltán Alapítvány is aktívan részt vesz.

■ MÁTIS LILLA *filmrendező, a Huszárik Zoltán Alapítvány kuratóriumának elnöke*

A SZERZŐ FELVÉTELE

Özvegy Huszárik Józsefné – Huszárik Zoltán édesanyja

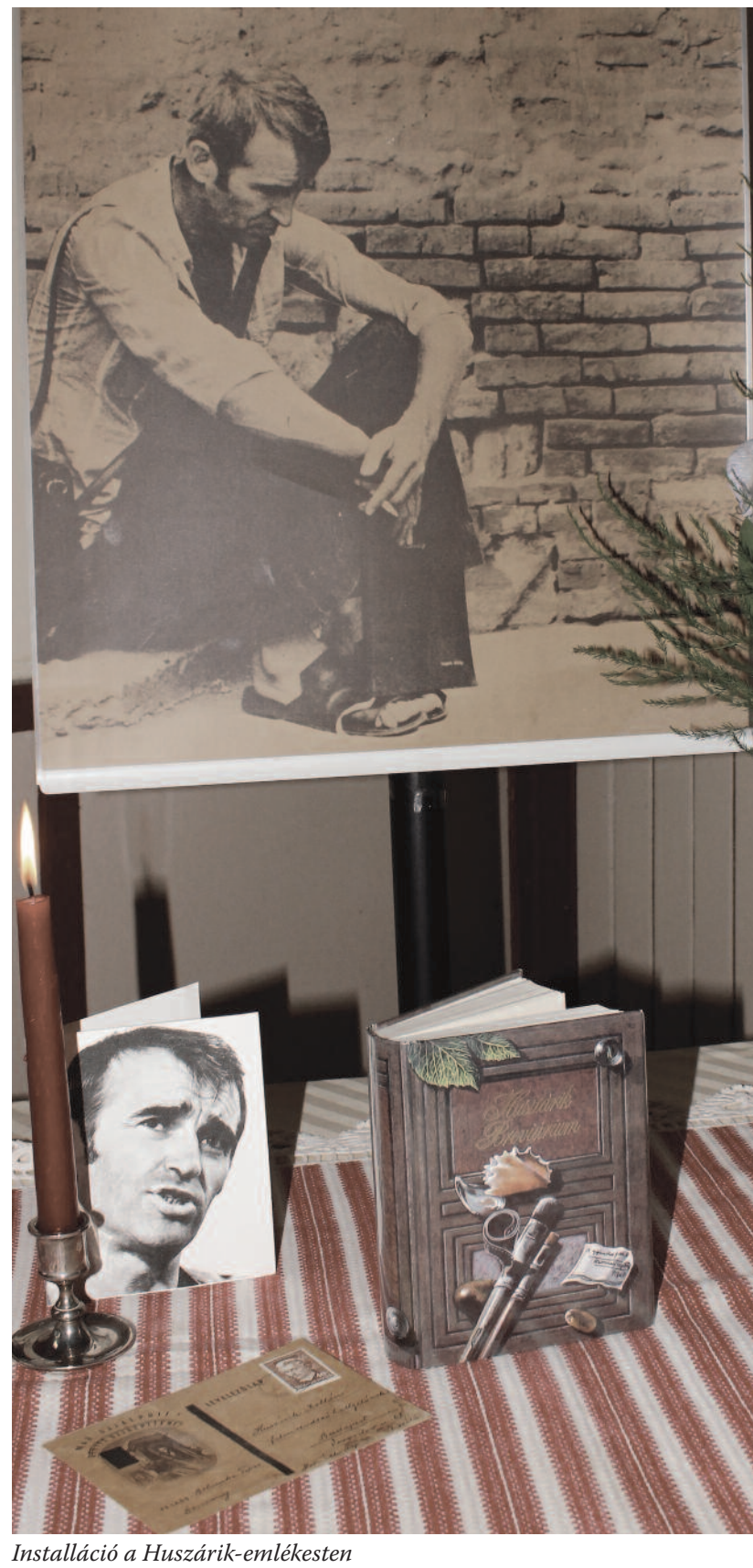

HORVÁTH ADRIENNE FELVÉTELE

Installáció a Huszárik-emlékesten

A REMÉNYS

Evangélikus pedagógusok orsz

Pedagógus-hitvallás, evangélikus iskolai szellem, *Szeberényi Gusztáv Adolf,* életpályamodell – ezek hangzottak el legtöbbször az evangélikus pedagógusok országos találkozóján. Az ország minden tájáról érkezett mintegy háromszáz résztvevő ezúttal július 1–3. között a Békéscsabai Evangélikus Általános Iskola, Gimnázium, Művészeti Szakközépiskola, Kollégium és Alapfokú Művészetoktatási Intézményben gyűlt össze.

A nyitónapon a rendező iskola vezetése Szeberényi Gusztáv Adolfnak, a 19. században élt, nagy hatású csabai püspöknek az alakját helyezte a középpontba, ugyanis szeptemberben az ő nevét veszi fel az iskola.

Kolarovszki Zoltán igazgató köszöntőjében elmondta, hogy idén még egy jubileumot ünnepelnek: éppen húsz éve, 1993-ban indult újra az evangélikus oktatás a békési megyeszékhelyen.

Gáncs Péter, a Magyarországi Evangélikus Egyház (MEE) elnökpüspöke a nyitó istentiszteleten tartott igehirdetésében a békéscsabai Nagytemplom – Közép-Európa legnagyobb evangélikus temploma – impozáns falai között az emberi létezés vertikális dimenzióira irányította a figyelmet.

– Nem azért vagyunk e hatalmas templomban, hogy magunkat törpének érezzük, hanem azért, hogy egy közös élet- és lélekmentő gyakorlatot elvégezzünk. Jézus mondja: egyenesedjetek fel, és emeljétek fel fejeteket, mert elérkezett megváltásotok napja. Hogy feltekintsünk, először bűnbánattal kell meghajtanunk a fejünket. Igazán az tud felegyenesedni, aki térdre is tud borulni, meghajlani Isten előtt.

Amint a megfeszített Jézus Krisztus lehajtja fejét a 2006-ban felszentelt, *Szeverényi Mihály* festőművész által készített, *Elvégeztetett* című oltárképen – folytatta Gáncs Péter –, és igent mond az Atya akaratára, úgy kell az oktatásban dolgozóknak is meghajtaniuk a fejüket előtte, és majd ezután lehet felemelkedni, felemelni szívet, fejet, kezet, szomjazva Isten áldását.

A tanítás és az egyházi szolgálat elválaszthatatlansága jelenik meg Szeberényi Gusztáv Adolf életművében is, melyet *Bakay Péter* ismertetett. Egyházunk cigánymissziói referense – a békéscsabai gimnázium egykori tanára – állította össze azt a füzetet is, amely az 1816-ban született és Békéscsabán harminchat éven át szolgáló püspök önéleti és más írásaiból tartalmaz válogatást.

Az iskolaalapító Szeberényi Gusztáv Adolf gazdag életművéből Bakay Péter egyebek mellett a püspök fegyelmezett, Isten szolgálatának szentelt életét, a tekintély kivívását és erős nemzeti identitását emelte ki. Utóbbi azért is lehet érdekes, mert Szeberényi tót ajkú csabaiak között hirdette az igét, mégis mindenekelőtt magyarnak vallotta magát. „Sokkal szentebb előttem a komoly ügy, a valódi haza- és egyházszeretet, mintsem a gyűlölködés és üldöztetés, mert azokkal tartok, akik azt vallják, hogy a nyelvi különbözőséggel szemben a hitbeli egység a fő” – írta 1889-ben, egy évvel halála előtt papírra vetett önéletrajzában.

* * *

KISS TAMÁS FELVÉTELE

Mitől evangélikus egy evangélikus?

A békéscsabai Nagytemplomban, az evangélikus óvodák, általános és középiskolák és kollégiumok intézményvezetői és pedagógusai előtt beszélt az evangélikus hitvallásról *Fabiny Tamás* püspök. Az egyház befogadó az oktatási intézményeiben dolgozó munkatársak felekezeti hovatartozásának kérdésében is. A nevelőtestületekben más felekezetű pedagógusok is nagy számban vannak, így helyénvalónak tűnt a reformáció alapvető hittételeiről, *Luther* mozgalmáról is beszélni e körben.

– Mitől evangélikus az evangélikus? Attól, hogy protestáns, Isten örökké megmaradó igéjének követője, annak tanúságtevője, az evangéliumot, Jézus váltságművét helyezi a középpontba. Az evangélikus nevében ott a derű. Nem szeretnénk olyan nagyon szigorúak, savanyúak lenni. Szeretnénk, ha tudnánk mosolyogni, mernénk könnyednek lenni, még az egyházban is. Ez a jó értelemben vett lazaság jellemezzen ezután is – mondta többek között az Északi Egyházkerület lelkészi vezetője.

Biztatta a pedagógusokat, hogy ismerjék meg Luther Márton *Kis kátéját, Nagy kátéját,* és felekezeti hovatartozásuktól függetlenül merüljenek el az evangélikus egyház tanításaiban.

Fabiny Tamás elmondta továbbá, hogy a 2017-ig tartó időszakban az egyház újabb és újabb tematikus évekkel készül Luther 1517-es fellépésének fél évezredes jubileumára. Jövőre a *reformáció és a kultúra,* míg két év múlva a *reformáció és az oktatás* témája ad majd lehetőséget a tanároknak, nevelőknek megjeleníteni a nevezetes jubileumot, egyben a reformáció alaptéziseit.

Jó iskola = jó tanár

Egészen különös megközelítését adta a pedagógusi hitvallásnak a témában felkért előadó, *Lukács József* nyugalmazott testnevelő, a jó hírű békéscsabai női tornasport legendás alakja. A mesteredző kezei alatt mások mellett az olimpiai bajnok *Ónodi Henrietta* és az Európa-bajnok *Varga Adrienn* nevelkedett.

A mesteredző arról beszélt, hogy a középiskola jelentőségére gyakran csak utólag ébredünk rá. Hogy ekkor tárult ki előttünk a világ, és hogy egy-egy tanár személyisége mennyire meghatározta későbbi életünket, gondolkodásunkat.

– Hatalmas felelősség mindez. Egy-egy kiejtett szó, mint valami elejtett mag, mivé tud fejlődni! Döntéseket, életutakat képes meghatározni. Mindez félelmetesnek is tűnhet, de biztos: a tanár szerepe rendkívüli, nem lehet eléggé hangsúlyozni. A jó iskola egyet jelent a jó tanárokkal – figyelmeztetett Lukács József.

Az idős pedagógus azt tanácsolta fiatalabb, még pályán lévő kollégáinak, hogy állandóan képezzék magukat, és ne veszítsék szem elől, hogy egy nevelőnek – korunkban sokkal inkább, mint azelőtt – kompenzálnia kell. Ellensúlyoznia például a média káros hatásait, ugyanakkor a baráti kör, sőt sokszor a szülő helyére kell beállnia. Lukács József kiemelte továbbá a dicsérő szó jelentőségét.

Együtt a szabadkígyósi kastélynál

Az evangélikus pedagógusok országos találkozójának az előadások és szakmai tapasztalatcserék mellett voltak könnyedebb programjai is. A jelentkezők választhattak például a strandolás és a városnézés, illetve templomtúrák közül, de evezhettek is az Élővíz-csatornán, vagy betekinthettek az ország legjobb vidéki teátrumainak egyikeként számon tartott Jókai Színház kulisszái mögé és a szintén ismert Munkácsy Mihály Múzeumba.

Igen sokakat vonzottak a kelet-békési kastélyok is. Az érdeklődők előbb az Alföld legszebb kastélyaként és kastélyparkjaként emlegetett, a 19. század végén *Ybl Miklós* tervei szerint épült szabadkígyósi Wenckheim-kastélyt és környékét ismerték meg a téma helyi szakértője, *Szelekovszky László* idegenvezetésével. Sétáltak a több száz éves tölgyesek és más díjnyertes fasorok között, majd Kétegyházára látogattak, ahol az iskolaépületként használt Almásy-kastély és kápolna volt az úti cél. Útközben megtekintettek egyet a Békés megyében fellelhető ezerötszáz kunhalom közül, és megmászták a Gyulához közeli, szintén öt-hétezer éves kunhalomra épült, barokk műemlék kálváriadombot.

A további szórakoztató programok részeként csabai ízekkel lehetett ismerkedni, a záróesten pedig nagy sikerrel lépett fel *a cappella* műsorával a *Fool Moon* zenekar.

Díj a békéscsabai evangélikus gimnáziumért

Az országos találkozón adták át a békéscsabai evangélikus gimnázium által 2006-ban alapított elismerést, *A békéscsabai evangélikus gimnáziumért* díjat.

A bronz emlékplakettet az iskola újraindításának huszadik évfordulóján két olyan személy vehette át, akik kezdettől önzetlenül szolgálták és szolgálják a gimnázium ügyét. Mindketten jelenleg is aktívak: *dr. Szeberényi Andor* a Békéscsabai Evangélikus Gimnázium Baráti Körének elnöke, *Bakay Péter* pedig a titkára. *Kondor Péter* békéscsabai esperes a kitüntetettek két évtizedes szolgálatát emelte ki méltatásában.

É G E M B E R E I

ságos találkozója Békéscsabán

A második nap a tantárgyi szakmai tapasztalatcsere jegyében zajlott. A Békéscsabára látogató pedagógusok szakjaiknak megfelelő, magas színvonalú előadásokat hallgathattak, kicserélhették tapasztalataikat, gondolataikat, megoszthatták egymással gondjaikat, örömeiket, sikereiket.

Huszonöt intézményvezető vett részt az igazgatók, helyetteseik és a gazdasági vezetők kerekasztal-megbeszélésén. Eszmecseréjük középpontjában a finanszírozás, az óraszámok és a tantárgyfelosztás körüli törvényi bizonytalanság állt. Minden felmerülő kérdésre – kellő kormányzati vagy minisztériumi információ hiányában – *Varga Márta,* a Magyarországi Evangélikus Egyház Országos Irodája Nevelési és Oktatási Osztályának vezetője sem tudott végleges választ adni. Ez jelzi a szektorban uralkodó bizonytalanságot, melytől természetesen az egyházi fenntartású oktatási intézmények sem mentesek.

Varga Márta beszámolt az országos irodában rövidesen elkezdődő szervezeti átalakításról, melytől az ügymenet, az oktatási és nevelési intézményeket is érintő döntéshozatali folyamatok egyszerűsödését várja.

Az intézményvezetők egyenként értékelték az elmúlt tanévet, örömmel számoltak be javuló beiskolázási mutatóikról, a jó tanulmányi eredményekről, sikereikről. Persze a gondok is előkerültek, így például a tantestületekben érezhető bizonytalanság a törvényi módosítások miatt, valamint a finanszírozásból adódó nehézségek.

* * *

A zárónapon *Sipos Imre* közoktatásért felelős helyettes államtitkár tartott nagy érdeklődéssel várt előadást, melyben a szeptemberben életbe lépő változtatásokról, a jogalkotási folyamat legfrissebb állásáról számolt be. A tanári életpályamodell szeptemberi bevezetéséről tényként beszélt, és ismertette a már tudható részleteket.

A modell elsősorban a fiatal tanárok számára jelent kiszámítható előmeneteli rendszert. Lényeges eleme, hogy a gyakornoki szintről minimum tizennégy év alatt lehet eljutni – többszöri minősítő vizsgákon megfelelve – az anyagi stabilitást jelentő *mesterpedagógus* vagy *kutatótanár* fokozatig. A szektort érintő béremelés mértéke és főleg üteme ugyanakkor még nincs pontosan tisztázva.

A helyettes államtitkár beszélt arról a szemléletváltásról is, amely a pedagógustársadalom egészére vár. A tanároknak heti harminckét órán át kell majd az iskolában tartózkodniuk, és növelik a tanóráik számát is. Sipos Imre úgy vélte, hogy a tanárok terhelésének növelése a társadalom egészében megfogalmazott jogos igény.

Az evangélikus pedagógusok országos találkozójának befejező mozzanata hagyományosan a záró istentisztelet. *Nagy Zoltán* békéscsaba-jaminai lelkész igehirdetésében a *Példabeszédek könyve* (23,17–18) alapján arról szólt, hogy azok, akik az ifjúsággal, gyermekekkel foglalkoznak, a reménység emberei.

– Hinnünk kell, hogy van értelme annak, amit teszünk, van értelme a gyermekekkel való foglalkozásnak, és hinnünk kell, hogy akik a kezünk alatt nevelkednek, egyházi óvodáinkban, iskoláinkban olyan útravalót kapnak, amelyet fel tudnak majd használni az életben. Ezt a hivatást nem lehet remény nélkül végezni. Azt a reménységet görgeti maga előtt minden pedagógus, hogy Isten jövőt tervezett az általunk nevelt gyerekeknek, a felnövekvő generációknak is. A jó szakmaiság, szellemiség és a reménység mellett az Úrnak félelme is szükséges a hivatáshoz. Reménységünket Istenbe vetjük, tőle várjuk a megvalósulását – fogalmazott az igehirdető.

Az úrvacsoravételt követően jelentették be, hogy jövőre egy szintén jubiláló iskola, az 1994-ben újraindult, nagy múltú intézmény, az Evangélikus Egyház Aszódi Petőfi Gimnáziuma, Szakképző Iskolája és Kollégiuma ad majd otthont az egyház iskoláiban és óvodáiban dolgozók éves találkozójának.

■ Szegfű Katalin

Evangélikus Pedagógusok Országos Találkozója Békéscsaba 2013.

„Harcold meg a hit nemes harcát, ragadd meg az örök életet, amelyre elhívattál, amelyről vallást tettél szép hitvallással sok tanú előtt."
1Tim 6,12

KISS TAMÁS FELVÉTELE

Cigányok az evangélikus iskolapadokban?

Előadásában *Bakay Péter,* egyházunk cigánymissziói referense beszélt arról is, hogy az egyházi oktatási intézményeknek fel kell készülniük a cigány gyerekek befogadására.

– A cigánykérdés nem kisebbségi kérdés ma Magyarországon, hanem nemzeti kérdés. Ha nem találunk megoldást, akkor elveszünk – és ezek nem nagy szavak. A megmenekülésben az oktatás kulcstényező.

Kérdés, hogy az evangélikus oktatási intézmények mennyire hárítanak, vagy mennyire engedik be a cigányokat a falaik közé. Szükség van arra, hogy közös gondolkodás, barátkozás induljon el, hogy lelkileg és ismeretekben alkalmassá legyünk arra, hogy fogadni tudjuk a cigányokat. Tudom, hogy ehhez áldozathozatalra van szükség. Befogadás és elfogadás kell. El kell kezdeni a ráhangolódást a cigányság befogadására. Készek vagyunk-e a hazájukhoz hű, magyar érzelmű cigány értelmiség kineveléséhez hozzájárulni? – hangzott el Bakay Péter előadásában.

Ketten lettek az év tanárai

Hagyományosan az országos pedagógustalálkozó részeként adják át *Az év tanára* és *Az év óvodapedagógusa* kitüntetéseket, amelyekkel egyházunk a kiemelkedő pedagógiai munkát végzőket ismeri el. Idén az elismeréseket a Csabagyöngye Kulturális Központban nyújtotta át *Szemerei János* püspök.

Az év tanára kitüntetést *Hohlné Probszt Éva,* a Bonyhádi Petőfi Sándor Evangélikus Gimnázium és Kollégium némettanára és igazgatóhelyettese, valamint *Korompayné Sebestyén Nóra,* a Deák Téri Evangélikus Gimnázium magyartanára vehette át.

Betegség miatt nem lehetett jelen az ünnepségen *Májerné Müller Edit Rita, Az év óvodapedagógusa* díj kitüntetettje, akit a Soltvadkerti Evangélikus Óvoda munkatársai terjesztettek fel e díjra.

Hohlné Probszt Éva:

– Hiszem, hogy egy evangélikus középiskola nem lehet középszerű. Az, hogy egy nagy családnak a tagjai vagyunk az evangélikus egyházon belül, lehetőséget ad, hogy szakmailag egymástól nagyon sokat tanuljunk, egymáshoz emberileg is közelebb kerüljünk, például az ilyen rendezvényeken.

Korompayné Sebestyén Nóra:

FOTÓK: KOVÁCSNÉ GALÓ ÉVA ÉS SZEGFŰ KATALIN

– Azt szokták mondani, hogy olyan tantestületben jó lenni, ahol hagyják az embert dolgozni. Én azt mondhatom, hogy olyan iskolából és tantestületből jöttem, ahol nemcsak hagynak dolgozni, hanem segítenek is. Azt hiszem, ennél többet nem lehet kívánni. A szeretetteljes légkör és a segítség hátszele nélkül nem lehet dolgozni. Köszönöm a családomnak, a kedves kollégáimnak és diákjainknak, kicsiknek és nagyoknak, akik jöttek velem az úton, és mindvégig lelkes társaim voltak ebben a munkában.

Visszhangok

***György Ferenc,* a Bonyhádi Petőfi Sándor Evangélikus Gimnázium és Kollégium tanára:**

– Többször jártam már országos pedagógustalálkozón. Az idei békéscsabait nagyon jól szervezettnek ítélem. Nagyon megragadtak az áhítatok, igei alkalmak, kiemelném *Fabiny Tamás* szolgálatát.

Tetszett, hogy a helyszínt adó iskola ezt az alkalmat kihasználva széles körben ünnepli jubileumát, megosztva örömüket a többi iskolából érkezett tanárokkal. Köszönöm, hogy testnevelőként is biztosítottak jó szabadidős elfoglaltságot: én az Élővíz-csatorna kenutúráján egészen más oldalról ismertem meg Békéscsabát. Kiemelném még *Lukács Józsi* bácsi előadását, amely nekem sokat adott.

***Szilágyi Zsuzsa,* a Mezőberényi Petőfi Sándor Evangélikus Gimnázium és Kollégium tanára:**

– Ez az első alkalom, hogy ilyen egyházi szakmai rendezvényen lehetek, hiszen a mi iskolánkat tavaly vette át az evangélikus egyház. Jó a szervezés, a csapatmunka, sok mosolygó arcot látok. Meglepett a rendezvény felszabadult légköre, a „nyugi", amelyre a tanév végén minden tanár vágyik.

Nagy élményt jelentett a Munkácsy Mihály Múzeumban tett látogatás és a *Fool Moon* együttes koncertje, amelyet az utolsó percéig élveztem.

Iskolámra, úgy érzem, jó hatással volt a fenntartóváltás, a légkör pozitív, a munkavégzés feltételei nem romlottak, de a hátteret stabilabbnak érzem, és ebben reménykedem a jövőben is.

***Fényesné Tagai Judit* és *Fábiánné Kizur Anikó,* a nagytarcsai Szivárvány Evangélikus Keresztyén Óvoda gazdasági vezetője és vezetőhelyettese:**

– Színes volt a rendezvény. Azért ez a jelző jutott eszünkbe, mert nagy hatást tett ránk az óvónők szekciója, ahol a bibliai színekkel foglalkoztunk nagyon eredeti megközelítésben.

Szinte minden évben elmegyünk a hasonló találkozókra, és külön öröm, hogy milyen sok új arccal találkozunk, hiszen újabb és újabb óvodákat vesz át vagy alapít az egyház. Például Békéscsabán is most szeptembertől indulhat az evangélikus óvoda. Megragadott továbbá *Bakay Péter* előadása: evangélikus őseink példájából sokat tanulhatunk.

Bejártuk a templomtúrán a monumentális Nagytemplomot és a Kistemplomot, megismerkedtünk Békéscsaba nevezetességeivel.

„…még holta után is beszél”

Száz esztendeje jelent meg Albert Schweitzer A Jézus élete kutatás története című munkája, száz esztendeje nyílt meg a lambarénéi kórház

▶ A napokban akadtam rá arra az igazán kedves dokumentumfilmre, amelyet tizenhárom esztendővel ezelőtt forgattak a *Szegletkő* sorozatban a neves evangélikus lelkészről, teológusról, Bach-kutatóról, orgonaművészről és orvosról, *Albert Schweitzerről.* A filmben *Hafenscher Károly* nyugalmazott evangélikus teológiai professzor és *Oláh Vilmos* sebészorvos eleveníti fel a nagy humanista és keresztyén bizonyságtevő életét és munkásságát. Schweitzer éppen száz esztendeje alapította meg kórházát Afrikában, a mai Gabon területén, illetve ugyanabban az évben látott napvilágot *A Jézus élete kutatás története* című munkája.

FOTÓ: GRANGER

Számomra Albert Schweitzer alakja egyenlő a humanizmussal. Gyermekkori tanulmányaimra visszatekintve – amelyek során nem vitték túlzásba sajnos az ő életútjának és munkásságának ismertetését – halványan régi képek jelennek meg előttem: az ősz bajuszú tudós kicsiny néger gyermekek körében van lefotózva, illetve állatokat simogat.

A bevezetőben említett film pedig – ennyi idő után – igazán arra késztetett, hogy elgondolkodjam ennek a nagybetűs Embernek a tevékenységén, aki jézusi elhívottként életét minden élő teremtmény szolgálatának szentelte.

* * *

De nézzük csak, ki is volt ő, akinek hitéből, emberségéből példaképek hiányától szenvedő világunkban különösen sokat meríthetnénk!

Az egykoron német – ma francia – Kaysersbergben született 1875. január 14-én. Gyermekkorát Gunsbachban töltötte, ahol édesapja a kis protestáns gyülekezet lelkésze. Ötesztendős, amikor apja zongorázni kezdi tanítani a nagypapától örökölt régi hangszeren. Hétévesen már azzal lepte meg tanítónőjét, hogy harmóniumon korállmelódiákat kezdett játszani saját szerzeményű harmóniákkal. Nyolcesztendősen kezdett kántorizálni, pedig a lába alig érte el a pedált. Később a magyar származású, nagyszerű francia orgonista, *Charles-Marie Widor* (1844–1937) lett a mestere.

Lelkészgyermekként igen sok igehirdetést hallgatott, természetes késztetést érzett tehát, hogy a strasbourgi egyetemre beiratkozva teológiát és filozófiát kezdjen tanulni. Teológiai disszertációját *Az utolsó vacsora különböző újabb kori történeti értékelésének kritikai bemutatása* címmel írta. Ezt később – 1913-ban – Tübingenben átdolgozva kiadta *A Jézus élete kutatás története* címmel.

1902-ben habilitált evangélikus teológiából *A messiási titok és Krisztus szenvedésének misztériuma* című dolgozatával. Teológusként tehát úgynevezett „Jézus élete kutató” hírében állt.

Korában a Jézus életéről szóló vitairodalom szinte beláthatatlan méreteket öltött, a tudósok Jézus-biográfiát akartak készíteni. Schweitzer a maga művében körülbelül hatvan Jézus-életrajzot számlált össze, figyelme a források kritikai vizsgálatára irányult.

A történeti kutatások Jézus létét illetően a 19. század végén maradtak abba, amikor Schweitzer kiadta munkáját a korábbi eredményekről. Szerinte a kutatásnak az az általános problémája, hogy irányát mindig a hipotézisek felállítóinak vágyai és igényei határozzák meg. Jézus történetiségét az evangéliumokból nem lehet úgy kimutatni, mint ahogyan az akkori történészek hitték, mivel az evangéliumok már mind prédikációk, kérügmák.

Ezzel lezárult egy, a 19. század eleje óta tartó korszak; Schweitzer munkája zárókövet jelent.

De ekkoriban nemcsak Jézussal foglalkozott, hanem Pál apostol misztikájával is, erről szóló művét még az őserdőben is írta.

* * *

Miután Párizsban és Berlinben végzett tanulmányaival, és ledoktorált, visszatért Strasbourgba, a Szent Miklós-templom segédlelkésze lett, mellette pedig oktatott az egyetemen.

Nem volt megelégedve önmagával; a hívek túlságosan rövidnek tartották prédikációit, panaszt is tettek ellene. Az igazgató lelkésznek úgy indokolja „kurtaságát”, hogy ő segédlelkészként, ha már nincs mondanivalója, rögtön abbahagyja a prédikációt. Problémája akadt a szórványokban is, mint mondta, „jégeső után nehéz prédikálni arról, hogy Isten gondviselő Isten…”

Különleges nézetei miatt hamarosan szembekerült kollégáival. Pedig igazi lelkipásztor volt, többféle karitatív tevékenységet folytatott, szegény sorsú gyermekeken és családokon is segített. Nem hiába érezte a hívást, amikor megpillantotta a párizsi evangélikus misszió felhívását, amely önkéntes orvosokat keresett Afrikába: „Az egyháznak olyan emberekre van szüksége, akik a Mester hívására egyszerűen így válaszolnak: Ímhol vagyok, Uram!”

Úgy érezte, az orvosi szolgálatban nyerhetnek igazán csak értelmet számára Jézus tanításai. Elhatározta, hogy mivel misszionáriusnak nem engedik Afrikába – teológiai problémák miatt –, orvosként fog odamenni.

Beiratkozott az orvosi egyetemre. Viszont mielőtt elindult az első anatómiai órára, meg kellett oldania egy adminisztrációs problémát: mivel az egyetem *magántanára* volt, nem iratkozhatott be ugyanarra az egyetemre *diáknak.* Ehhez külön engedélyt kellett beszereznie.

Az orvosi tanulmányok mellett nem mondott le teológiai oktató tevékenységéről és a prédikálásról sem. Folytatta előadásait, majdnem minden vasárnap prédikált, és zeneelméleti tárgyú munkáját sem hagyta abba. *Johann Sebastian Bachhal* kapcsolatos kutatásainak eredményei németül és franciául is megjelentek. Mint muzsikus orgonaépítéssel is foglalkozott. Később a franciák humoros szójátékkal azt mondták róla, hogy öreg négereket ment meg Afrikában, öreg orgonákat pedig Európában.

* * *

Miután megírta orvosdoktori disszertációját, s orvossá avatták, alig negyvenesztendősen indult útnak Afrikába. Egy Lambaréné nevű szigeten, a Gabon nevű tartományban telepedett le, majd hamarosan kórházat épített. Mindezt óriási munkával, saját kezével, egy esztendővel az első világégés kitörése előtt, az „Isten háta mögött”.

Gabon – ez az akkoriban négyszer akkora területű tartomány, mint a trianoni Magyarország – lakosságának, mintegy háromszázezer főnek az „egy szál” orvosa lett. A néger lakosságot különféle trópusi betegségek gyötörték, és ekkoriban ő egymaga gyógyította őket. Később aztán több munkatársa is akadt, többek között magyar is. Sőt később kiderült: családjának egy része Magyarországon él, tehát vannak magyar rokonai.

A háború kitörésekor arra gondolt, hogy befejezi Pál apostolról szóló művét. Azonban hamarosan más téma kezdte foglalkoztatni, amelyet már régóta hordozott magában, és amelyet a világégés nagyon is aktuálissá tett: civilizációnk problémája.

Terveit jórészt derékba törte kórházi működésének betiltása, előbb házi őrizetbe helyezése, majd Afrikából való kitoloncolása, végül egy franciaországi fogolytáborba való internálása.

DÉL-KOREAI BÉLYEG A SCHWEITZER-CENTENÁRIUMRA (1975)

Amikor őt és feleségét hajóra tették a nyugat-afrikai kikötőben, a kikötő bejáratánál egy német tengeralattjáró állt. Kapitánya az az *Emil Gustav Friedrich Martin Niemöller* (1892–1984) teológus volt, aki később bátor antifasisztaként a német Hitvalló Egyház vezető tisztségviselője, majd a háború után az Egyházak Világtanácsának elnöke lett.

Niemöller később így fogalmazott: „Először a zsidókért jöttek, és én nem szóltam, mert nem vagyok zsidó. Azután a kommunistákért jöttek, és én nem szóltam, mert nem vagyok kommunista. Azután a szakszervezetiekért jöttek, és én nem szóltam, mert nem vagyok szakszervezeti. Azután értem jöttek, és nem maradt senki, aki szólhatott volna.”

■ Kerecsényi Zoltán

(Következő számunkban folytatjuk)

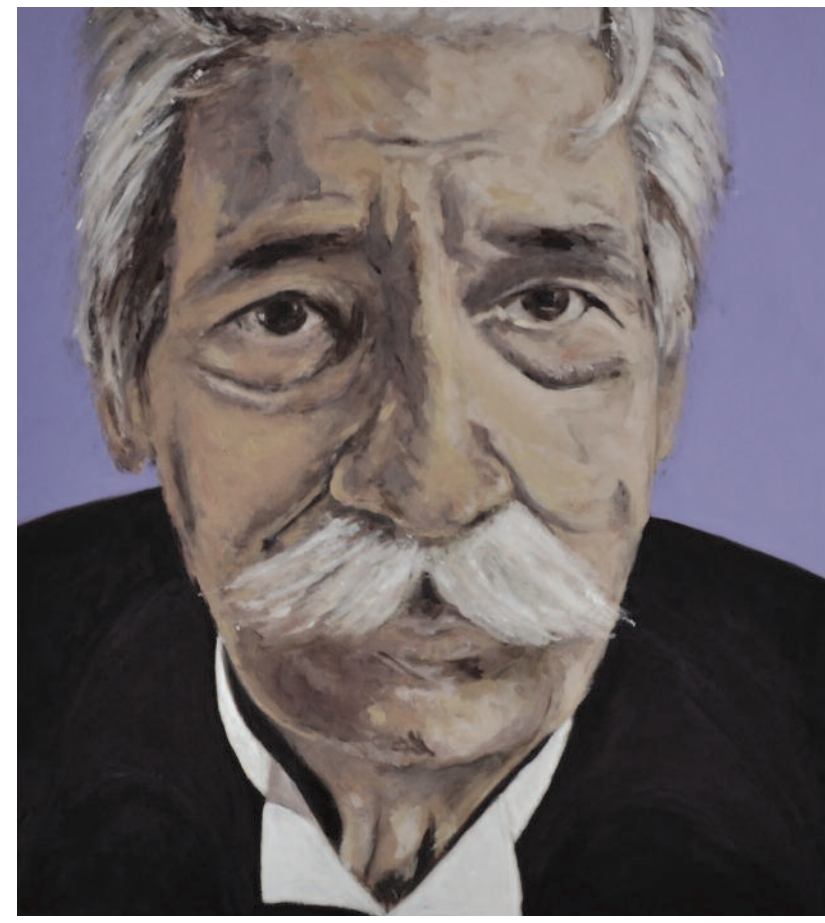

FORRÁS: WALLPAPERSUS.COM

Uram, hallgasd meg imádságomat!

A belső szoba

Ezt mondja Jézus: Menj be a belső szobádba… (Mt 6,6)

Egyre többet hallani arról, hogy testi-lelki egészségünk érdekében szükség van a rohanó világ hangzavarában csendes percekre, amikor szembenézünk önmagunkkal és feladatainkkal. Ezt ajánlják a divatba jött meditációs gyakorlatok is.

Amikor azonban Jézus a belső szobáról beszél, mást és többet mond ennél. Kevés, ha csak a magunk lelkének mélyébe látunk, kevés, ha csak a feladatokra koncentrálunk. Ennél többre van szükségünk. A belső szoba az Istennel való találkozás szent és boldogító helye, ahol Atyám szól hozzám, én pedig mindent elmondhatok neki.

Uram, ma belső szobám áldásaiért imádkozom.

Kérlek…

Adósok vagyunk

Jézus ezt mondta a farizeusnak, aki meghívta otthonába: „Simon, van valami mondanivalóm neked." Az így szólt: „Mester, mondd!" Erre Jézus ezt mondta: „Egy hitelezőnek volt két adósa: az egyik ötszáz dénárral tartozott neki, a másik ötvennel. Mivel nem volt miből megadniuk, mind a kettőnek elengedte." (Lk 7,40–42)

Jézus nem olyan, mint Keresztelő János, aki a pusztában dörgedelmes szóval hirdette meg Isten ítéletét. Jézus nem hasonlít a jeruzsálemi papokhoz, akik a templomban végzik az áldozatok bemutatásának szent liturgiáját. Jézus elfogadja a vele nem szimpatizáló farizeusnak a meghívását, mint barát lép be otthonába, és felhasználva ezt az alkalmat nem örök igazságok vagy általános vallásos elvek taglalásába kezd. Személyes mondanivalója van: nemcsak Simonnak, akit nevén szólít, hanem nekünk is.

Egyszerű és megrázó az üzenete: mi mindnyájan Isten adósai vagyunk. Mindegy, hogy mennyivel, mert akár kevéssel, akár sokkal tartozunk, fizetésképtelenek vagyunk. Ezért sem érdemes ítélgetni egymást, hogy a magunk javára billentsük a mérleget. Tartozásunk egyetlen megoldása: Isten bocsánata.

Uram, ma azért imádkozom, hogy nekem is bocsáss meg.

Kérlek…

A felületességről

Ezt mondja Jézus: Tudja a ti Atyátok, mire van szükségetek… (Mt 6,8)

A felületesség sok baj forrása a munka területén és emberi kapcsolatainkban. Sokat szenvedünk miatta. Úgy látszik, nem találjuk meg rá az orvosságot. Szigorú előírások és sms-ek sem oldják meg ezt a problémát.

A felületesség hitünket is elbizonytalanítja és tönkreteszi. Hiányzik a mélység dimenziója. A „vallásosság" sokszor csak futó kaland, nem életre szóló elköteleződés.

Jézus segít rajtunk. Arra bátorít, hogy elhiggyük: Isten nekünk mennyei Atyánk! Mennyi melegség, a gyermeki státus önfeledt ráhagyatkozása, a szeretet biztonsága van ebben a bensőséges kapcsolatban. Nem személytelen istenség, felfoghatatlan transzcendencia, kiismerhetetlen végzet kiszolgáltatottjai vagyunk, hanem Isten gyermekei, akiket az Atya név szerint ismer, akiknek sorsa nem közömbös számára, aki szemmel tart mindnyájunkat, és javunkat akarja. Atyánk szeretete átfogja egész életünket. Nem felületes, hanem mélyrehatóan, örök kapcsolat ez.

Uram, ma megköszönöm, hogy Atyámnak szólíthatlak.

Kérlek…

A hit modellje

Hit által engedelmeskedett Ábrahám, amikor elhívatott, hogy induljon el arra a helyre, amelyet örökségül fog kapni. És elindult, nem tudva, hova megy. (Zsid 11,8)

Ábrahám egész életútja nagyon tanulságos, de a start különösen is fontos. Nem startpisztoly lövésére, nem külső körülmények hatására, nem mások rábeszélésére, nem kedvező csillagállásra, nem egy jobb jövő reményében indul, hanem azért, mert Isten hívta. Elindul, noha nem tudja, hová. Igaz, nem látja a jövőt, de jól látja Istent, akiben megbízhat, aki jó úton vezeti, nem hagyja cserben, és akivel a célt biztosan el fogja érni.

A célnál nem dobogós hely, nem dicsőség, nem a bőség kosara várja, hanem a mennyei Atya ajándéka.

A technika világában ha egy modellkísérlet sikeres, megvalósítják. A hit területén a feltételek adottak: Isten hív, hogy elinduljunk követésére azon a keskeny úton, amelyen kevesen járnak ugyan, de amely az örök életre vezet. Ábrahám modellje megvalósítható.

Uram, ma azért imádkozom, hogy vezess a célig!

Kérlek…

Messze és közel

Dávid imádsága: „Ne légy messze tőlem, Uram, mert közel a nyomorúság." (Zsolt 22,12)

Fájdalmas tapasztalat, hogy a nyomorúság közel van hozzánk. Kritikus helyzetek, testi-lelki bajok mellett a magunk és mások bűne is sok baj forrása. Nyomorúságunkat csak tetézi, hogy időnk is fogytán van. Sötét árnyékok vetődnek utunkra. Közel a nyomorúság.

Betegség idején végzetes, ha nincs kéznél orvos. Életünk válságos pillanataiban végzetes, ha nincs kéznél Isten. Sokszor úgy érezzük, messze van tőlünk. Nem halljuk hangját, szeretetének biztatását. Mintha elérhetetlen távolságban lenne tőlünk.

Pedig Isten meghallgatja a nyomorúságban szenvedők imádságát. Jézus azokhoz lépett közel, akik bajban voltak, hogy segítsen rajtuk. Ma is ezt teszi. Ezért ez lehet vallomásunk: Igaz, közel a nyomorúság, de Jézus még közelebb van hozzánk.

Uram, köszönöm, hogy nem vagy távol tőlem.

Kérlek…

Alattomos kísértés

Légy hű mindhalálig! (Jel 2,8)

A hitünket fenyegető kísértések között az egyik legveszélyesebb, alattomos kísértés a korszellem csábítása: sikert ígér a megalkuvó alkalmazkodóknak. Észrevétlenül mérgezi a lelket, és azt sugallja: lehet Isten nélkül is élni és boldogulni. Sokkal kényelmesebb elfogadni az erkölcsi normák lazulását, a többség gondolkodását, mint az ár ellen úszni.

Jézus is szembekerült ezzel a kísértéssel, amikor az ördög magával vitte egy magas hegyre, megmutatta neki a világ minden országát és ezek dicsőségét, és ezt mondta neki: *„Mindezt neked adom, ha leborulva imádsz engem."* Jézus győztesen utasította vissza ezt a kísértést is. Győzelmével minket is győzelemre segít, ha bukások-tagadások mélységében vergődünk, hogy így kegyelméből mégis hűségesek maradhassunk hozzá mindvégig.

Uram, ma azért imádkozom, hogy védj meg a kísértések támadása idején.

Kérlek…

A tett halála?

Dávid imádsága: „Uram, taníts akaratod teljesítésére, mert te vagy Istenem!" (Zsolt 143,10)

Dávid azért imádkozik ebben a zsoltárban, hogy megcselekedje, teljesítse Isten akaratát. Hamis az a vád, hogy az imádság a tett halála, hogy passzivitásra ösztönöz, éppen ellenkezőleg: tettre sarkall.

Az imádkozó emberek életrajza is ezt bizonyítja. *Albert Schweitzer* vagy *Teréz* anya imádkozó ember volt, és aktivitásuk lenyűgöző. Az imádság valójában az a néhány méter, amelyet futva tesz meg a rúdugró, hogy átugorja a lécet. Imádság közben nemcsak az Isten akarata szerint való feladatokat látjuk meg, hanem erőt is kapunk a teljesítésükhöz.

Uram, ma az imádság erejét köszönöm.

Kérlek…

■ Madocsai Miklós

KÁROLY GYÖRGY TAMÁS FELVÉTELE

Imádsággal zárult az Európai Egyházak Konferenciája

„Ne félj!" – bátorító igék minden napra

Hetilapunk július 7-i számában *A hónap igéje* című rovatában *Széll Bulcsú* lelkész megemlítette, hogy a *„Ne félj!"* tartalmú biztatás 365-ször fordul elő a Bibliában. Érdeklődő olvasóink számára közlöm, hogy megtaláltam mindet, sőt eggyel többet, és egyik blogomban naponta olvashatják is e bátorításokat (a bibliai könyvek sorrendjében egész évben) három fordításban *(andreas.blog.hu)*, vagy egyházunk portáljának *Blogok* rovatában is elérhetik *(Evangelikus.hu)*.

Az Úristen bátorít: *„Ne félj!"*, mert *„Én vagyok!"* – mondja az örök Vagyok minden időben, sőt az időn túl, mindörökké.

Egy tucat igében e két kijelentés együtt fordul elő, így minden hónapra jut belőlük; ezeket bátorításul megosztom lapunk tisztelt olvasóival, mégpedig az egyes hónapokhoz társítva.

Az esztendő ó- és újszövetségi vezérigéi lehetnek: Ézs 41,10 és ApCsel 18,9–10.

Január: 1Móz 15,1. Február: 1Móz 26,24. Március: 1Móz 46,3. Április: Ézs 41,13. Május: Ézs 43,5. Június: Jer 1,8. Július: Jer 30,10. Augusztus: Jer 46,28. Szeptember: Mt 14,27. Október: Mk 6,50. November: Jn 6,20. December: Jel 1,17.

Ez az öröknaptár soha el nem évül, és mindenkor újabb és újabb erőforrást jelent az igéket fellapozó christianusok számára. (Csak zárójelben jegyzem meg, hogy evangélikus köszöntésünk kulcsszavai – Úr, Isten, erős vár – is egy tucatszor fordulnak elő a zsoltárokban. Megtalálhatók egész évben honlapomon: *http://goo.gl/eOok2*.)

■ – Garai –

HETI ÚTRAVALÓ

„Nem vagytok többé idegenek és jövevények, hanem polgártársai a szenteknek és háza népe Istennek." (Ef 2,19)

Szentháromság ünnepe után a 7. héten az *Útmutató* reggeli s heti igéiben a hit ajándékával az Úristen örök életre hívja háza népét. S az úrvacsorában megerősítésül előízét kínálja a Bárány menyegzőjén beteljesedő, vele s gyermekeivel lévő örök szeretetközösségnek; ezért: „Ízleljétek meg, és lássátok, hogy jó az Úr: boldog az az ember, aki benne bízik." (Zsolt 34,9; LK) Ő az egész föld királya: „Örvendezzetek az Istennek vigasságnak szavával!" (GyLK 708) „Te tudd, Isten tulajdona vagy, édes gyermeke, mert hiszen igéjét kedveled. Mert amikor téged Krisztus szeret, akkor Isten maga szeret. Igéjében mindent megtalálsz, ami akaratát s a te üdvösségedet illeti." *(Luther)* Urunk az Atya hűségének tanúja e világban; és ő saját kezűleg vendégelt meg ötezer férfit, családtagjaikkal együtt: *„Jézus pedig vette a kenyereket, hálát adott, és kiosztotta az ott ülőknek; ugyanúgy osztott a halakból is, amennyit kívántak."* (Jn 6,11) A tizenkét kosár kenyérmaradék ellenére ő nem kenyérkirály, hanem Jézus az élet kenyere; és aki őbenne hisz, annak már most örök élete van (lásd Jn 6,35.48.47). Ezt vallotta s megélte az első gyülekezet, ők *„kitartóan részt vettek az apostoli tanításban, a közösségben, a kenyér megtörésében és az imádkozásban"*. Isten népének istentiszteleti életét mindenkor e négy alapelv fémjelzi, és missziói szolgálatu(n)k nyomán *„az Úr napról napra növelte a gyülekezetet az üdvözülőkkel"*. (ApCsel 2,42.47) Ez a megújulás kezdete: vissza a forráshoz! Ezékiás király helyreállította az Isten tiszteletét az Úr házában, és meghirdette a páska ünnepét: *„Azután levágták a páskabárányt a második hónap tizennegyedik napján. (…) Azután megtartották… a kovásztalan kenyerek ünnepét hét napon át nagy örömmel… Ünnepi lakomát tartottak, dicsőítve az Urat."* (2Krón 30,15.21–22) Az a királyi menyegző, amelyet az Úristen készített egyszülött Fiának, örökké tart – és máig zeng e hívás: *„Íme…, minden készen van: Jöjjetek a menyegzőre!"* Mert az először meghívottak nem voltak rá méltóak, még mindenki jöhet: *„Mert sokan vannak az elhívottak, de kevesen a választottak."* (Mt 22,4.14) A Seregek Ura boldog jövendőt ígér választottainak: *„…megsegítlek benneteket, és áldottak lesztek. (…) jót teszek Jeruzsálemmel és Júda házával. Ne féljetek!"* (Zak 8,13.15) A Krisztus testéből és véréből való részesedés kettős közösséget teremt: *„Mert egy a kenyér, egy test vagyunk mindannyian, akik az egy kenyérből részesedünk."* (1Kor 10,17) Jézus utolsó páskavacsorája úrvacsorával végződött: *„…többé nem eszem ebből a húsvéti vacsorából, amíg csak be nem teljesedik ez az Isten országában. (…) Ez az én testem, amely tiérettetek adatik… E pohár az új szövetség az én vérem által…"* (Lk 22,16.19.20) És lesz beteljesedés! *„Halleluja, mert uralkodik az Úr… dicsőítsük őt, mert eljött a Bárány menyegzője, felkészült menyasszonya…"* (Jel 19,6–7) S a trónhoz: „Jő minden tájról, együtt énekel // Halleluja!" (EÉ 454,7)

■ Garai András

PALACKPOSTA

Ha nyár, akkor tábor…

…vagy inkább fesztivál, buli, strand és lazulás? Sok fiatal a nyár egyik felében keményen dolgozik, hogy a másik felében eljuthasson egy fesztiválra. Ott a hatalmas tömegben koncertek és valami teljesen magával ragadó, az ember minden ízét átható, szinte katartikus élmény részese lehet.

Mit szólnátok egy éjszakai számháborúhoz? És egy olyan bátorságpróbához, amely egy sötét erdő állomásain át vezet? Mi lenne, ha a legismertebb bibliai történeteket most te aktualizálhatnád egy *ad hoc* színjátszó csoporttal? Szeretsz zenélni és a tábortűz mellett énekelni? Jó lenne valakivel komolyan beszélgetni, aki végre megérti, mi lakik benned, és őszintén figyel rád? Esetleg tanulnál pár új akkordot és pengetést valakitől, aki rád szánja az idejét?

Általános iskolás koromban még úttörőtáborban töltöttem nyaranta két hetet, majd egyházi táborokban kerestem a testi-lelki felüdülést. Teológushallgatóként tizenegy héten át voltam gyerektáborok segítője Dél-Dakotában. Lételemem lett a táborozás, nyaranta háromnégyen mindig részt veszek…

Közösségformáló, hitünkben hatalmas impulzusokat adó, sőt megtérést munkáló lehetőség egy nyári egyházi tábor. Nincs televízió, a számítógép is otthon marad, bár mostanság az okos telefonok nem engedik szabadon az embert, hogy befogadó, odafigyelő, együttműködő tudjon lenni. Pedig a táboroknak pontosan ez a lényegük: kiszakadni a megszokottságból, egyformaságból. Olyasmit kapni, amit nem lehet virtuálisan megélni, csak így. Mintha az igazi vakációba nem férne bele egy ilyen hét, mert hiszen már megint alkalmazkodni kell, napirendnek kell megfelelni. Túl egyszerűnek, sőt unalmasnak vagy kötöttnek tűnik ez az egész.

Mire is jó egy egyházi ifjúsági tábor? Olyan közösségélményt adhat, amely nem eksztatikus, amelyhez nem kell alkohol. Egy ilyen tábor az igazi, tiszta öröm forrása lehet. Jókat beszélgethetünk, új barátokat szerezhetünk, de önfeledten játszhatunk és nevethetünk is. Nagyokat zenélhetünk és énekelhetünk. Nem kell felnőttebbnek, vagányabbnak lennünk, lehetünk bátran azok, akik vagyunk – főként Isten előtt. Annyi ének, ige, áhítat hangzik el, hogy belülről kezd helyére kerülni minden. Hallhatjuk az Úr Jézus megszólítását, s mindig van valaki, aki figyel ránk, a vezetők és a társak is törődnek egymással.

Ha tehát nyár, akkor táborozás. Hittantábor, konfirmadus- és ifitábor, valamint zenetábor vagy kézművestábor, vándortábor, sátortábor… „Velünk az Úr táborba száll”: lehajol hozzánk, és Lelkét árasztja ránk, hogy bárhova is térjünk vissza a táborozást követően, a következő nyáron újra vágyjunk vissza oda, ahol nemcsak jó élményben volt részünk, hanem derűs lelki közösségben is.

■ Lázárné Skorka Katalin

Névjegy: Lázárné Skorka Katalin
1997 óta vagyok lelkész, 2004 óta a Mezőberény I. Kerületi Evangélikus Egyházközségben. A gyermek- és ifjúsági bizottság elnöke, a Kelet-békési Egyházmegye espereshelyettese is vagyok. Szolgálatomban hangsúlyt helyezek az óvodások, kisiskolások és a tizenéves korosztály mellett a fiatal szülők megszólítására is. Úgy hiszem, minden korosztálynak a maga stílusában, zenei nyelvezetében kell közvetíteni a Jézusról szóló örömhírt.

OSZTOZÓ

Másfél millió (turista)lépés

Fehér alapon kék sáv – az *országos kéktúra* jelzése talán még azok számára is ismerős, akik soha egy lépést sem tettek meg az útvonalán, nemhogy másfél milliót.

Az Írott-kő és Hollóháza között húzódó, több mint ezerszáz kilométeres turistaút a Kőszegi-hegység, a Kemeneshát, a Balaton-felvidék, a Bakony, a Vértes, a Gerecse, a Pilis, a Budai-hegység, a Börzsöny, a Cserhát, a Mátra, a Bükk, az Aggteleki-karszt, a Cserehát és a Zempléni-hegység ösvényein kanyarog.

Az eredeti útvonalat – egyes források szerint *dr. Cholnoky Jenő* földrajztudós kezdeményezésére, más források szerint *Strömpl Gábor* geográfus tervei alapján – az 1930-as években jelölték ki. (Később kisebb-nagyobb mértékben többször is módosították, és napjainkban is folyamatosan változik.)

A jelzések felfestése sok időt igényelt; 1938-ra a munka négyötödével készültek el. A Magyar Turistaszövetség megalakulásának (1913. november 30.) huszonöt éves jubileuma apropójából az akkor 885 kilométer hosszú távot – *Szent István* király halálának kilencszázadik évfordulójára is emlékezve – Szent István-vándorlás keretében járták be. (1988-ban Szent István-emléktúrát rendeztek az országos kék jelzésen, idén pedig – a túraútvonal felavatásának hetvenötödik évfordulója alkalmából – Szent István-vándortúrát szerveztek.)

Széles körű ismeretségre a kéktúra 1979 után tett szert, amikor is *Másfél millió lépés Magyarországon* címmel – *Rockenbauer Pál* rendezésében és *Peták István* szerkesztésében – tizennégy részes tévéfilmsorozat készült róla.

Az országos kéktúra a kiírás szerint *(goo.gl/DmjzC)* csoportosan vagy egyénileg bármely irányban, bármilyen szakaszokra bontva, gyalog és/vagy sível teljesíthető, szabadon választott időpontban és időtartamban. Aki valamennyi ellenőrző pontot érinti, az az ezt igazoló füzet bemutatása után elnyeri a Magyar Természetjáró-szövetség Kéktúra-jelvényét.

E sorok írója nagyságrendileg az útvonal kétharmadát járta be, így számottevő tapasztalattal a háta mögött biztat téged is arra, hogy – a már említett sorozat főcímzenéjének kezdősorát is megfogadva – „indulj el egy úton”. Ne félj a vállaidra nehezedő hátizsák súlyától vagy a vízhólyagok okozta kínoktól! Hidd el: amikor egy nagy mezőn, hosszas keresgélés után végre sikerül észrevenned, merre kell továbbmenni, vagy amikor egy meredek kaptató után a hegytetőn található várromról nyíló kilátásban gyönyörködsz, vagy amikor az erdő csendje, friss levegője járja át a pórusaid, kiűzve belőled minden fesztültséget – akkor bőven kárpótolva érzed majd magad. A kulcsos- és turistaházak miliője, a pecsételések izgalma, a túratársakkal való együtt sírás-nevetés mindmind életre szóló emléket jelent. Ráadásul – és ez sem elhanyagolható szempont, sőt – hazánk tájait, történelmét, emberi alkotásait és lakóit is alaposabban megismerheted.

A tájékozódásban a már említett igazoló füzet is sokat segít, de még jobb, ha beszerzed – vagy a könyvtárból kikölcsönzöd – a Cartographia Kft. gondozásában megjelent, kétkötetes turistaatlaszt és útikönyvet. Ha pedig még habozol, hogy fogj-e vándorbotot a kezedbe, olvass el néhányat a neten található sok-sok személyes beszámolóból.

■ Judit

Az oldalt szerkesztette: Vitális Judit

Fiatalok a strandmisszió hullámhosszán

Ki ne töltene el szívesen egy hetet a Balatonnál? A honi „tengerpart” látványosságai, programlehetőségei között még azok is találhatnak kedvükre valót, akik amúgy ódzkodnak a víztől, és/vagy haszontalan elfoglaltságként tekintenek a strandolásra, (nap)fürdőzésre. A helyi lakosoknak a főszezon persze főként nem a pihenésről, sokkal inkább az éves megélhetés előteremtéséről szól. A nyár számos fiatal számára is egyet jelent a (diák)munka – vagy épp a gyülekezeti, egyházi táborokban vállalt szolgálat – idejével. Alább négy olyan teológushallgató élményeiről olvashattok, akik a *Hullámhossz evangélikus strandmisszió* keretében a balatonboglári Platán vendégeinek adnak információkat egyházunkról, és kínálnak lelki-szellemi táplálékot a testi felüdülés mellé.

A strandmisszió története 2011 nyaráig nyúlik vissza. *Czöndör István* – akit két évvel korábban bíztak meg a Balatonboglár–Hács–Somogyvámosi Társult Evangélikus Egyházközség pásztorolásával – akkor ment le először a partra azzal a szándékkal, hogy gyülekezete ily módon is megmutassa magát az érdeklődőknek.

A strandon való egyhetes intenzív jelenlétre készülve Czöndör István plakátot ragasztott ki az Evangélikus Hittudományi Egyetem hirdetőtáblájára, ily módon keresett segítőket a strandmisszió szolgálatához. Erre a felhívásra jelentkezett *Bartos Mónika, Kányáczki Eszter, Németh Gábor* és *Szöllősi István Sándor (SZIS).*

Mónika az egyházasdengelegi, Eszter a dabas–gyóni, Gábor a rákoskeresztúri, István pedig az orosházi gyülekezetből érkezett a teológiára. Egy évfolyamra járnak, most júniusban a negyedik évüket fejezték be a teológus-lelkész szakon.

Július 1. és 7. között immár harmadszor vettek részt a strandmisszió munkájában – saját bevallásuk szerint összeszokott, kreatív csapatként, egymást kiegészítve, erősítve. (Kérdéseinkre is közösen fogalmazták meg a válaszokat.)

– *Van valamiféle munkamegosztás közöttetek? Ki hogyan veszi ki a részét a feladatokból?*

– Természetesen van. SZIS a gitárfelelős, valamint a német nyaralókkal is beszélget. Eszter és Mónika a kézművesfoglalkozásokkal – gyöngyfűzés, gyurmázás, festés és így tovább – kapcsolatos teendőket látja el, én (Gábor) pedig a felnőttek lelkigondozását végzem. Ez a fajta munkamegosztás már kipróbált és működőképes, így mindenki tudja a dolgát. Minden napnak van egy forgatókönyve, de a szolgálatot valójában a spontaneitás hatja át, hiszen bármikor váratlan helyzetek, kérdések elé állíthatnak bennünket a hozzánk betérők.

– *Naponta átlagosan negyven-ötven ember keres fel benneteket. Ők jellemzően inkább a helybeliek vagy inkább a nyaralók közül kerülnek ki? Valamint: általában van keresztény kötődésük, vagy többnyire járatlanok a hit, a vallás területén?*

– Többnyire a nyaralók jönnek be hozzánk, de a helyiek is megnézik a missziói sátrunkat mint balatonboglári kuriózumot. Azt tapasztaljuk viszont, hogy az itt nyaraló vendégek nyitottabban fordulnak az egyházunk felé. A legtöbb esetben olyanok keresnek fel bennünket, akik keresők, a hit dolgaiban járatlanok, de szimpatikus számukra az evangélikus gyülekezet természetes jelenléte egy strandon. Nap mint nap átéljük, milyen örömöt vált ki az emberekből, hogy nem egy elzárt, sötét templomban találkozhatnak egy gyülekezettel és lelkésszel, hanem a strand közepén.

A legfontosabb visszajelzés az, amikor az emberek másnap, harmadnap is visszajönnek hozzánk. Amikor örömmel és természetesen ülnek le közénk, és úgy érzik, hazajönnek. Jó példa erre az a három német kislány, akik az első naptól bejártak kézműveskedni. Nagyon szeleburdiak voltak, és mi úgy éreztük, nem érdekli őket az üzenet, melyet hordozunk. A harmadik nap viszont egy olyan rajzot és plasztikát készítettek a számunkra, mely a Balatont ábrázolta, egy nagy kereszt pedig a missziónkat. Örömmel indultak haza Berlinbe, s reménység szerint ott majd felkeresnek egy evangélikus gyülekezetet. Valamit megéreztek, valamit megéltek közöttünk: a befogadás örömét.

– *Kápolnarészt, illetve egy kis könyvtársarkot is berendeztetek a sátorban. A „kikölcsönözhető” novellákról és az adott nap lelki témájáról is beszélgethetnek veletek az érdeklődők. Mennyire tudnak mélyek, komolyak lenni ezek a beszélgetések? Mit tapasztaltok: van nyitottság, fogékonyság az evangéliumra?*

– Minden embert komolyan kell venni, aki betér hozzánk, és beszélgetést kezdeményez velünk. Pár perc alatt akár nagyon mély témákig is eljuthatunk. Egy strand légköre már eleve nagy szabadságot, nyitottságot ad. A legtöbb esetben a hitbeli kérdéseket nem is mi hozzuk fel, hanem vendégeink maguktól beszélik ki az istenélményüket vagy a csalódásukat az egyházakban. Természetesen nem mindenki nyílik meg előttünk, van, aki csak kézműveskedni tér be hozzánk – de a csendes jelenlét is sokat adhat az embereknek.

– *Ha veletek egykorúakkal beszélgettek a strandon, mi a reakciójuk, amikor megtudják, hogy teológiára jártok?*

– Az emberek – legyenek bár tizen-, huszonévesek vagy idősebbek – általában megdöbbennek, ugyanakkor kíváncsiak is, hogy manapság miért vonz egy fiatalt ez a hivatás. A hivatásválasztás kérdésénél mindig előkerül az elhívás, elhívatás kérdése is, s így már meg is érkezünk az Isten-kérdésekhez. Sztenderd választ adni erre a kérdésre nem igazán lehet, hisz fel kell tudnunk mérni az érdeklődő nyitottságát, befogadóképességét is. Vigyáznunk kell arra is, hogy a mi lelkesedésünk és hittapasztalatunk ne legyen „sok” és megemészthetetlen az érdeklődők számára. Hiszünk abban, hogy ma is hív el szolgálatra embereket az Isten – nem csak a teológiára, nem csak lelkésznek. Ha ezt át tudjuk adni, akkor sokan felfedezhetik küldetésüket, céljukat az életükben.

NÉMETH GÁBOR FELVÉTELE

– *Ti hogyan tudtok töltekezni menet közben? Van időtök, lehetőségeket nektek is pihenni, strandolni kicsit?*

– Reggel kilenctől este hétig a missziói sátorban vagyunk, de utána mi is megmártózunk a Balatonban. És töltekezünk az emberekkel való találkozás által is! Sokszor egy idegen ember mond olyan bátorító, vigasztaló dolgot, mely erőt ad számunkra.

■ V. J.

Az óceán sem választja el őket

Magyar lelkészszentelés amerikai szemmel

Nemrég írtunk lapunkban *Dobó Dániel* lelkésszé szenteléséről, de a június 30-án megjelent beszámolóból kimaradt egy fontos momentum. Tudósítónk ugyanis nem tudhatta, hogy a szentelésen részt vett Dani amerikai barátja, *Ellen Nasner,* aki Columbusban szintén a Trinity lutheran seminary (Szentháromság evangélikus szeminárium) hallgatója volt. Barátság szövődött közöttük, az óceán sem választja el őket egymástól. Mi sem mutatja ezt jobban, mint az, hogy Ellen nem sajnálta a fáradságot, s eljött Ohióból Pesthidegkútra. Az alábbiakban az ő megható írását közöljük a lelkészszentelésről.

Dani amerikai útja során hosszan tartó barátság alakult ki kettőnk között. A Trinity lutheran seminary diákjaiként találkoztunk egymással. Barátságunk, melynek köszönhetően egymás családját is megismerhettük, hála Istennek, továbbra is töretlen, noha fizikailag egy óceán választ el minket egymástól.

Közvetlenül azután, hogy szeptember elején megérkezett Amerikába, Dani *Molnár Lillával* együtt a családommal töltötte a munka ünnepét, amely hagyományos amerikai esemény. Lilla szintén ösztöndíjas teológushallgatóként volt akkor Columbusban. Amikor a családomról írok, akkor erdélyi rokonaimra is gondolok. Édesapám ugyanis egy Marosvásárhelytől nem messze fekvő kis észak-erdélyi faluból származik.

A családom tehát befogadta Danit és Lillát, az új tanév pedig nagyszerűen indult. Kilencvenéves *Franny* nénikém különösen szívébe zárta Danit, és a mai napig rendszeresen kérdezi, hogy mi újság vele, és mivel foglalkozik éppen. Nagyon közel érzi magát Danihoz, és szívből örül lelkésszé szentelésének.

Családom története is említést érdemel. A második világháború és a kommunista megszállás előtt édesapám a Szászrégenhez és Bátoshoz közeli Weilaut (Uila, magyarul Vajola) maga mögött hagyva jött Amerikába. Rokonai Erdélyben maradtak, és azóta is ott élnek.

Mostani utazásomra, amelynek köszönhetően Dani szentelésén is részt tudtam venni, egy erdélyi unokatestvérem esküvője szolgáltatta az alkalmat. Unokatestvérem, *Casiana Simone* június 29-én fogadott örök hűséget *Andrew Tirlának.* Gyönyörű esküvőnek lehettem tanúja. A lagzi három napig tartott. Most vettem részt először esküvőn Erdélyben, és a hatalmas sürgés-forgás úgy marad meg emlékezetemben, mint ahol mindenki örömmel járult hozzá az esemény szebbé tételéhez. Szintén a szívemben fogom hordozni annak a különlegesen szép szokásnak az emlékét is, amikor a menyasszonyt illatozó virágokkal vették körül.

Dobó Dániel úrvacsorát oszt Ellen Nasnernek

Június 21-én, késő délután érkeztem Budapestre. Kijött a reptérre két volt columbusi ösztöndíjas, *László Virgil* evangélikus lelkész és *Tóth Orsi,* aki tavaly volt nálunk. Egyenesen Virgilékhez mentünk, ahol nagy adag ínycsiklandó gulyásleves várt minket. Orsi születésnapját is ünnepeltük aznap, így tehát kétszeres volt számomra az ünnep. A rá következő nap kipihentem az utazás fáradalmait, és a szentelésre készülődtem.

Végre elérkezett Dani nagy napja, a június 23-i vasárnap. Először vettem részt evangélikus lelkészszentelésen, könnyen el lehet képzelni, milyen izgatott voltam. Olyan különleges nap volt ez a számomra, amelyet soha nem fogok elfelejteni! Egészen váratlan élmény volt, hogy tanúja lehettem annak a kivételes erejű támogatásnak, amelyet Dani a lelkészek, korábbi tanárok, barátok és a család részéről kapott. Érezni lehetett Isten jelenlétét, amely szentséggel töltötte meg a szertartást.

A szentelés alatt a karzaton ültem Dani szüleivel, nővérével és öccsével. Testvére, *Levi* volt olyan kedves, hogy az elhangzottakat folyamatosan angolra fordította nekem, így a Danit érő nagy áldás egy szaváról sem maradtam le.

Szemmel látható volt az öröm Dani szüleinek az arcán. Dicsérjük az Istent, akitől minden áldás árad! Az ő örömük tökéletes hátteret adott, hogy figyeljem, amint Isten Danira ruházza oltalmát, és elfogadja őt mint szent eszközeinek egyikét mennyei országának szolgálatában itt, a földön.

■ Ellen Nasner
(Ohio, Egyesült Államok)

Fordította Dobó Levente és Dobó Dániel

Beavatás

Egy lelkészavatás margójára

A rítus a vallásosság, illetve hit ősi, ösztönös megélési formája. Nagy ereje a közvetlensége, melyet semmilyen prédikáció nem tud helyettesíteni.

Ha a lelkészavatást rítusként értelmezzük, adja magát a *beavatás* szó mint lehetséges megnevezési forma. „A beavatás az a szertartás, amelynek során a beavatott új minőséget nyer” – emlékezhetnek azok, akikben a gimnáziumi években betanult élettelen definíciók ma is elevenen élnek.

Az „új minőség” keresztényi szemüveggel figyelemre méltó. A minőség valamiféle értéket jelöl. Az „új minőség” az emberre, azaz jelen esetben a beavatásra váróra vonatkoztatva jelentheti új értékek megjelenését, ugyanakkor már meglévő értékek tudatosítását, aktiválását is. Mindenféleképpen valami mozgást jelöl. Benső mozgást. Lelki átrendeződést, lelki folyamatot.

Ha tovább vizsgáljuk a tételt, megakadhat a szemünk rövid, de radikálisnak mondható igei tagján: *nyer.* A *nyer* ige pozitív jelentéstartalmú szó. A nyerővel szinte csak történik a nyerés, tudniillik szerencséje van. Megadatik neki. Ingyen. Aki nyer, az a nyerés pillanatától valami többlettel bír. Ha ezt a többletet a föntebb tárgyalt minőség fogalmára vonatkoztatjuk, megállapítható, hogy a minőségnek van egy teltséget, teljességet kifejező jelentésárnyalata is.

Ha új minőség születik, az ember „teltebb”, teljesebb lesz tehát. Ennek megfelelően valami, ami ez idáig űrt hagyott benne, kitöltetik. Valami, aminek ez idáig híjával volt, megszületik benne. De hogyan? A semmiből? Egyszerre csak?

Ha „minőségi” dologról beszélünk, ez utóbbi varázsütéses megoldást kizárhatjuk, hisz a minőségi dolgokról tudvalevő: létrejöttük időbe és erőfeszítésbe kerül. Ezen a ponton sajnos ellentmondásba keveredtünk: mert hát hogy is lehet valami egyszerre nyerés és erőfeszítés?

Adott a beavatandó, még be nem avatott. Adott a beavatás mint szertartás, rítus, amelynek során a rítuson keresztül menő beavatódik, azaz a tétel szerint: „új minőséget nyer”. És mi van még?

Ez az, amiről fogalmunk sincs. Még fogalmunk se. Mert ehhez a „keresztülmenetelhez” csak mesterséges módon tudunk közeledni. Tudniillik – mivel a beavatandók régi minőségben mennek bele, és új minőségben lépnek ki belőle – nincsenek megbízható információink arról, mi történik a két állapot, illetve minőség között. Semmit nem tudunk a köztes fázisról, időről, térről. Csak annyit tudunk: onnan származik az a többlet, mely aztán új minőséget létrehozva rárakódik a beavatottra, hozzáadódik lényéhez.

Lehet lélektanilag okoskodni, lehet tudományosan spekulálni, nézni nagyítóval, mikroszkóppal, mérni vonalzóval, hő- és vérnyomásmérővel. De talán nem érdemes.

A kapcsolódási pontot, melyen keresztül Isten az emberrel kapcsolatba lép, nemigen lehet precíz műszereinkkel és agyoncsiszolt elméinkkel megragadni. Talán el kellene engedni a megragadásra való görcsös törekvést.

Ha mégis megmarad ez a vágyódás, fordulhatunk a képzelet képeihez. Ha a kapcsolódást egy folyton tekergő láthatatlan fonálnak képzeljük, akkor minden beavatást egy arasznyi fonálon történő fölemelkedésnek tekinthetünk. De vigyázzunk! Nem a görög mitológiából ismeretes kevély égbe hágás értelmében, inkább abban az értelemben, hogy mi magunk egyre inkább a fonalhoz hasonulunk, egyre átlátszóbbak leszünk.

■ – kanyika –

Gyülekezeti és diakóniai központot szenteltek Bobán

Folytatás az 1. oldalról

Az alkalom hálaadó ünnepi istentisztelettel kezdődött, amelyen az egyházközség lelkészei, *Rostáné Piri Magda* és *Kendeh-Kirchknopf László,* valamint *Szemerei János,* az egyházkerület püspöke szolgált, a lekciókat pedig teológushallgatók olvasták fel az ünneplő gyülekezet előtt.

Az igei szolgálatot Szemerei János végezte. Prédikációjában az Ezékiel próféta által vizionált képről beszélt (Ez 47,1–12): a templom küszöbe alól fakadó víz erejéről, a puszta megelevenedéséről, Isten életadó hatalmáról és csodatetteiről.

A püspök igehirdetését azzal a figyelemfelhívással zárta, hogy az egyház ugyan megosztja az Istentől kapottakat, de ez nem a magunk ajándéka, hanem a szerető Istené. Ezt sosem szabad elfelejtenünk, mikor gyülekezeti munkával, egyházi oktatással vagy éppen diakóniával foglalkozunk.

Ugyancsak a templomban került sor a szeretetszolgálatba újonnan került tizennégy munkatárs fogadalomtételére és beiktatására, mely szolgálatot *Gregersen-Labossa György* szombathelyi lelkész, a diakóniai bizottság elnöke végezte.

Ezt követően a Kemenesaljai Y's Men's Klub (a Keresztyén Ifjúsági Egyesület egyik nemzetközi csoportjának tagja) avatott új tagokat. Ők is kézfelemeléssel fogadták, hogy a fiatal és idős korosztály, a gyülekezet és a rászorulók életében Jézus örömhírével munkálkodnak majd.

A könyörgő imádság az újonnan avatottak vezetésével hangzott el, az istentisztelet pedig úrvacsorai közösséggel zárult.

SZEMEREI MÁRTON FELVÉTELE

Közgyűlés keretében – az új épületben és annak napsütötte udvarán – folytatódott a szentelés. A gyülekezet felügyelője, *Szolnoki András* köszöntötte az alkalmon megjelenteket, a korábban már említett lelkészeken túl *Mészáros Tamást,* a Nyugati (Dunántúli) Egyházkerület felügyelőjét, *Buda Annamáriát,* a diakóniai osztály vezetőjét, *Poul V. Thomsent,* a dán Y's Men's Club elnökét és a munkálatokhoz hozzájárulókat, a támogatókat, segítőket.

Mórotzné Kiss Györgyi, a Lakos Ádám Szeretetszolgálat vezetője tájékoztatást adott a gyülekezeti épületek történetéről, illetve az anyagi hozzájárulásokról, melyek segítségével az új épületszárny 2013. május 31-re végül elkészülhetett. Poul V. Thomsen a dán Y's Men's Club háromezer eurós hozzájárulását is átnyújtotta a ház fenntartására, Mészáros Tamás pedig a felelősség súlyára hívta fel a figyelmet, arra, hogy cselekedeteinkkel hitelesítjük a kimondott szavakat.

■ Szemerei Eszter

Az Evangélikus Hittudományi Egyetem hírei

Az EHE munkatársat keres *főtitkári munkakörbe.* A jelentkezéshez szükséges feltételek, illetve kompetenciák a következők:
egyetemi (MA) oklevél • idegennyelv-tudás • magas szintű informatikai jártasság • egyházi kötődés: „láthatóan evangélikus” • a hatályos állami és egyházi jogszabályok ismerete, képesség azok alkalmazására • felsőoktatási tapasztalat • pozitív viszonyulás az EHE-hez • jó kommunikációs készség • PR-tevékenyégre való alkalmasság.

A szakmai önéletrajzzal, oklevélmásolattal, nyelvvizsga-bizonyítvánnyal és lelkészi ajánlással ellátott jelentkezéseket az Evangélikus Hittudományi Egyetem rektori hivatalának címezve (1141 Budapest, Rózsavölgyi köz 3.) 2013. augusztus 20-áig kell eljuttatni.

* * *

Az Evangélikus Hittudományi Egyetem a 2013/2014-es tanévre pótfelvételt hirdet az alábbi képzésekre:

• Nappali tagozat, *teológus-lelkész osztatlan mesterszak:* a lelkészi szolgálatra felkészítő teológiai tanulmányok. A tanulmányi idő 12 félév.

• Nappali tagozat, *bachelor (BA)* szintű *katekéta-lelkipásztori munkatárs alapszak.* A tanulmányi idő 6 félév.

• Nappali tagozat, *bachelor (BA)* szintű *kántor alapszak.* A tanulmányi idő 6 félév.

• Nappali tagozat, *master (MA)* szintű *hittanár-nevelő tanár mesterszak.* A tanulmányi idő 5 félév. Az Eötvös Loránd Tudományegyetemmel közös képzés.

• Levelező tagozat, *bachelor (BA)* szintű *katekéta-lelkipásztori munkatárs alapszak.* A tanulmányi idő 6 félév.

• Levelező tagozat, *master (MA)* szintű *teológus mesterszak biblicum és szociáletika szakirány.* A tanulmányi idő 4 félév.

Jelentkezési határidő: augusztus 15. A felvételi alkalmassági vizsga időpontja: augusztus 30. Részletes információk és letölthető jelentkezési lap az EHE honlapján: *http://teol.lutheran.hu* a *Felvételizőknek,* illetve az *ETN/Irattár/Felvételizőknek* menüpontokra kattintva.

Postacím: Evangélikus Hittudományi Egyetem, Rektori Hivatal, 1141 Budapest, Rózsavölgyi köz 3. Tel.: 1/469-1050 vagy 20/824-9263, e-mail: teologia@lutheran.hu.

Istentiszteleti rend • 2013. július 14.

Szentháromság ünnepe után hetedik vasárnap. Liturgikus szín: zöld. Lekció: Mk 8,1–9; Róm 6,19–23. Textus: 1Móz 3,20–24. Énekek: 327., 459.

Budavár, I., Bécsi kapu tér de. 9. (úrv.) dr. Lászlóné dr. Agod Anett; de. 10. (német) Johannes Erlbruch; de. 11. (úrv.) Balicza Iván; du. 6. Balicza Iván; **Fébé, II., Hűvösvölgyi út 193.** de. 9.; **Sarepta, II., Modori u. 6.** de. 3/4 11. Sztojanovics András; **Pesthidegkút, II., Ördögárok u. 9.** de. fél 10. (úrv.) D. Keveházi László; **Csillaghegy–Békásmegyer, III., Mező u. 12.** de. 10. Fülöp Attila; **Óbuda, III., Dévai Bíró M. tér** de. 10. Horváth Ferenc; **Újpest, IV., Lebstück M. u. 36–38.** de. 10. Solymár Péter Tamás; **Káposztásmegyer, IV. Tóth Aladár út 2–4.** de. 9. Solymár Péter Tamás; **Deák tér, V., Deák tér 4.** de. 9. (úrv.) Gerőfiné dr. Brebovszky Éva; de. 11. (úrv.) Smidéliusz Gábor; du. 6. Gerőfiné dr. Brebovszky Éva; **Fasor, VII., Városligeti fasor 17.** de. fél 10. (angol nyelvű, úrv.) Scott Ryll; de. 11. (úrv.) Pelikán András; **Józsefváros, VIII., Üllői út 24.** de. fél 11. Románné Bolba Márta; **VIII., Rákóczi út 57/a** de. 10. (szlovák, kétnyelvű családi) Gulácsiné Fabulya Hilda; **VIII., Karácsony S. u. 31–33.** de. 9. (úrv.) Románné Bolba Márta; **Ferencváros, IX., Gát u. 2. (katolikus templom)** de. 11. (úrv., énekes liturgia) Koczor Tamás; **Kőbánya, X., Kápolna u. 14.** de. 10. Benkóczy Péter; **Kelenföld, XI., Bocskai út 10.** de. 8. (úrv.) dr. Blázy Árpád; de. fél 11. (úrv.) dr. Blázy Árpád; du. 6. dr. Blázy Árpádné; **XI., Németvölgyi út 138.** de. 9. dr. Blázy Árpádné; **Budagyöngye, XII., Szilágyi E. fasor 24.** de. 9. (úrv.) Balicza Iván; **Budahegyvidék, XII., Kék Golyó u. 17.** de. 10. (úrv.) dr. Bácskai Károly; **Angyalföld, XIII., Kassák Lajos u. 22.** de. 10. Grendorf Péter; **Zugló, XIV., Lőcsei út 32.** de. 11. (úrv.) Tamásy Tamás; **XIV., Gyarmat u. 14.** de. fél 10. (úrv.) Tamásy Tamás; **Pestújhely, XV., Templom tér** de. 10. (úrv.) Szabó B. András; **Rákospalota, XV., Régi Fóti út 73. (nagytemplom)** de. 10. Ponicsán Erzsébet; **Rákosszentmihály, XVI., Hősök tere 10–11.** de. 10. Börönte Márta; **Cinkota, XVI., Rózsalevél u. 46.** de. fél 11. Vető István; **Mátyásföld, XVI., Prodám u. 24.** de. 9. Vető István; **Rákoshegy, XVII., Tessedik tér** de. 9. Kovács Áron; **Rákoskeresztúr, XVII., Pesti út 111.** de. fél 11. Kovács Áron; **Rákoscsaba, XVII., Péceli út 146.** de. 9. Nagyné Szeker Éva; **Rákosliget, XVII., Gózon Gy. u.** de. 11. Nagyné Szeker Éva; **Pestszentlőrinc, XVIII., Kossuth tér 3.** de. 10. Győri Gábor; **Pestszentimre, XVIII., Rákóczi út 83. (református templom)** de. 8. Győri Gábor; **Kispest, XIX., Templom tér 1.** de. 10. Széll Bulcsú; **XIX., Hungária út 37.** de. 8. Széll Éva; **Pesterzsébet, XX., Ady E. u. 89.** de. 10. (családi) Győri János Sámuel; **Csepel, XXI., Deák tér** de. fél 11. Zólyomi Mátyás; **Budafok, XXII., Játék u. 16.** de. 10. Hokker Zsolt; **Budakeszi, Fő út 155. (gyülekezeti terem)** de. fél 10. dr. Lackner Pál; **Budaörs, Szabadság út 75.** de. 10. Endreffy Géza; **Mátraszentimre-Bagolyirtás, Jókai u. 7-9., Fébé Názáret-temploma** de. fél 12. Szeverényi János; **Pilisvörösvár (ref. templom)** du. 2.

Istentiszteletek a Balatonnál

Alsódörgicse, Fő u. 43. de. 11.; **Balatonakali, Templom tér** du. 2.; **Balatonaliga, Club Aliga üdülőközpont, Balatonvilágos, Aligai út 1.** du. 6.; **Balatonalmádi, Bajcsy-Zs. u. 25.** du. 4.; **Balatonboglár, Hétház u. 17.** de. 11.; **Balatonfenyves, református imaház, Bem u. 9.** du. 6.; **Balatonföldvár, Bajor Gizi Közösségi Ház, Kőröshegyi út 1.** du. 2.; **Balatonfüred, Bajcsy-Zs. u. 15.** de. 9.; **Balatonszárszó, Széchenyi u.** de. fél 9.; **Evangélikus Konferencia és Missziói Otthon, Jókai u. 41.; Balatonszemes, Fő u. 1.** de. fél 10.; **Balatonszepezd, Árpád u. 2.** de. 9.; **Hévíz, Helikon u. 6.** du. fél 5.; **Kapolcs, Kossuth u. 26.** du. fél 4.; **Keszthely, Deák F. u. 18.** de. fél 11.; **Kötcse, Templom u. 7.** de. 10.; **Kővágóörs, Arany J. tér 2.** de. fél 12.; **Mencshely, Kossuth L. u.** de. 11.; **Nagyvázsony, Temető u.** du. 2.; **Révfülöp, Villa Filip tér 2.** de. 10.; **Siófok, Oulu park** de. 10.; **Szentantalfa, Fő u.** de. háromnegyed 10.; **Taliándörögd, Petőfi u. 1.** du. 2.; **Tapolca, Darányi u. 1.** de. fél 9.; **Veszprém, Kossuth u. 4.** de. 10.; **Zánka, Rákóczi u.** de. fél 9.

Összeállította: Balla Mária

Észrevétlenül tanulnak

– avagy óra a múzeumban

Miként segítheti a múzeumpedagógus a gyerekeket a szünidő tartalmas eltöltésében? Erről beszélgettem *Kristofori Szilvia* történész-esztétával, aki a Hopp Ferenc Kelet- ázsiai Művészeti Múzeumban és az Iparművészeti Múzeumban tart foglalkozásokat az ifjabb korosztályoknak.

– Hogyan lehet a gyerekek figyelmét lekötni szünidőben? Működik-e a „nyári iskola”? Mi lehet a titka?

– A nyári szünet nehéz időszak ilyen szempontból a gyerekeknek, a szülőknek és a pedagógusoknak is. A probléma egyik forrása, hogy a szülők nem tudnak annyi szabadságot kivenni, amilyen hosszú az iskolai leállás, másrészt a gyerekek se szeretnének ugyanúgy egy iskolapadban görnyedni, mint év közben. A pedagógusoknak pedig úgy kell őket foglalkoztatni, hogy észre se vegyék, hogy tanulnak. A cél az, hogy közben érezzék jól magukat, pihenjenek, játsszanak. Azaz a nyári iskola kifejezést én nem tartom szerencsésnek, hiszen a nyári táborok, programok célja elsősorban nem a tanítás, hanem inkább az értelmes kikapcsolódás.

– Vannak nyugodtabb, de izgágább gyermekek is, hogyan lehet olyan feladatokat adni, amelyek mindenkit lefoglalnak a csoportban? Lehet egyáltalán figyelni minden egyénre egy ilyen foglalkozás közben?

– A múzeumpedagógiai foglalkozások kidolgozásakor mindig elsődleges szempont, hogy a korosztályoknak megfelelő órát tartsunk. Természetesen lehetnek minden csoportban különc gyermekek, akikkel lehet külön is foglalkozni, de tapasztalataim szerint egy jó témával, jó pedagógiai módszerrel és határozott, de szeretetteljes fellépéssel a legaktívabb gyereket is le lehet kötni.

Előfordult már velem, hogy huszonöt fős csoportban egy gyerek nem volt hajlandó semmiben részt venni. Ő pszichés zavarokkal küzdött sajnos, de ezt előre nem jelezte a pedagógus, így akkor, ott kellett hirtelen kitalálnom neki egy feladatot, amely lekötötte egészen a foglalkozás végéig.

– Az élményközpontú tanítás vajon nem megy a lexikális tudás rovására? Esetleg liberális elveket vall e tekintetben? Hol a határ?

– Úgy hiszem, hogy lexikális tudás nélkül nincs élmény, nincs érdemi munka. Kérdés az, hogy ezt a tudást hogyan szerezzük meg. A múzeumpedagógusok természetesen építenek az iskolai tudásra is, és a foglalkozás alatt is kapnak a gyerekek információkat, de nem egy zsák adatot, hanem az összefüggésekre, folyamatok megértésére koncentrálunk, együtt jövünk rá a megoldásokra, vagy végzünk el feladatokat, és észre sem vesszük, hogy a végére mennyi mindent tanultunk.

– A figyelmezés mellett a fegyelmezés is fontos lehet. Egy fiatal lány a játékos foglalkozások keretében hogyan tud tekintélyre szert tenni a gyerekek között?

– Azt hiszem, kell hozzá valamennyi érzék, de lehet tanulni is. Sőt szerintem a felsőoktatásban több időt kellene szentelni arra, hogy megtanítsák a leendő pedagógusokat helyesen, szépen beszélni, és hogy elsajátíthassák azokat a technikákat, amelyek segítségével a kezükben tudják tartani az irányítást.

– Ön mit tekint elsődleges céljának egy ilyen foglalkozáson?

– Az a célom a múzeumi órákon, hogy felkeltsem a gyerekek érdeklődését a történelem, a művészetek iránt, hogy egy ilyen találkozás után örömmel jöjjenek vissza, vagy lelkesen kérdezősködjenek a történelemtanártól letűnt korok varázslatos világáról.

■ Kinyik Anita

HIRDETÉS

Megvan az ideje az aratásnak

A néhány nappal ezelőtti híradások szerint az őszi árpa aratásával „hivatalosan” is megkezdődött az idei aratási időszak. A hagyomány – leggyakrabban – június 29-ére, vagyis Péter-Pál napjára teszi az aratás kezdetét. Habár elődeink a betakarítás befejezését sokkal fontosabb eseményként tartották számon, így sokkal több népszokás kötődik hozzá, szép számmal találunk érdekességeket az „első kaszavágás” kapcsán is. Az utóbbi azért is fontos, mert többnyire már ilyenkor következtetni lehetett az elkövetkezendő esztendőt lényegesen meghatározó „éltető” gabona minőségére.

Az aratás hagyományos eszköze a sarló volt, mellyel férfiak és nők egyaránt dolgoztak (sőt volt, hogy a sarlózást csak a nők végezték, a férfiak a kévét kötözték), míg a 19. század végén egyre szélesebb körben elterjedő kasza már csak a férfiak kezébe került.

Benedek Elek
Kis falumon néma csend ül...
(részlet)

Kis falumon néma csend ül,
de a mezőn kasza csendül,
otthon csak a beteg maradt,
a többi mind búzát arat.
(...)
Száll az ének, száll az égbe,
a végtelen mindenségbe:
„Uram, kitől minden ered,
áldott legyen a te neved!”

A nők munkavégzésére utal többek között a katolikus egyháznak a II. vatikáni zsinatig – sok országban azonban ma is – július 2-án tartott *Sarlós Boldogasszony-ünnepe,* amikor is Mária Erzsébetnél tett látogatására emlékeznek. Sok helyen virággal díszített széket helyeztek a ház elé, hogy ha az áldott állapotban lévő, „nehézkes” Mária arra jön Erzsébethez tartván, le tudjon ülni megpihenni.

Szintén e naphoz kötődik egyes vidékeken a gyógynövényszentelés. Volt, ahol az aratók ilyenkor a szerszámokkal együtt a templomba mentek, a pap megáldotta őket, majd ünnepi ruhában vágtak egy rendet a búzatáblában, s másnap folytatták az aratást.

Számos művészeti alkotás – festmény, szobor – is megörökíti a szántóföldi munkát. Kalotaszegen a férfiak fejfájára olykor ekevasat, az asszonyokéra pedig olvasót vagy sarlót festettek.

A legtöbb helyen rövid fohászt mondtak a munka kezdete előtt, főként azért, hogy az eső ne tegye tönkre a betakarításra váró terményt. A Dunántúlon maga a gazda kezdte meg jelképesen a betakarítást, a Csallóközben pedig gyümölcsevési tilalom lépett érvénybe a betakarítás kezdetekor. Fontos esemény volt az aratásban először részt vevő ifjak „beavatása” is.

Az első levágott kévéhez is többféle szokás kötődik: van, ahol keresztbe rakták, és elmondtak mellette egy imát, néhol az állatoknak adták a betegségek távol tartása végett, vagy a derekukra kötötték, hogy az ne fájduljon meg a sok munkától. Gyakran a földekre kilátogató gazdát jelképesen megkötözték az első kévével, s csak akkor engedték el, ha borral vagy pénzzel kiváltotta magát. (Ez a szokás még az 1950-es években is élt azokban a termelőszövetkezetekben és állami gazdaságokban, ahol még kaszával történt a betakarítás.)

Az is gyakori volt, hogy az aratás során nem vágtak le minden búzaszálat, hanem néhányat meghagytak az ég madarainak vagy Szent Péter lovának, ha arra jár.

A kedves, olykor játékosnak tűnő szokások ellenére azonban elmondható, hogy a termény betakarításával embert próbáló időszak vette kezdetét, amely a földművesek minden erejét és idejét igénybe vette. Ma már csak hagyományőrző rendezvények elevenítik fel ezt a kemény kétkezi munkát, de hosszú évszázadokon-évezredeken át eleink életének természetes része volt.

ÜZENET AZ ARARÁTRÓL

Rovatgazda: Jerabek-Cserepes Csilla
ararat@lutheran.hu

A Biblia tanúsága szerint a Palesztinában termelt leggyakoribb gabona – és egyben legrégebbi kultúrnövényeink egyike – a búza és az árpa volt. Gyakran említi a Biblia példázatokban, hasonlatokban a gabona termesztésével, betakarításával kapcsolatos munkákat (az ítéletkor úgy választja el Isten a gyermekeit a gonosz fiaitól, mint a gazda a búzát a konkolytól; Mt 13,24-30), illetve magát a búzaszem életét (*„Bizony mondom nektek: ha a búzaszem nem esik a földbe, és nem hal meg, egymaga marad; de ha meghal, sokszoros termést hoz”* – Jn 12,24).

A búza aratásának ideje időmeghatározásul is szolgált a zsidóság számára (a hetek ünnepét a búzaaratáskor kellett tartani), Salamon idejében fontos kiviteli cikké vált, de adóként is szedték a legyőzött ellenségtől.

A búza Isten gondviselésének a jele, a bő gabonatermést Isten áldásának tekintették. A búzaszem halála révén életet adó Megváltó jelképe is, a feltámadást szimbolizálja.

Palesztinában a búza után a második legfontosabb gabona az árpa volt. A búzánál jóval igénytelenebb, termesztése kevesebb ráfordítást igényelt, ezért a szegények mindennapi eledeléül az árpalepény szolgált. Így a bibliai szövegekben a szegénység, az értéktelenség, a megaláztatás jelképe volt. Ám a csodálatos kenyérszaporítás történetében (*„Van itt egy gyermek, akinél van öt árpakenyér”* – Jn 6,9a) a kenyér megsokszorozódása által Isten mindenkire kiáradó kegyelmét is szimbolizálja.

De gondolhatunk Ruthra is, akinek megélhetést nyújtott az elhullott árpakalászok összeszedése. Ez arra is taníthat minket, hogy érdemes az apró, jelentéktelennek tűnő dolgokra is odafigyelni és azokat „mint apró árpaszemeket összegyűjtögetni”. Erre mindennapi életünkben számtalanszor lehetőség nyílik, s később egyéni életünk vagy közösségi kapcsolataink fontos erőforrásai lehetnek...

■ JCsCs

A ROVATGAZDA FELVÉTELE

EVÉL&LEVÉL

Tanévzáró kirándulás

Halimbára, Ajka szórványgyülekezetébe hívtuk június 9-én vasárnap délután gyülekezetünk tagjait, hittanos gyermekeket és családtagjaikat. A dr. Szalai Miklós-emlékház udvarán vártuk az érkezőket. Jó házigazdaként nagy örömmel és büszkén mutattuk be településünket. *Makkos Krisztián* kertész pedig bőséges információkkal szolgált a gyógynövények világáról és azok fáradhatatlan gyűjtőjének, *dr. Szalai Miklós* római katolikus esperesnek a munkásságáról.

Míg a vendégek a tankerttel ismerkedtek, addig a szorgos kezű helyi apukák *(Kulcsár Attila* és *Schvarczkopf Zoltán)* megrakták a tüzet a sütéshez. A sütögetés és vacsora után gitárkísérettel közös éneklés kezdődött. Este még lesétáltunk az elmúlt évben megújult művelődési ház udvarára, ahol a játszótér szinte mindenkit mozgásra csábított. Még a felnőttek is gyermeki hévvel vetették magukat a hintákba és a csúszdába.

Nagy örömünkre szolgált, hogy megmutathattuk lakóhelyünket, annak meg főként örültünk, hogy ilyen sokan éltek is a meghívással. A hittanos szülők nevében pedig köszönetet szeretnénk mondani *Vajda István* lelkész úrnak és feleségének, *Vajdáné Vörös Orsolyának* egész éves munkájukért.

Kulcsárné Horváth Gabriella és Schvarczkopf Anita *(Ajka)*

Lelkészi rekreációs napok

Pihenésre várták a Déli Evangélikus Egyházkerület lelkészcsaládjait június 24. és 26. között Bonyhádra. A három nap során – melynek programjaiban mintegy húsz lelkészcsalád vett részt – volt áhítat, családi olimpiai játék, a *Sally Gardens* közreműködésével ír muzsika, bikali és rádóci kirándulás is. A helyi evangélikus gimnázium vezetőjének, *Ónodi Szabolcsnak* nemcsak a vendéglátásért járt köszönet, hanem eddigi munkájáért is, hiszen nyugdíjba vonul, 26-án elbúcsúzott az intézménytől.

Forrás: Evangélikus.hu

Álláshirdetés – Deák Téri Evangélikus Gimnázium

A Deák Téri Evangélikus Gimnázium felvételt hirdet a következő állásokba:

- Pedagógiai asszisztens: 2 fő. Szükséges végzettség: érettségi. Tanári diploma vagy megfelelő OKJ-s végzettség előnyt jelent.
- Laboráns. Szükséges végzettség: érettségi. Kémiaérettségi vagy OKJ-s laboráns végzettség, gyakorlat előnyt jelent.
- Iskolapszichológus, félállásban. Szükséges végzettség: pszichológusdiploma, lehetőleg iskolapszichológia vagy pszichológiai tanácsadás szakiránnyal.

Az állások elfoglalásának ideje: 2013. szeptember 1.

A részletes önéletrajzokat augusztus 10-ig *Gadóné Kézdy Edit* igazgató nevére kérjük a gimnázium címére: 1052 Budapest, Sütő u. 1. vagy e-mailben: kezdye@deakteri.hu. Szükséges mellékletek: iskolai végzettséget igazoló iratok másolata, lelkészi ajánlás.

Felvétel a Luther Otthon – Szakkollégiumba a 2013/2014-es tanévre

A Luther Otthon – Szakkollégium felvételt hirdet Budapesten felsőoktatási intézmény nappali tagozatán tanulmányokat folytató hallgatóknak a 2013/2014-es tanévtől. A felvételi jelentkezési lap letölthető a *www.lutherotthon.hu* címen a *Felvételi 2013* menüpontban. A jelentkezési laphoz lelkészi ajánlást és kézzel írott önéletrajzot kell mellékelni. A kitöltött felvételi jelentkezési lapot július 29-i beérkezési határidővel a felveteli@lutherotthon.hu e-mail vagy a Luther Otthon – Szakkollégium, 1138 Budapest, Vizafogó u. 2–4. postacímen várjuk. A felvételi tábort – amelynek része a szóbeli felvételi – augusztus 2–4. között rendezzük meg. Részletes információ a felveteli@lutherotthon.hu címen, illetve a 20/557-2070-es telefonszámon kérhető *Csatári Tamarától.*

Fébé-konferencia Piliscsabán

A Fébé Evangélikus Diakonisszaegyesület augusztus 22–25. között tartja hagyományos nyári konferenciáját, ezúttal az EKE és a Fébé Egyesület közös szervezésében.

Helyszín: Piliscsaba, Béthel Evangélikus Missziói Otthon. Érkezés csütörtökön 15 órától, elutazás a vasárnapi ebéd után, kb. 13 órától.

Részvételi díj: 3500 Ft/nap + (igény esetén) 500 Ft ágynemű-használati díj.

Jelentkezés: a Fébé Egyesület e-mail címén (febe.egyesulet@lutheran.hu), illetve a 20/500-4063 telefonszámon *Görög Zoltánné, Hajnalka* főnökasszonynál és *Berkes Jenőné Fenyvesi Juditnál* a 20/824-7863 számon (mindkét telefonszám egyházi flottás). Helyet a jelentkezések sorrendjében tudunk biztosítani.

HÍREK, HIRDETÉSEK

FIZESSEN ELŐ LAPUNKRA!

50 ÉVE HARANGÖNTÉS ŐRBOTTYÁNBAN
GOMBOS MIKLÓS aranykoszorús harangöntőmester

Kiváló magyar szakemberek által készített, külföldön is elismert magyar termékeket gyártunk (harangjátékokat is) a harangokkal kapcsolatos bármely munkához.

harangontes.hu – harangontode.hu

Levélcím: 2162 Őrbottyán, Rákóczi u. 121.
Mobil: 30/948-9575, fax: 28/361-770.
E-mail: gombosmi@harangontes.hu.

Evangélikus műsorok a Magyar Televízióban

Isten lelkének vezetésével címmel *Mészáros Tamásról,* a Nyugati (Dunántúli) Egyházkerület felügyelőjéről láthatnak portréműsort július 14-én, vasárnap 11.05-kor az M1-en. Szerkesztő: *Nagy László,* operátor: *Reich László,* rendező: *Horváth Tamás.*

Rábcakapiba, az alkotótáborba látogatunk július 14-én, vasárnap az M1-en 11.30-kor az *Útmutató* című műsorban. Szerkesztő: Nagy László.

Evangélikus istentisztelet a Magyar Rádióban

Július 14-én, vasárnap a Kossuth rádióban 10.04-től evangélikus istentiszteletet hallhatnak Pécsről. Igét hirdetnek a gyülekezet lelkészei: *Németh Zoltán* és *Ócsai Zoltán.*

APRÓHIRDETÉSEK

Angol nyelvi tábor Walesben 8–17 éveseknek. Tel.: 20/886-8195, utaremenyhez.hu

* * *

Két lány keres egy harmadik – már dolgozó, keresztény – albérlőtársat egy háromszobás lakásba augusztus 1-jétől. A lakás világos, felújított, szépen berendezett, a belvárostól kb. húsz percre, a XI. kerületben, a 7-es busz vonalán, csendes helyen található. Ára: 35 000 Ft rezsivel együtt. Érdeklődni a 70/549-0728-as telefonszámon lehet.

* * *

Esküvői és családfotózás keresztények számára óriási, akár 30%-os kedvezménnyel. Szerdai esküvő esetén további 15% kedvezmény jár. Budapesten ingyenes kiszállás. Érdeklődni a 20/599-5758-as telefonszámon vagy a kgyt@kgyt.hu e-mail címen lehet.

VASÁRNAPTÓL VASÁRNAPIG

Ajánló a rádió és a televízió műsoraiból július 14-étől július 21-éig

VASÁRNAP

8.00 / Civil Rádió (Budapest)
Lélekhangoló
Az Evangélikus Rádiómisszió műsora
(civilradio.hu, ismétlés: 22.00)
8.20 / Duna Tv
Világ-Nézet – Püspökkenyér
10.04 / Kossuth rádió
Evangélikus istentisztelet közvetítése Pécsről
Igét hirdet: Németh Zoltán és Ócsai Zoltán
11.05 / M1
Isten lelkének vezetésével
Portré Mészáros Tamásról
11.30 / M1
Útmutató
Hitünk közös gyökerei
14.00 / Budaörs Rádió
Lélekhangoló
Az Evangélikus Rádiómisszió műsora
(budaorsradio.hu)

HÉTFŐ

12.45 / Pax Tv
A család – Harcmező és békesziget
Dr. Ranschburg Jenő előadás-sorozata
13.30 / Kossuth rádió
Erős vár a mi Istenünk!
Az evangélikus egyház félórája
19.00 / Bartók rádió
Verdi – Wagner 200
Emlékezés egy Wagner-tenorra – Joviczky József
19.25 / Kossuth rádió
Tetten ért szavak
Balázs Géza műsora
21.15 / Duna Tv
Havel polgártárs (cseh dokumentumfilm, 2008)
23.00 / Rádió 17 (Budapest)
Lélekhangoló
Az Evangélikus Rádiómisszió műsora
(radio17.hu)

KEDD

11. 30 / Pax Tv
A szeretet vára – Déva (dokumentumfilm)
12.00 / Kossuth rádió
Déli harangszó a celldömölki evangélikus templomból
19.35 / Bartók rádió
Bach: h-moll mise
20.00 / Corvinus Rádió (Sopron)
Lélekhangoló
Az Evangélikus Rádiómisszió műsora
(corvinusradio.hu)
21. 00 / Pax Tv
Ificafe – Kávéház a város szélén
Szórakoztató zenés műsor
21.35 / RTL Klub
Az utolsó szamuráj (amerikai akciófilm, 2003)
(138')

SZERDA

9.00 / Duna Tv
Táncvarázs
43. országos társastáncbajnokság, Békéscsaba
9.30 / Bartók rádió
Összhang
A zenei élet aktualitásai
10.15 / M2
A kockás fülű nyúl
13.30 / Kossuth rádió
„Tebenned bíztunk eleitől fogva..."
A református egyház félórája
19.15 / Pax Tv
Királyok – fejedelmek (történelmi sorozat)
20.11 / Kossuth rádió
Belépő (kulturális magazin)
21.25 / Duna Tv
A lator (francia–olasz játékfilm, 1980)
(106')

CSÜTÖRTÖK

7.35 / Duna Tv
Elfeledett magyar irodalom
Károli Gáspár 2.
12.45 / Duna Tv
Földalatti-történet – A 4-es metró építészete
13.30 / Kossuth rádió
Tanúim lesztek!
A római katolikus egyház félórája
13.55 / M1
Ridikül (női talkshow)
Nők és az irodalom
14.30 / Pax Tv
Aggtelek (ismeretterjesztő sorozat)
21.15 / Duna Tv
Ismeri a szandi-mandit? (magyar játékfilm, 1969) (78')
23.07 / Kossuth rádió
Arcvonások
Passuth Krisztina művészettörténész

PÉNTEK

11.25 / Agnus Rádió (Kolozsvár)
Lélekhangoló
Az Evangélikus Rádiómisszió műsora
(agnusradio.ro)
12.05 / M2
80 nap alatt a Föld körül Willy Foggal (spanyol–japán rajzfilmsorozat)
13.30 / Kossuth rádió
Az Úr közel!
A baptista egyház félórája
15.10 / Kossuth rádió
Prémium Hely
Különleges helyek, váratlan helyzetek „Hely – történet" – Farkas Erikával
22.50 / Duna Tv
Koncertek az A38 hajón
Barabás Lőrinc lemezbemutató koncertje

SZOMBAT

9.30 / Rádió 17 (Budapest)
Lélekhangoló
Az Evangélikus Rádiómisszió műsora
(radio17.hu, ismétlés: 23.00)
13.45 / M1
Tokaj varázsa (magyar ismeretterjesztő film)
14.20 / Duna World
Barangolások öt kontinensen
17.06 / Kossuth rádió
Jelenlét
Romák és a közélet
19.00 / Bartók rádió
Rameau: Dardanus
Ötfelvonásos opera, prológussal
20.15 / Duna Tv
Fölszállott a páva Washingtonban – Smithsonian Folklife Festival
21.15 / Pax Tv
Minden lehetséges!
Pintér Béla koncertje

VASÁRNAP

8.30 / Régió Rádió 1485 – AM 1485 kHz
Lélekhangoló
Az Evangélikus Rádiómisszió műsora
9.30 / Rádió 17 (Budapest)
Lélekhangoló
Az Evangélikus Rádiómisszió műsora
(radio17.hu)
9.30 / Musica Sacra
Verdi egyházzenéje – 5. rész
10.40 / M1
Kérdések a Bibliában
Ittzés István – Micsoda jele lesz...
11.30 / M1
Látogatóban Csomós József református püspöknél
0.35 / M1
MüpArt classic
Egy este Chopinnel – Bogányi Gergely zongorázik

Új nap – új kegyelem

Vasárnap (július 14.)
Bölcsen viselkedjetek a kívül állók iránt, a kedvező alkalmakat jól használjátok fel. Kol 4,5 (Hós 10,12b; Jn 6,1–15; ApCsel 2,41–47; Zsolt 9) A 2. vers így szól: *„…ne szűnjetek meg hálát adni."* A hálából fakadó bizonyságtétel, a Krisztus-hirdetés nem csak a lelkész feladata, küldetése. De vajon felismerjük-e a kedvező alkalmat? Melyik az? Amikor az élet fényes, és testi-lelki harmóniában vagyunk? Valljuk be: gyakran elfelejtünk ilyenkor hálát adni… Vagy épp ellenkezőleg: ha baj van? Akkor úgy érezzük, „semmi nem megy", lefoglal saját nyomorúságunk… Pál apostol példája legyen előttünk: *mindig,* fogságában, bilincsben, nélkülözve, éhezve, űzötten, jólétben vagy szűkölködve is *mindenkor* Urát hirdette! Ne „a tökéletes órára" várjunk. Mindig ma van az a nap, amikor hálával kell hirdetnünk Jézus nevét!

Hétfő (július 15.)
Aki aggódik szívében, az levertté lesz, a jó szó viszont felvidítja. Péld 12,25 (Kol 3,12–13a; 2Krón 30,13–22; ApCsel 20,1–16) Két hét kórház után közvetlen megtapasztalásom van az aggódás és a levertség ártó, a jó szó és a felvidulás gyógyító erejéről… Szobatársammal rájöttünk, az a legjobb terápia, ha derűvel nézünk a megpróbáltatásokra. Van, amitől minden ember fél – az Úristen azonban olyan erőket tud mozgósítani bennünk, a szívünkbe olyan megnyugvást, derűt, reményt ad, amelyet szinte el sem tudunk képzelni! Isten meghallgatja imáinkat, az imádságban vigasztalás rejlik, és az Isten felé megnyitott lélekbe tiszta szeretet, isteni erő áramlik.

Kedd (július 16.)
Vigyázzatok, hogy senki se fizessen a rosszért rosszal, hanem törekedjetek mindenkor a jóra egymás iránt és mindenki iránt. 1Thessz 5,15 (Péld 20,22; Mt 22,1–14; ApCsel 20,17–38) Röviden: bocsássunk meg egymásnak, mindenkinek. Hiába imádkozzuk el minden áldott nap: *„…bocsásd meg a mi vétkeinket, miképpen mi is megbocsátunk az ellenünk vétkezőknek",* ha közben nem így élünk. Mennyei Atyánk bocsánatát elfogadjuk, de embertársaink irányában a bosszú fűt, a szemet szemért elve? Ebben az esetben a gyűlölet, a rosszindulat, a bűn rabjai vagyunk, nem pedig hitből élő, hálás, kegyelmet kapott szabad emberek! Megváltottként szabadságunk van arra, hogy békességgel és megbocsátással rendezzük emberi konfliktusainkat. Ráadásul testi egészségünk érdekében is ezzel tesszük a legtöbbet: a harag, a gyűlölet mérgező!

Szerda (július 17.)
Hiszen nem a törvény hallgatói igazak Isten előtt, hanem a törvény megtartói fognak megigazíttatni. Róm 2,13 (Hós 8,12; Zak 8,9–17; ApCsel 21,1–14) Robi a börtönben tért meg. Elhatározta, hogy soha többé nem kerül vissza oda. Nem a rácsok miatt. Isten kegyelmét, szeretetét megismerve önmaga undorodott meg saját istentelen életétől. Tiszta lelkiismerettel akar élni. Mi is rácsok mögül szabadulunk: a megtért ember nem akar többé bűnben élni! A hallott ige alapján teszi meg lépéseit, hozza meg döntéseit, tanácsot, segítséget, erőt a Szentlélek Istentől kérve.

Csütörtök (július 18.)
Ne aggódjatok tehát a holnapért, mert a holnap majd aggódik magáért. Mt 6,34a (Zsolt 18,31a; 1Kor 10,16–17; ApCsel 21,15–26) „Emlékezem, hogy tegnap örültem / S körülöttem tegnapok, holtak. / Csak a mát nem látom sehol sem. / Mi lesz holnap?" *Ady Endre* verssé formálta azt a szorongást, a bizonytalan jövőtől való félelmet, amely mindannyiunk számára ismerős. Mi lesz holnap? Az őrlődés nem vezet semmire, választ nem ad, viszont megfoszt a *ma* kínálta lehetőségek megélésétől, amely épp a holnapunkat formálhatja. Ráadásul az aggodalmaskodás elvonja figyelmünket a hálaadásról. Korunk emberének is Krisztus szavára kell figyelnie: Krisztusére, aki képes megszabadítani az aggódástól. A holnap éppúgy Istenünk kezében van, mint a tegnap és a ma, és aki az őbelé vetett hittel él, az a nehézségek idején sem fog összetörni.

Péntek (július 19.)
Jézus Krisztus mondja: „Nem azért jöttem, hogy az igazakat hívjam, hanem a bűnösöket megtérésre." Lk 5,32 (Jón 4,10–11a; Lk 22,14–20; ApCsel 21,27–40) Én, te, mi mindannyian: halálra, kárhozatra méltó bűnös emberek vagyunk. Kivétel nélkül. Van-e reménységünk? Olvassuk csak el *Lukács evangéliumának* ötödik fejezetét! Ott láthatjuk benne magunkat és Jézus hozzánk, értünk odahajló szeretetét. Íme: elhívja Simon Pétert, és emberhalásszá teszi. Később, útközben, megtisztít egy leprást. Még később egy béna embert gyógyít ekképp: *„…megbocsáttattak a te bűneid."* A béna Jézus szavára felkel és jár. Majd Jézus meglát egy Lévi nevű vámszedőt, és megszólítja: *„Kövess engem!"* Az otthagy mindent, felkel, és követi őt. Jézus ma is megtérésre hív, és kegyelmét kínálja nekünk, új életet és üdvösséget. Mit felelünk hívó szavára?

Szombat (július 20.)
Járuljatok Krisztushoz, mint élő kőhöz, amelyet az emberek ugyan megvetettek, amely azonban Isten előtt „kiválasztott és drága". 1Pt 2,4 (Zsolt 118,22–23; Jel 19,4–9; ApCsel 22,1–21) Jó lenne mindig a lényeget látni az élet jelenségeiben… Nem csak a kórházban vagy egy krízis során „átértékelni" a lényeget, azaz Krisztust, Isten ajándékát, egyszülött Fiát, aki ránk, mint egyházának egyedi, különleges, saját értékkel és küldetéssel bíró építőköveire, építkezni akar. Adja Isten, hogy lássuk a lényeget, a legfőbb Értéket, amíg nem késő.

■ Kőháti Dorottya

Evangélikus Élet – A Magyarországi Evangélikus Egyház hetilapja

E-mail: evelet@lutheran.hu. • **EvÉlet on-line**: www.evangelikuselet.hu. • **Hirdetésfelvétel**: hirdetes@evelet.hu.
Előfizetés: elofizetes@evelet.hu. • **Szerkesztőség**: 1085 Budapest, Üllői út 24. Tel.: 1/317-1108, 20/824-5519; fax: 1/486-1195.
Szerkesztőségi titkár (előfizetési és hirdetési ügyek referense): Balla Mária (maria.balla@lutheran.hu).
Főszerkesztő: T. Pintér Károly (karoly.pinter@lutheran.hu).
Olvasószerkesztő: Dobsonyi Sándor (sandor.dobsonyi@lutheran.hu). **Korrektor**: Fedor Sára (sara.fedor@lutheran.hu).
Tervezőszerkesztő / EvÉlet on-line: Károly György Tamás (evelet@kgyt.hu).
Munkatárs: Kinyik Anita (kinyik.anita@lutheran.hu)**. Rovatvezetők**: dr. Ecsedi Zsuzsa – Cantate (ezsu@lutheran.hu), Kendeh K. Péter – Oratio oecumenica (peter.kendeh@lutheran.hu), Véghelyi Antal – A vasárnap igéje (antal.veghelyi@lutheran.hu).
Szerkesztőbizottság: Adámi Mária, B. Walkó György, dr. Fabiny Tamás, Horváth-Hegyi Áron, Kendeh K. Péter, Kiss Miklós, Orosz Gábor Viktor, Prőhle Gergely, Radosné Lengyel Anna, T. Pintér Károly.

Kiadja a Luther Kiadó (kiado@lutheran.hu), 1085 Budapest, Üllői út 24. Tel.: 1/317-5478, 1/486-1228, 20/824-5518; fax: 1/486-1229. **Felelős kiadó**: Kendeh K. Péter (peter.kendeh@lutheran.hu). **Nyomdai előállítás**: Konsilo Kft. (1022 Budapest, Tapolcsányi u. 6.). Felelős vezető: Nagy Zoltán. **Árusítja** a kiadó. **Terjeszti** a Magyar Posta Zrt. **Terjesztési ügyekben reklamáció** a Magyar Posta Zrt. Hírlapüzletág ingyenes telefonszámán: +36-80/444-444 és a Luther Kiadónál. • INDEX 25 211, ISSN 0133-1302.

Előfizethető közvetlenül a kiadónál vagy postautalványon. Az előfizetési díj belföldön (illetve Románia és Szlovákia területén) negyed évre 3575 Ft, fél évre 7150 Ft, egy évre 14 300 Ft, európai országba egy évre 48 100 Ft (172 euró), egyéb külföldi országba egy évre 56 320 Ft (201 euró). Csak a minden hónap 15-ig beérkező lemondásokat tudjuk az azt követő hónap elsejével regisztrálni, ellenkező esetben még egy hónapig jár az újság. Beküldött kéziratokat nem őrzünk meg és nem küldünk vissza. Az adott lapszámba szánt kéziratokat a megelőző hét csütörtökéig kérjük leadni! A hétfő délutáni lapzártakor kizárólag a hét végi eseményekkel összefüggő (és a szerkesztőséggel előzetesen egyeztetett) írásokat tudjuk figyelembe venni. Az e-mailben küldendő kéziratokat az evelet@lutheran.hu, a hirdetéseket a hirdetes@evelet.hu címre várjuk.

1 133130 213282